

**UCHWAŁA NR XLII.819.2023
RADY GMINY OŻAROWICE**

z dnia 9 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023-2030

Na podstawie art. 10f ust. 4, art. 10e oraz 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz w związku z art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 ze zm.),

**Rada Gminy Ożarówice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ożarówice

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ożarówice.

Przewodniczący Rady Gminy
Ożarówice

mgr inż. Marian Czernikarz

Załącznik do uchwały Nr XLII.819.2023
Rady Gminy Ożarówice
z dnia 9 marca 2023 r.

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY OŻAROWICE
na lata 2023-2030

Inwestor: **Gmina Ożarówice**
ul. Dworcowa 15
42-625 Ożarówice

ECOEN CONSULT Sp. z o. o.
Centralna 5,
42-625 Pyrzowice

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	5
2. Metodologia	7
3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ożarówce.....	10
3.1 Charakterystyka Gminy Ożarówce	10
3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Ożarówce w sferze społecznej i gospodarczej	12
3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Ożarówce w sferze przestrzennej.....	23
3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich	33
4. Bilans strategiczny Gminy Ożarówce	50
5. Wizja i misja rozwoju Gminy Ożarówce.....	55
6. Cele strategiczne i kierunki działań	57
7. Rezultaty planowanych działań	75
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	90
8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe	95
8.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej	97
9. Obszary strategicznej interwencji	108
10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym	117
11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	131
12. Monitoring realizacji Strategii	134
13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii.....	136
14. Ewaluacja ex-ante.....	140

Spis tabel

Tabela 1 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa	12
Tabela 2 Ludność wg płci dla Gminy Ożarówce w latach 2016-2021.....	12
Tabela 3 Działające na obszarze Gminy Ożarówce podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora publicznego i prywatnego dla lat 2016 i 2021 w odniesieniu do danych dla województwa.....	13
Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	13
Tabela 5 Działające na obszarze Gminy Ożarówce podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2021 r. w odniesieniu do danych dla województwa.....	14
Tabela 6 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	14
Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności	

w Gminie Ożarówce w latach 2018-2020 w odniesieniu do danych dla województwa	15
Tabela 8 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Ożarówce wg kryterium dochodowego w latach 2018-2021	15
Tabela 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w Gminie Ożarówce w latach 2018-2021	15
Tabela 10 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Ożarówce w latach 2018-2021.....	16
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	18
Tabela 12 Sieć gazowa w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	24
Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	25
Tabela 14 % mieszkańców Gminy Ożarówce korzystających z instalacji sieciowych do ogółu mieszkańców w latach 2016-2021	26
Tabela 15 Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Ożarówce	27
Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Ożarówce	28
Tabela 17 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021.....	29
Tabela 18 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021	30
Tabela 19 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony	50
Tabela 20 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia	52
Tabela 21 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań	61
Tabela 22 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań.....	63
Tabela 23 Cele strategiczne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji	76
Tabela 24 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2023 - 2030	137

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Ożarówce na terenie Powiatu Tarnogórskiego	10
Mapa 2 Lokalizacja Gminy Ożarówce na terenie Województwa Śląskiego	11
Mapa 3 Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Ożarówce	93
Mapa 4 Obszar Strategicznej Interwencji Ożarówce i Pyrzowice	114
Mapa 5 Obszar Strategicznej Interwencji Tąpkowice	115

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2021 w Gminie Ożarówice	16
Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 2015-2021.....	17
Wykres 3 Migracje na terenie Gminy Ożarówice w latach 2016-2021	17
Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku, 2021 r.....	18
Wykres 5 Udział grup mieszkańców Gminy Ożarówice z uwzględnieniem grup produkcyjnych na rynku pracy, w 2021 r.....	19
Wykres 6 Udział ludności Gminy Ożarówice w poszczególnych grupach produkcyjnych z uwzględnieniem wieku, w latach 2015-2021	19
Wykres 7 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Ożarówice w latach 2004-2020	20
Wykres 8 Poziom wykształcenia – Gmina Ożarówice.....	21

1. Wprowadzenie

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2021 r. poz.1057). Zgodnie z art. 3 tej ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu, związek metropolitalny w skali subregionalnej / metropolitalnej oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej. Ustawa definiuje politykę rozwoju, jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Jednakże należy pamiętać, że zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy, politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach. W związku z powyższym w przypadku Gminy za podstawę prawną dla przyjmowania Strategii Rozwoju Gminy przyjęto art. 18 ust. 2 pkt 6a Ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), zgodnie z którym, przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, należy do wyłącznej kompetencji Rady Gminy. Powyższe jest w zgodzie z art. 18 ust. 1 tej samej ustawy, zgodnie z którym Radzie Gminy powierza się wszystkie sprawy związane z działaniami gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Z kolei artykuł 10e tej ustawy stanowi, że gmina może opracować swoją strategię rozwoju wskazując wymogi dotyczące strategii. Powyższa Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem spełniającym niniejsze wymagania. Według zapisów ustawy, strategia rozwoju gminy obejmuje wnioski z diagnozy oraz określa przede wszystkim:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań;

- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań;
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
- ramy finansowe i źródła finansowania.

Struktura sporządzonego dokumentu obejmuje wszystkie obligatoryjne elementy, uwzględniając przy tym kwestie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, które wynikają z przytaczanych przepisów. Dokument Strategii został sporządzany w formie tekstowej oraz graficznej i zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej, będący zobrazowaniem założeń funkcjonalno-przestrzennych planowanej Strategii rozwoju.

Zapisy Strategii są zorientowane m.in. na podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy i racjonalne zaspokajanie ich potrzeb, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego oraz w szerokim aspekcie, zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności obszaru Gminy Ożarówice. W założeniu powyższe nastąpi m.in. poprzez zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych, odpowiednich rozwiązań przestrzennych i należytego stanu infrastruktury technicznej.

Wypracowana w procesie partycypacji społecznej Strategia rozwoju wraz z odpowiednio zaprogramowanym i przyjętym procesem monitoringu, pozwoli sprawnie zarządzać Gminą, rozwiązywać pojawiające się problemy, zjawiska kryzysowe oraz sprzeczności zaistniałe pomiędzy różnymi grupami interesu i uczestnikami procesu funkcjonowania Gminy. Ustalone kierunki działania pozwolą na osiągnięcie efektu synergii działań różnych interesariuszy i efektywnie wykorzystać zidentyfikowane zasoby oraz lokalne potencjały do realizacji wyznaczonych celów strategicznych. Ponadto pozwoli właściwie gospodarować środkami, które trzeba zaangażować podejmując się realizacji koniecznych działań.

2. Metodologia

Zakres prac składających się na przygotowanie dokumentu Strategii Rozwoju, obejmował działania zorientowane na określenie aktualnych warunków rozwoju Gminy, w tym przeprowadzenie odpowiednich analiz opartych na pozyskanych danych statystycznych, a także przeprowadzonych badaniach ankietowych, warsztatach i konsultacjach, będących podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów strategicznych wraz z kierunkami działania. W toku opracowywania niniejszego dokumentu przygotowano diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Diagnoza aktualnych warunków rozwojowych została przeprowadzona na podstawie:

- analizy porównawczej zachodzących na terenie Gminy tendencji i trendów z uwzględnieniem danych statystycznych,
- analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy,
- analizy poziomu zadowolenia i jakości życia, kierunków preferowanych działań i ich rezultatów, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń postrzeganych przez mieszkańców Gminy i innych interesariuszy - na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych. Diagnoza polegała na identyfikacji, gromadzeniu i analizie danych na temat obszaru Gminy i zawierała w sobie elementy oceniające potencjały wewnętrzne obszaru oraz uwarunkowania o charakterze zewnętrznym, w zakresie ich wpływu (potencjalnego lub realnego) na wdrażanie Strategii. Ponadto pozyskano wiarygodne i aktualne dane liczbowe charakteryzujące poszczególne potencjały analizowanych obszarów. W uzupełnieniu pozyskanych w ten sposób informacji, przeprowadzono spotkania konsultacyjne, o charakterze warsztatów strategicznych.

Na podstawie identyfikacji lokalnych potencjałów, przeprowadzonych badań sondażowych, wywiadów eksperckich w trakcie spotkań konsultacyjnych i warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, określono specyfikę lokalną, czyli punkt widzenia partnerów lokalnych. Pozyskano dane synergiczne, uwzględniające specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów (publicznego, prywatnego gospodarczego oraz obywatelskiego) – ich wzajemne i indywidualne oczekiwania oraz przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju. Dzięki przeprowadzonej analizie możliwe było wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego oraz mocnych i słabych stron obszaru Gminy

Ożarówce, wpływających na określenie celów strategicznych. Przeprowadzono analizę SWOT, która została wykonana na podstawie zebranych danych statystycznych i badań ilościowych, ponadto wykorzystano wyniki przeprowadzonego procesu partycypacyjnego w formie badań sondażowych i spotkań konsultacyjnych o charakterze warsztatów strategicznych. W analizie jako szczególnie istotne brano pod uwagę znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych sondaży, warsztatów i spotkań posłużyły jako wytyczne do stworzenia przedmiotowej Strategii i stanowiły punkt wyjścia do określenia jej kluczowych strategicznych elementów, w tym wizji i misji Gminy. Powyższe pozwoliło określić główne wyzwania i cele strategiczne, a także kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Uzupełnieniem wyżej wymienionych jest wskazanie oczekiwanych rezultatów tych działań wraz z określeniem wskaźników ich osiągnięcia. Część strategiczną uzupełniono o kierunki działań, które powinny zostać wdrożone przez władze samorządowe. Założenia planu działania zostały poprzedzone dyskusją nad kierunkami działań i planowanymi zakresami, z władzami samorządowymi i reprezentantami społeczeństwa.

Założenia dla Strategii opracowano, ze szczególnym uwzględnieniem spójności ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, oraz kluczowymi strategiami szczebla krajowego, w tym m.in. Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, a także Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r., Strategią Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022, Lokalną Strategią Rozwoju LGD „Brynica to nie granica” oraz założeniami kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej, w tym dokumentów Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 wraz z Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030. Założono, że Strategia wyznacza perspektywę rozwoju Gminy do 2030 r. W Strategii uwzględniono możliwość finansowania działań ze środków własnych Gminy, innych środków krajowych jak i funduszy Unii Europejskiej, w okresie programowania 2021-2027 i kolejnej perspektywie. Biorąc pod uwagę przyjęty horyzont czasowy, złożoność zachodzących procesów społecznych i gospodarczych, a także uwarunkowań makroekonomicznych, zaproponowano adekwatny systemem monitoringu i przyjęto możliwość modyfikacji przyjętych zapisów Strategii.

Zakres przedmiotowy Strategii obejmuje m.in. następujące obszary problemowe:

- rozwój kapitału społecznego i aktywna integracja społeczna,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- rozwój edukacji, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji,
- ochrona środowiska, dziedzictwa przyrodniczego,
- zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej, rekreacyjnej,
- stymulowanie konkurencyjności gospodarki, rozwój przedsiębiorczości,
- stymulowanie procesów polepszających jakość życia mieszkańców oraz poprawę infrastruktury społecznej i technicznej obszaru Gminy.

Reasumując opracowany dokument w zasadniczej części zawiera:

- wnioski z przeprowadzonej wieloaspektowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej,
- zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe oraz określone wyzwania strategiczne, będące punktem wyjścia do określenia misji, wizji i celów,
- skonkretyzowaną wizję, opisującą stan rozwoju Gminy, który powinien zaistnieć w rezultacie realizacji celów wyznaczonych w Strategii,
- ustaloną misję Gminy, określającą cele wszystkich działań wdrażanej Strategii,
- zdefiniowane cele strategiczne, odnoszące się do poszczególnych kierunków działań stanowiących ich doprecyzowanie,
- zidentyfikowane cele strategiczne i rekomendowane kierunki działania, umożliwiające realizację przyjętych zamierzeń strategicznych,
- doprecyzowane uwarunkowania realizacyjne i przyjęty system realizacji strategii.

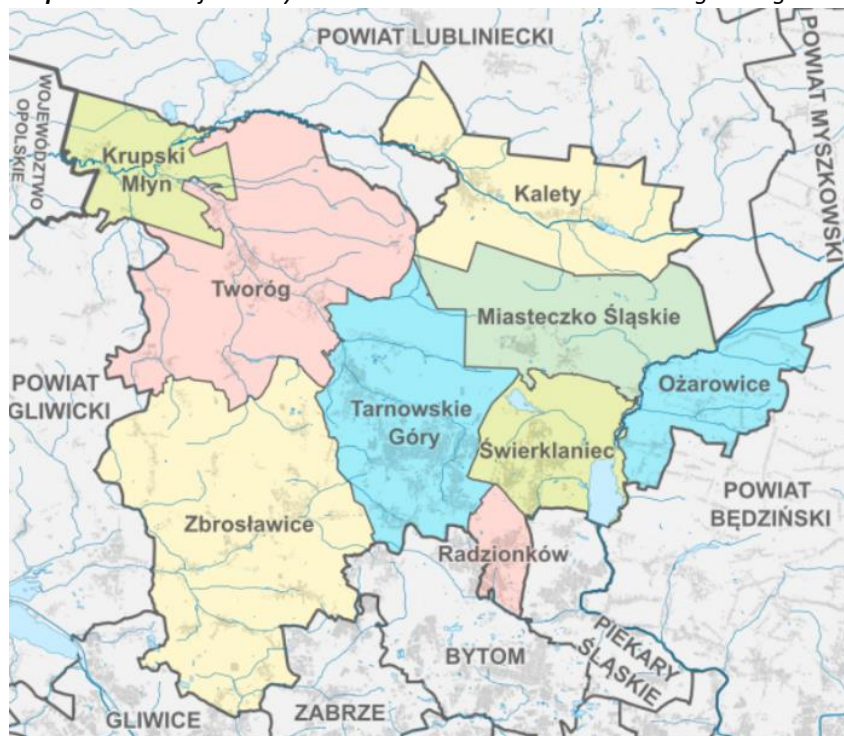
3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ożarowice

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano wnioski wyciągnięte z pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy dla obszaru Gminy Ożarowice. Przeprowadzono diagnozę czynników i zachodzących zjawisk oraz ocenę skali i charakteru potrzeb na podstawie zebranych danych statystycznych i przeprowadzonych badań sondażowych, a także spotkań konsultacyjnych w formie warsztatowej, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów. Diagnoza obejmuje aspekty sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wraz z analizą zaobserwowanych zjawisk i trendów.

3.1 Charakterystyka Gminy Ożarowice

Ożarowice są jedną z dziewięciu gmin powiatu tarnogórskiego, położoną w centralnej części województwa śląskiego. Gmina położona jest na obszarze 45,48 km² we wschodniej części Powiatu Tarnogórskiego i zajmuje 6,8% powierzchni powiatu. Liczba mieszkańców wynosi 5868 osób. Gmina sąsiaduje z Miasteczkiem Śląskiem, Świerkłańcem, Siewierzem Bobrownikami, Mierzęcicami, Woźnikami, Koziegłowami. W skład Gminy wchodzi 7 sołectw: Celiny, Niezdara, Ossy, Ożarowice, Pyrzowice, Tąpkowice, Zendek.

Mapa 1 Lokalizacja Gminy Ożarowice na terenie Powiatu Tarnogórskiego

Źródło: opracowanie własne

W perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój Gminy. Przez teren Gminy przebiega rewitalizowana linia kolejowa nr 182 relacji Zawiercie – Tarnowskie Góry, która będzie stanowić ważne połączenie komunikacyjne. W zamyśle, linia ta ma być częścią szybkiej kolei łączącej m.in. Katowice z lotniskiem w Pyrzowicach i Zawierciem. Ponadto na terenie Gminy zlokalizowany jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, który dysponuje jedną z najdłuższych dróg startowych dostępnych w Polsce i jest regionalnym portem lotniczym całego województwa śląskiego. W związku z powyższym, a także dogodną lokalizacją Gminy przy głównych drogach (A1, S1, DK-78), w odległości niepełna 30 km od stolicy województwa Katowic oraz około 100 km od Krakowa, a także granicy z Czechami, spodziewany jest rozwój przedsiębiorczości i powstawanie nowych miejsc pracy, m.in. z wykorzystaniem utworzonej na terenie Gminy, Strefy Aktywności Gospodarczej.

Mapa 2 Lokalizacja Gminy Ożarówice na terenie Województwa Śląskiego

Źródło: <http://bip.slaskie.pl/mapki/1086345034.jpg>

3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Ożarówice w sferze społecznej i gospodarczej

Według danych na dzień 31.12.2021r. Gminę Ożarówice zamieszkiwało 5868 osób, w tym 2838 mężczyzn (48,36%) i 3030 kobiet (51,64%). Średnia gęstość zaludnienia dla Gminy wynosi 129 osób na km². Średni wiek mieszkańców wynosi 40,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 1 Struktura ludności w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km ²)
		mężczyźni	kobiety	
Ożarówice	5868	2838	3030	129
województwo śląskie	4375947	2106002	2269945	355

Źródło: Opracowanie na podstawie danych własnych i Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podziału ludności wg płci za lata 2016 – 2021 obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat, zachowuje się przewaga płci żeńskiej nad mężczyznami.

Tabela 2 Ludność wg płci dla Gminy Ożarówice w latach 2016-2021

Liczba ludności	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	5731	5715	5793	5795	5806	5868
mężczyźni	2792	2776	2801	2801	2798	2838
kobiety	2939	2939	2992	2994	3008	3030

Źródło: Opracowanie na podstawie danych własnych i danych <http://swaid.stat.gov.pl>

Opisując potencjał rynku pracy, przywołać należy dane o podmiotach gospodarki narodowej w podziale na sektor prywatny i publiczny – ten pierwszy na dzień 31.12.2021 roku stanowił 96,03% podmiotów działających na obszarze Gminy Ożarówice. W Gminie, tak jak w całym województwie śląskim, przeważają podmioty z sektora prywatnego. Całościowe porównanie dla lat 2016 i 2021, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 Działające na obszarze Gminy Ożarówce podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora publicznego i prywatnego dla lat 2016 i 2021 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarki narodowej (ogółem)		sektor publiczny (ogółem)		sektor prywatny (ogółem)	
	2016	2021	2016	2021	2016	2021
Ożarówce	671	756	13	15	655	726
województwo śląskie	467090	509838	15986	14857	447965	487014

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, przekształceń własnościowych i strukturalnych w latach 2016-2021, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat, rośnie ilość podmiotów sektora prywatnego a największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2016	2017	2018	2019	2020	2021
podmioty gospodarki narodowej ogółem	671	678	695	714	742	756
sektor publiczny - ogółem	13	14	14	14	14	15
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	10	10	10	10	10	10
sektor publiczny - spółki handlowe	0	1	1	1	1	2
sektor prywatny - ogółem	655	660	674	687	715	726
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	519	525	543	553	573	584
sektor prywatny - spółki handlowe	49	48	43	46	52	51
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	2	1	1	1	1
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	0	0	0	0
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	1	3	3
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	25	26	26	27	27	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców Gminy i rosnące nasycenie obszaru Gminy w podmioty gospodarcze.

Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym, przemysłowo-budowlanym i pozostałej działalności. Na obszarze Gminy najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze pozostałej

działalności tak jak w całym województwie śląskim, gdzie przeważają podmioty z tego sektora. Szczegółowe dane z roku 2021 zaprezentowane zostały w tabeli poniżej:

Tabela 5 Działające na obszarze Gminy Ożarowice podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2021 r. w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze		
	2021	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Pozostała działalność
Ożarowice	756	8	140	608
województwo śląskie	509838	5079	112716	392043

Źródło: Opracowanie na podstawie: Polska w Liczbach oraz Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2016-2021, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wśród rosnącej liczby podmiotów sektora prywatnego, największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych, niezmiennie znajduje się w grupie „pozostała działalność”.

Tabela 6 Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w Gminie Ożarowice w latach 2016-2021

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	671	678	695	714	742	756
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	7	8	8	8	8
przemysł i budownictwo	112	115	120	126	135	140
pozostała działalność	551	556	567	580	599	608

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Analizując ostatnie dostępne dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze Gminy Ożarowice, wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W tym przypadku, zaobserwować można, spadek liczby gospodarstw korzystających z pomocy na terenie Gminy, w 2019 roku, który następnie uległ zwiększeniu w roku 2020. Z kolei na terenie województwa śląskiego liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej z roku na rok jest niższa. Jednakże wysoka wartość

wskaźnika pomocy wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych przez Gminę na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Ożarówce w latach 2018-2020 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	2018	2019	2020
	gosp.	gosp.	gosp.
Ożarówce	181	159	175
województwo śląskie	273,5	242,3	221,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zamieszczona poniżej tabela jest szczegółowym rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej, przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. Liczba gospodarstw korzystających z pomocy poniżej kryterium dochodowego utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast powyżej tego kryterium, wzrosła w 2021.

Tabela 8 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Ożarówce wg kryterium dochodowego w latach 2018-2021

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2018	2019	2020	2021
ogółem	42	40	40	47
poniżej kryterium dochodowego	14	16	16	16
powyżej kryterium dochodowego	28	24	24	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Podobnie analizując za ten sam okres, osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego, można zaobserwować ogólny spadek liczby gospodarstw korzystających z pomocy na terenie Gminy w 2019 roku, który następnie uległ stopniowemu zwiększeniu w latach 2020 i 2021.

Tabela 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego w Gminie Ożarówce w latach 2018-2021

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2018	2019	2020	2021
ogółem	104	92	102	110
poniżej kryterium dochodowego ogółem	33	41	42	33
powyżej kryterium dochodowego	71	51	60	77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

W przypadku analizy świadczeń na rzecz rodziny, można zaobserwować, że po chwilowych wzrostach tych świadczeń, obserwowana jest stała tendencja spadkowa na przestrzeni badanego okresu (lata 2018-2021).

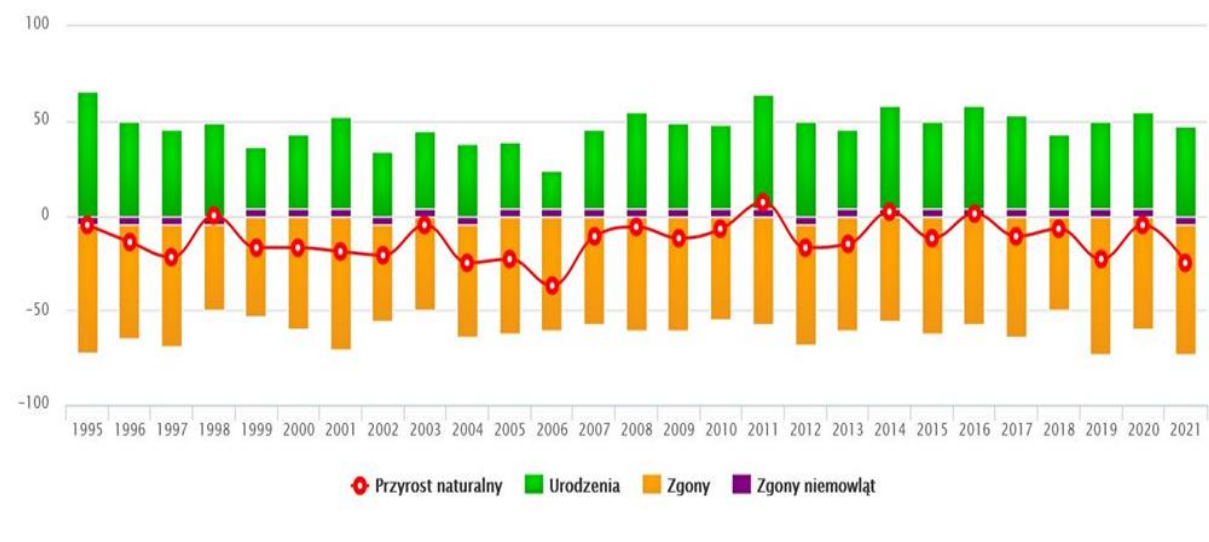
Tabela 10 Świadczenia na rzecz rodziny w Gminie Ożarówce w latach 2018-2021

Korzystający ze świadczeń rodzinnych	2018	2019	2020	2021
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	116	102	79	58
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	207	194	164	124
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	194	184	154	117
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	19,3%	18,1%	15,2%	11,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Gmina Ożarówce ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,28 na 1000 mieszkańców Gminy Ożarówce. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

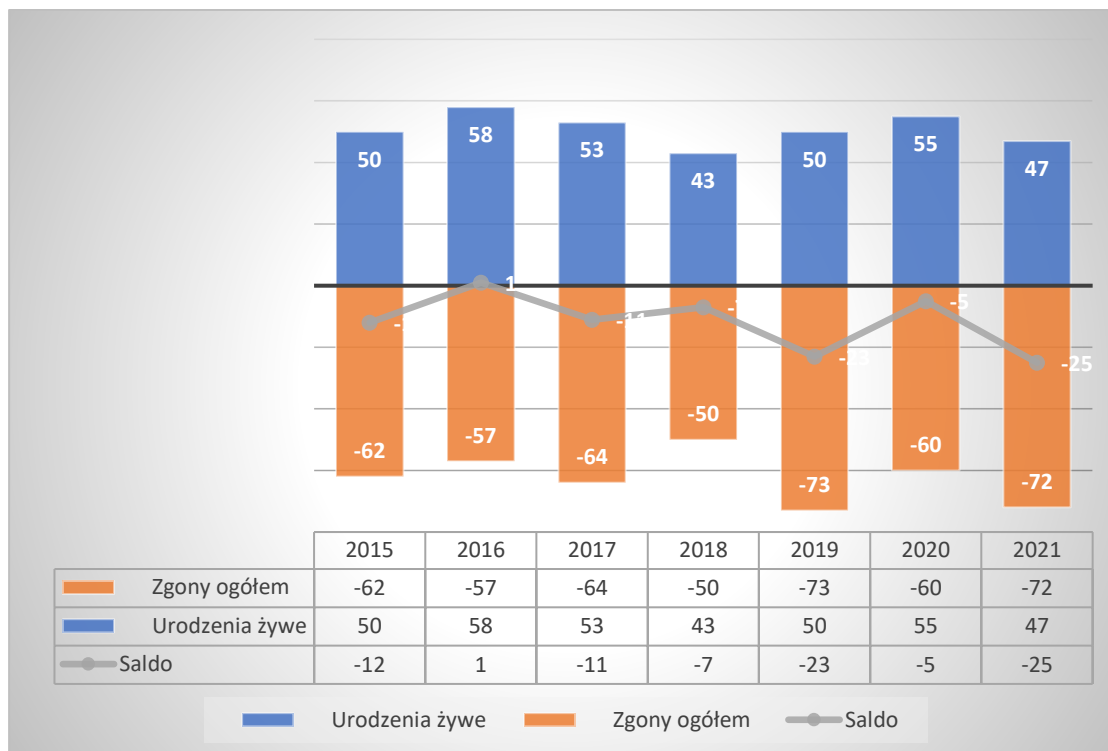
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2021 w Gminie Ożarówce

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Podobnie podając za danymi platformy analitycznej SWAID na 2021 r., przyrost naturalny wyrażał się liczbą -25 (saldo wynikowe: -72 zgony ogółem do 47 urodzenia żywe).

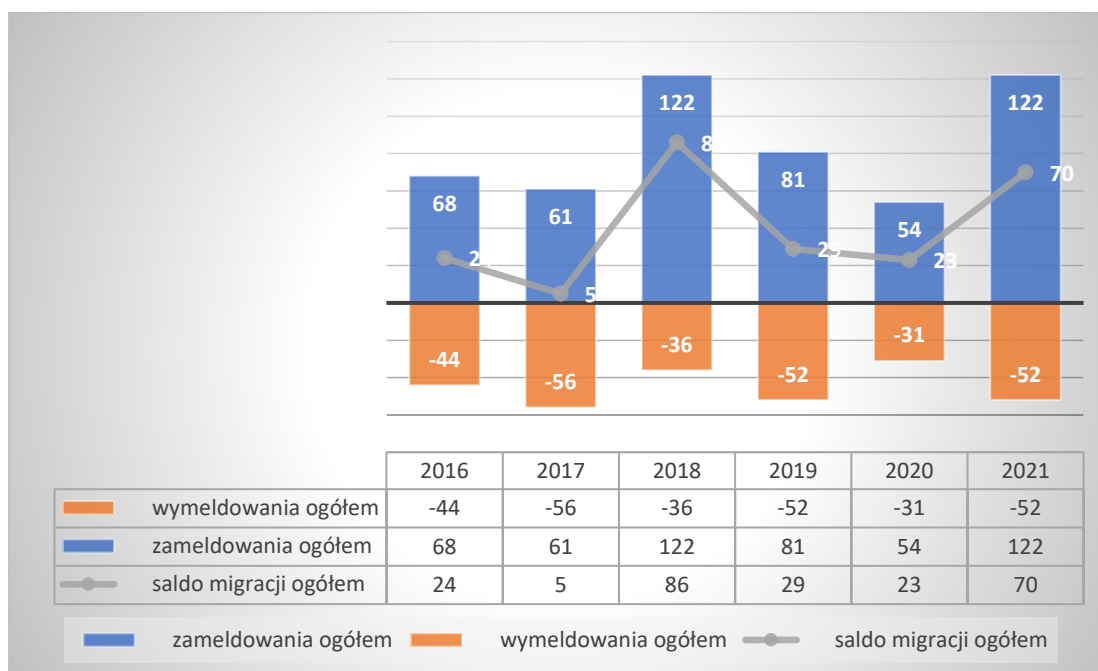
Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 2015-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

W 2021 roku zarejestrowano 122 zameldowań oraz -52 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla Gminy Ożarówce wynosi 70.

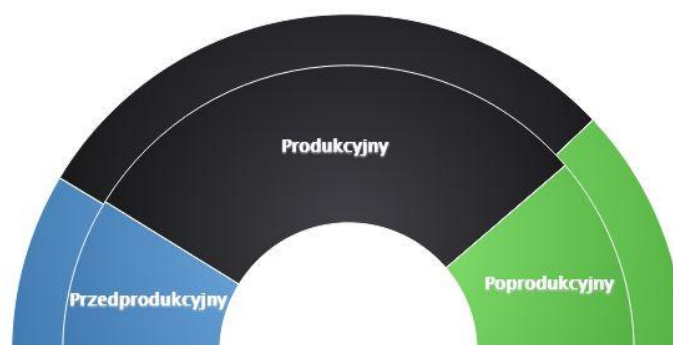
Wykres 3 Migracje na terenie Gminy Ożarówce w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Wg danych na 2021 r. 59,9% mieszkańców Gminy Ożarówce jest w wieku produkcyjnym, 17,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku, 2021 r.

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ludności Gminy Ożarówce w podziale na przedprodukcyjne, produkcyjne i poprodukcyjne grupy, z uwzględnieniem płci. W okresie 2016-2021 można stwierdzić, że ogólnie (z nieznacznymi wahaniami w tendencjach) wzrosła liczba mężczyzn i kobiet w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrosła liczba mężczyzn i kobiet w wieku poprodukcyjnym.

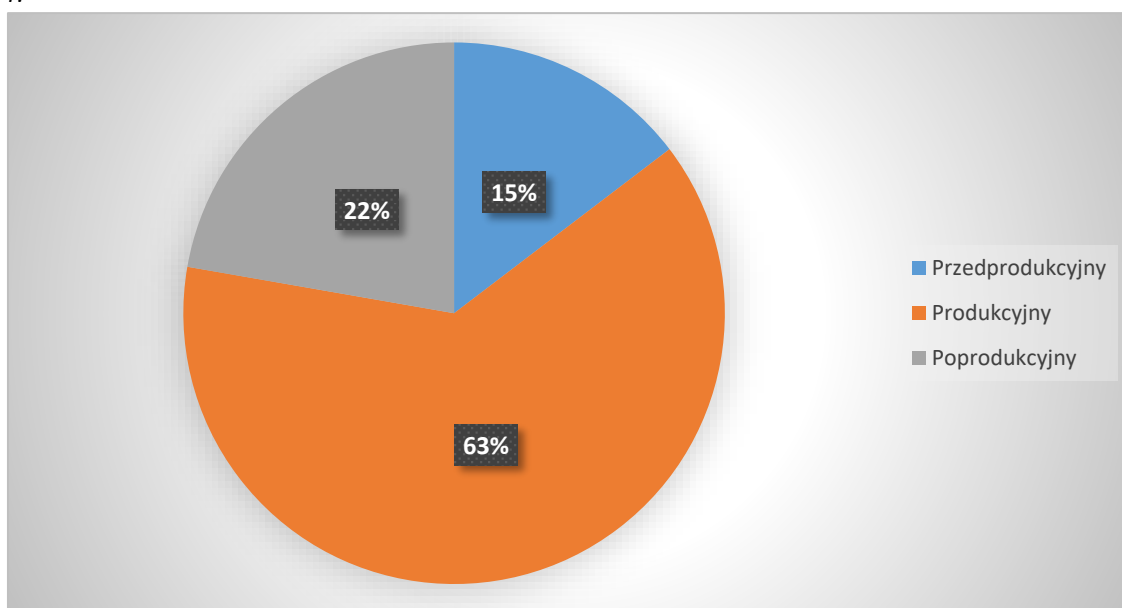
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	5731	5715	5793	5795	5806	5868
mężczyźni	2792	2776	2801	2801	2798	2838
kobiety	2939	2939	2992	2994	3008	3030
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej						
ogółem	833	832	852	852	850	871
mężczyźni	410	404	418	417	421	442
kobiety	423	428	434	435	429	429
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	3735	3700	3713	3706	3664	3674
mężczyźni	1966	1952	1951	1951	1925	1928
kobiety	1769	1748	1762	1755	1739	1746
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	1163	1183	1228	1237	1292	1323
mężczyźni	416	420	432	433	452	468
kobiety	747	763	796	804	840	855

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

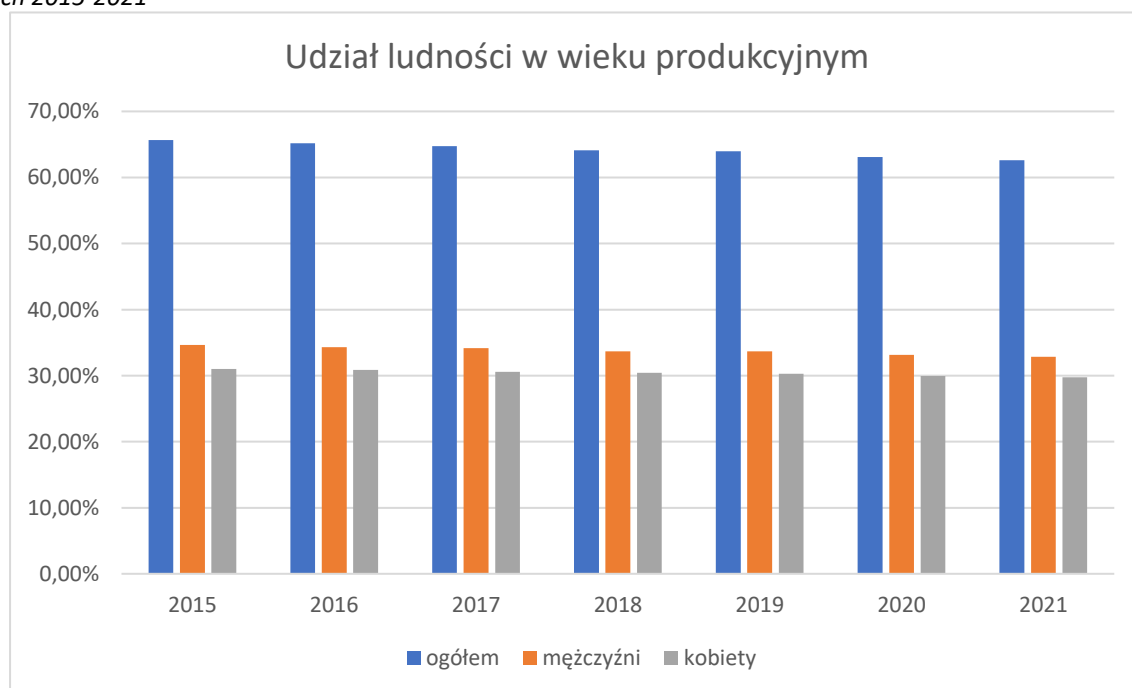
Zaprezentowane poniżej wykresy są rozwinięciem danych dla zaobserwowanych tendencji. Co prawda grupa produkcyjna z definicji stanowi najliczniejszą i najaktywniejszą grupę na rynku pracy, jednakże można zaobserwować, że udział osób z grupy produkcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Ożarówice jest obciążony stałą tendencją spadkową.

Wykres 5 Udział grup mieszkańców Gminy Ożarówice z uwzględnieniem grup produkcyjnych na rynku pracy, w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Wykres 6 Udział ludności Gminy Ożarówice w poszczególnych grupach produkcyjnych z uwzględnieniem wieku, w latach 2015-2021

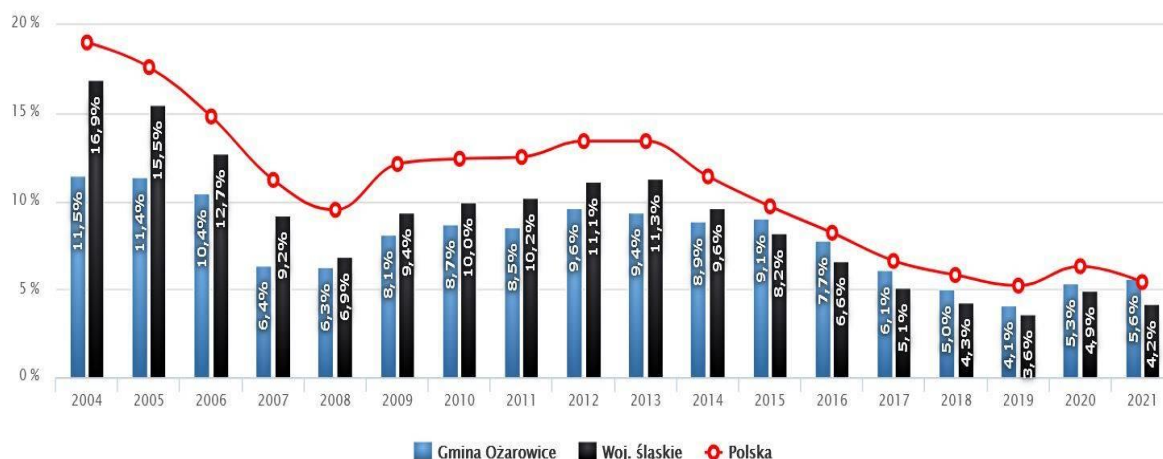

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Suma dochodów do budżetu Gminy Ożarówce wyniosła w 2021 roku 54,1 mln złotych, co daje 9,3 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 24% w porównaniu do roku 2020. Największą część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (37.5%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (17%) oraz z Dział 758 - Różne rozliczenia (14.5%). W budżecie Gminy Ożarówce wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 1,7 tys. złotych na mieszkańca (18,0%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 36,4 złotych na mieszkańca (0,4%).

W Gminie Ożarówce na 1000 mieszkańców pracuje 592 osób. 40,7% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 59,3% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Ożarówce wynosiło w 2021 roku 5,6% (6,1% wśród kobiet i 5,1% wśród mężczyzn). W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Ożarówce wynosiło 5.320,63 PLN, co odpowiada 88,70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Ożarówce 794 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 760 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -34.

Wykres 7 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Ożarówce w latach 2004-2020

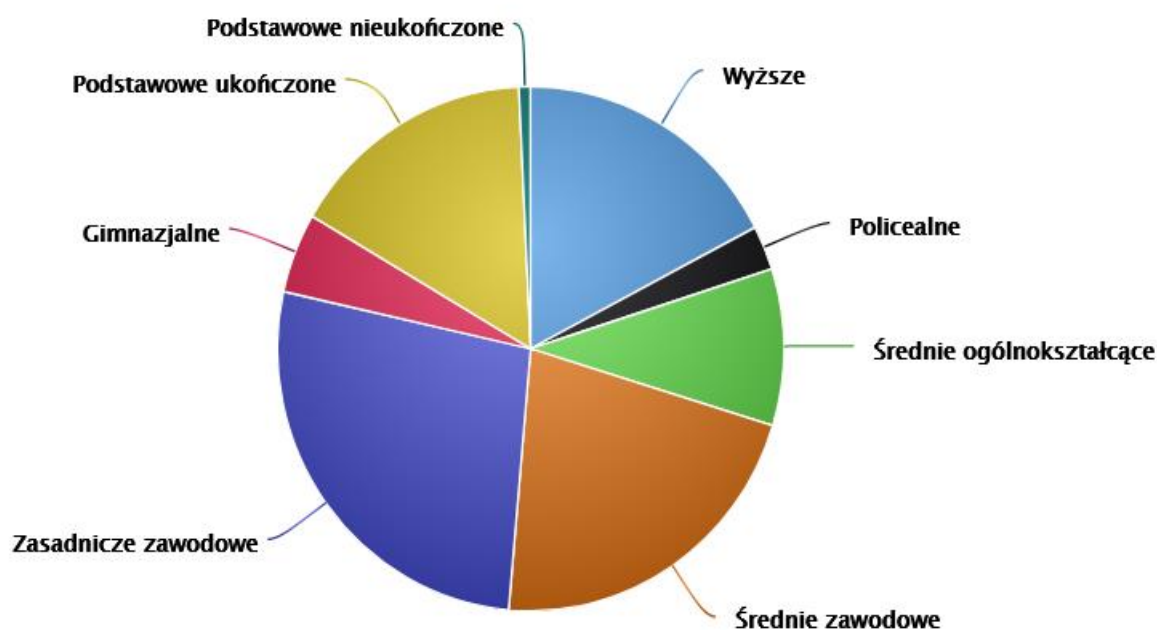

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Odnosząc się do poziomu wykształcenia to według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku: 17,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,7% wykształcenie policealne, 9,7% średnie ogólnokształcące, a 21,6% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 27,1% mieszkańców Gminy Ożarówce, gimnazjalnym 4,9%,

natomiast 15,8% podstawowym ukończonym. 0,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem Szkoły Podstawowej.

Wykres 8 Poziom wykształcenia – Gmina Ożarówice

Źródło: Polska w liczbach

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- średnia wieku mieszkańców kształtuje się na poziomie około 40 lat,
- struktura ludności z przewagą kobiet nad mężczyznami,
- mała gęstość zaludnienia,
- struktura podmiotów gospodarki w większości oparta o podmioty sektora prywatnego,
- struktura sektora prywatnego oparta o działalność osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą,
- wg PKD 2007 największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych znajduje się w grupie rodzajowej „pozostała działalność”,
- spadek liczby osób korzystających z świadczeń na rzecz rodziny, ale wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej,
- ujemny przyrost naturalny dla Gminy, jednakże zwiększająca się ilość mieszkańców Gminy ze względu na dużą atrakcyjność osadniczą Gminy,

- dodatnie saldo migracji jako pozytywny trend migracyjny,
- większość mieszkańców Gminy znajduje się w wieku produkcyjnym, ale zaobserwowano trendy wzrostowe dla grup przed i poprodukcyjnej,
- dochody do budżetu wykazują się tendencją wzrostową, a dochody z tytułu podatków dochodowych w przeważającej większości generują osoby fizyczne,
- większość osób pracujących stanowią mężczyźni, a bezrobocie jest większe wśród kobiet niż mężczyzn,
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie odpowiada blisko 89% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce,
- większość pracujących pracuje w sektorze usług,
- blisko połowa mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe.

3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Gminy Ożarowice w sferze przestrzennej

Gmina Ożarowice jest atrakcyjnie położona, w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej i charakteryzuje się bardzo korzystnym układem komunikacyjnym. Ożarowice położone są w odległości niespełna 30 km od stolicy województwa Katowic oraz 100 km od Krakowa oraz od granicy z Czechami. Przez obszar Gminy przebiega autostrada A1, droga ekspresowa S1, a także droga krajowa nr 78, biegnąca od granicy z Czechami w Chałupkach do Chmielnika w województwie świętokrzyskim oraz droga wojewódzka nr 913 łączącą północną część powiatu będzińskiego z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach. Przez teren Gminy przebiega też linia kolejowa nr 182 relacji Zawiercie - Tarnowskie Góry, która obecnie jest rewitalizowana, jako ważne połączenie komunikacyjne. Po wykonaniu niezbędnych prac, linia kolejowa nr 182 ma być częścią szybkiej kolei łączącej m.in. Katowice z portem lotniczym w Pyrzowicach czy z Zawierciem. To wszystko powoduje, że w perspektywie najbliższych lat, spodziewany jest istotny rozwój Gminy, w tym przedsiębiorczości na jej terenie oraz powstawanie nowych miejsc pracy, m.in. z wykorzystaniem utworzonej na terenie Gminy - Strefy Aktywności Gospodarczej.

Gmina prowadzi działania mające na celu wzrost wartości bezpośrednich inwestycji na swoim obszarze. Sukcesywne uzbrajanie i zagospodarowanie atrakcyjnych terenów na obszarze Gminy, powoduje, że wzrasta atrakcyjność osadnicza Gminy dla osób prywatnych a także to, że wzrasta atrakcyjność obszaru Gminy dla przedsiębiorców, w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej na jej obszarze. W obecnej sytuacji, w której mieszkańców Gminy sukcesywnie przybywa i możemy mówić o dodatnim trendzie osadniczym, a także kiedy powyższe zjawisko potęguje dogodna lokalizacja Gminy przy głównych drogach (A1, S1, DK-78) oraz obecność na terenie Gminy Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice - Pyrzowice, wykorzystanie atutu w postaci atrakcyjnych terenów inwestycyjnych i powstających działek budowlanych, stwarza optymalne warunki osadnicze dla potencjalnych mieszkańców, a także korzystne warunki do rozwoju działalności gospodarczej. Powyższe w dalszej perspektywie zapewni odpowiedni i zrównoważony rozwój Gminy.

W Gminie została wybudowana szerokopasmowa sieć dostępu do Internetu w technologii LTE. Informatyzacja obejmowała budowę głównego węzła transmisyjnego wraz z łączem głównym do publicznej sieci telekomunikacyjnej operatora telekomunikacyjnego, budowę na terenie

Gminy 8 stacji bazowych pracujących w standardzie LTE, dostawę 15 stacji klienckich, budowę 3 punktów publicznego dostępu do Internetu tzw. Hot Spotów, dostawę i wdrożenie centralnego systemu zarządzania siecią wraz z niezbędną infrastrukturą oraz budowę dwóch punktów PIAP. Dzięki temu przedsięwzięciu możliwa była m.in. informatyzacja Gminy Ożarówice i jej jednostek podległych. Była to pierwsza tego typu inwestycja w kraju zrealizowana przez samorząd. Ponadto na terenie Gminy funkcjonują też komercyjni dostawcy usług internetowych.

Na terenie całej Gminy Ożarówice, ze względu na charakter zabudowy (domy jednorodzinne), nie występuje sieć ciepłownicza. Preferowane jest natomiast centralne ogrzewanie. W przeważającej większości, we wszystkich sołectwach występują tradycyjne źródła energii cieplnej czyli kotły węglowe. Jeżeli chodzi o sieci gazowe to obecnie Gmina jest w całości zgazyfikowana i mogą z niej korzystać wszyscy mieszkańcy (wszystkie sołectwa). Sieć gazowa ma długość 114,72 km. Dostarczanie gazu przewodowego do odbiorców, następuje siecią gazową średniego ciśnienia, ułożoną w układzie pierścieniowym wzdłuż ulic i dróg komunikacyjnych z podłączeniami poprzez reduktory zamieszczone na elewacjach budynków. Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci gazowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 Sieć gazowa w Gminie Ożarówice w latach 2016-2021

Sieć gazowa	2016	2017	2018	2019	2020	2021
długość czynnej sieci ogółem w m	107394	108121	108812	109776	111834	114728
długość czynnej sieci przesyłowej w m	23405	24041	24041	24041	24053	b.d.
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	83989	84080	84771	85735	87781	b.d.
długość czynnej sieci ogółem w km na 100 km ²	234,1	235,7	237,2	239,3	243,8	250,1
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) w szt.	883	1385	1409	1441	1480	1518
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych w szt.	856	1357	1380	1410	1445	b.d.
odbiorcy gazu w gosp.	929	953	990	1030	1056	1129
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w gosp.	388	413	447	490	530	754
zużycie gazu w MWh	7865,4	8692,9	17730,3	11827,4	10875,5	13825,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	5849,2	6627,0	6812,8	9652,5	8555,2	11469,4
ludność korzystająca z sieci gazowej w os.	3038	3088	3198	3286	3348	3545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Gmina posiada szeroko rozbudowaną sieć wodociągowo – kanalizacyjną, sukcesywnie

uzupełnianą na nowo powstających terenach zabudowy mieszkaniowej. Na terenie Gminy znajduje się biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków która, przyjmuje ścieki z Gminy Ożarowice, Mierzęcice oraz sołectwa położonego w granicach administracyjnych Miasteczka Śląskiego. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Ożarowice, wynosi 87,9 km. łączna liczba nieruchomości (w tym budynki mieszkalne oraz budynki użyteczności publicznej) podłączonych do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej do końca 2021 r., wynosi 1271 sztuk. Wybudowany system kanalizacji sanitarnej nie rozwiązuje do końca wszystkich gminnych problemów i potrzeb związanych z dalszą rozbudową czy wymianą sieci kanalizacji sanitarnej, w związku z czym konieczne są kolejne inwestycje w tym zakresie. Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Gminie Ożarowice w latach 2016-2021

Kanalizacja	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	82,5	82,5	82,5	82,7	83,1	87,9
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1018	1054	1107	1139	1230	1271
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	13	57	154	185	198	199
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	16,2	19,2	211,7	229,2	185,9	208,8
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	143	195	212	229	228	265
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3163	3202	3316	3356	3469	3552

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Istniejąca na terenie Gminy Ożarowice sieć wodociągowa wybudowana jest z rur stalowych, żeliwnych, PCV oraz PE. Na terenie Gminy zlokalizowane są także 2 ujęcia wodne (w Pyrzowicach oraz w Tąpkowicach). Funkcjonująca na obszarze Gminy sieć wodociągowa jest stale modernizowana oraz rozbudowywana np. w obrębie nowych dróg czy terenów mieszkaniowych. Udział procentowy mieszkańców wszystkich sołectw korzystających z sieci wodociągowej oscyluje na poziomie około 99%. Szczegółowe dane GUS dotyczące korzystania przez mieszkańców Gminy Ożarowice z sieci gazowej, kanalizacyjnej i wodociągowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14 % mieszkańców Gminy Ożarówice korzystających z instalacji sieciowych do ogółu mieszkańców w latach 2016-2021

% mieszkańców korzystających z instalacji sieciowych do ogółu mieszkańców	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wodociąg	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
kanalizacja	55,2	56	57,2	57,9	59,7	60,5
gaz	53,0	54	55,2	56,7	57,7	60,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Położenie Gminy w środkowym pasie południowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Ożarówice, w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzi do wniosku, że zjawiska związane ze smogiem oraz jakością powietrza w poszczególnych miejscowościach Gminy, są podobne. Jeżeli chodzi o rodzaj stosowanego ogrzewania, to w budynkach w przeważającej większości stosuje się nieefektywne energetycznie, indywidualne źródła ciepła, co nie jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku, a w budynkach występują kotły c.o. opalane węglem. Ponadto analizując zły stan powietrza na terenie Gminy, należy wskazać, że jeszcze wiele budynków na obszarze Gminy wymaga zastosowania odnawialnych źródeł energii (OZE) i przyjaznych środowisku źródeł ciepła.

Gmina leży w strefach ochronnych zbiornika wody pitnej w Kozłowej Górze oraz zlewni rzeki Brynicy, co wymusza konieczność szczególnej ochrony wód. Na pograniczu Ożarówic z Celinami, Tąpkowicami i Sączowem znajduje się dolina Potoku Ożarówickiego będącego dopływem rzeki Brynicy. Obszar Gminy Ożarówice położony jest w całości w obrębie lewostronnej części zlewni rzeki Brynicy, prawobrzeżnego dopływu Czarnej Przemszy, która po połączeniu z Białą Przemszą – już jako Przemsza uchodzi do Wisły. Brynica jest rzeką III rzędu, a jej dopływy (lewobrzeżne) czyli Potok Trzonka, Potok Czeczówka i Potok Ożarówicki, a także działy wodne są IV rzędu. Brynica przepływa wzdłuż północno – zachodniej granicy tego obszaru. Wszystkie te ciekі zasilane są w ciągu roku z odpływu gruntowego, a podwyższone przepływy są skutkiem roztopów wiosennych, bądź obfitych opadów letnich. Powierzchnia całkowita zlewni wynosi 482,7 km². Dużym mankamentem na terenie Gminy jest utrzymanie i prowadzenie odpowiedniej gospodarki melioracyjnej tj. odbudowa zniszczonych

i utrzymanie istniejących rowów melioracyjnych, a także pojawiająca się konieczność budowy całkowicie nowych rowów.

W Gminie działają 4 szkoły podstawowe, 3 przedszkola oraz 1 żłobek. Gmina Ożarówice jest organem prowadzącym dla 3 szkół podstawowych (w tym 1 z oddziałami przedszkolnymi), 2 placówek wychowania przedszkolnego, a także 1 placówki opieki nad dziećmi do lat 3, tj. dla:

- Szkoła Podstawowa w Tąpkowicach,
- Szkoła Podstawowa w Ożarówicach,
- Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi w Zendku,
- Przedszkole w Ożarówicach,
- Przedszkole w Tąpkowicach,
- Żłobek w Tąpkowicach.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzowicach oraz Niepubliczne Przedszkole w Pyrzowicach.

Tabela 15 Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Ożarówice

Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Ożarówice w roku szkolnym 2022/2023		
Lp.	Nazwa	Ilość
1.	Szkoła Podstawowa w Tąpkowicach	170 uczniów szkolnych
2.	Szkoła Podstawowa w Ożarówicach	153 uczniów szkolnych
3.	Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi w Zendku	117 uczniów szkolnych 49 wychowanków oddziałów przedszkolnych
4.	Przedszkole w Ożarówicach	50 wychowanków przedszkolnych
5.	Przedszkole w Tąpkowicach	100 wychowanków przedszkolnych
6.	Żłobek w Tąpkowicach	22 wychowanków żłobka

Źródło: Urząd Gminy w Ożarówicach

W związku z dogodną lokalizacją Gminy przy głównych drogach (A1, S1, DK-78), a także przy Międzynarodowym Porcie Lotniczym Pyrzowice - Katowice oraz dzięki oddziaływaniu powstałej na terenie Gminy - Strefy Aktywności Gospodarczej, przyciągającej firmy, które zatrudniają wielu pracowników spoza Gminy, do przedszkola w Tąpkowicach składane są wnioski o przyjęcie dzieci m.in. z gmin ościennych. Placówki oświatowe w Gminie wyposażone są w sprzęt komputerowy, a infrastruktura oświatowa jest remontowana i modernizowana w miarę posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Szkoły zapewniają dzieciom dostęp do świetlicy, biblioteki, stołówki i boisk sportowych oraz

organizują zajęcia pozalekcyjne. Wśród tych ostatnich dominują koła zainteresowań – przedmiotowe, artystyczne i sportowe. Placówki oferują również zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Szkoły uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu zainteresowań i umiejętności uczniów, wyrównywaniu ich szans edukacyjnych i doskonaleniu nauczycieli. Ponadto placówki te realizują również programy profilaktyczne mające na celu uwrażliwianie środowiska szkolnego i społecznego na problemy związane z uzależnieniami, bezpieczeństwem, agresją i przemocą oraz promowanie zdrowego stylu życia. Szczegółowe dane GUS w zakresie placówek edukacyjnych, ich oddziałów, miejsc, liczby uczniów i dzieci przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Gminy Ożarówce

Edukacja	2017/18	2018/19	2019/20	2020/2021
Placówki wychowania przedszkolnego	4	4	4	4
w tym przedszkola	3	3	3	3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	212	214	219	230
W tym w przedszkolach	163	164	170	180
Szkoły podstawowe	4	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	370	441	448	457
Szkoły gimnazjalne	-	-	-	-
Uczniowie szkół gimnazjalnych	108	61	-	-
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	13	13	13	14
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	18	20	-	-

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, 2021r.

Instytucja prowadzącą działalność kulturalną w Gminie jest Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Ożarówce w Tąpkowicach, który posiada swoje filie także w Ożarówicach i Zendku. Placówka zajmuje się prowadzeniem wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby mieszkańców Gminy w zakresie kultury. Ośrodek Kultury zajmuje się rozwijaniem czynnego uczestnictwa mieszkańców Gminy w życiu kulturalnym, edukacją kulturalną, inspirowaniem i rozwijaniem zainteresowań, amatorską twórczością artystyczną, otaczaniem opieką amatorskiego ruchu artystycznego i twórczości ludowej. Do jego zadań należy także organizowanie spektakli, koncertów, festynów, wystaw, wycieczek, konkursów, gier, zabaw tanecznych i dyskotek, wyjazdów do kina, teatru, opery, a także pólkolonii letnich i zimowych,

rozgrywek sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz imprez okolicznościowych. W Ośrodku prowadzone są kursy tańca i gry na instrumentach muzycznych, a także koła zainteresowań, m.in. teatralne i recytatorskie. Ważny kierunek działalności zajmuje organizacja imprez rozrywkowych i kulturalnych dla mieszkańców Gminy. Na terenie Gminy działają chóry i zespoły śpiewacze, a także orkiestry i grupy taneczne. Działalność kulturalno-oświatową prowadzi również Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tąpkowicach, a także Koła Gospodyń Wiejskich. Szczegółowe dane GUS w zakresie podmiotów kultury, przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 17 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Gminie Ożarówce w latach 2016-2021

Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wydarzenia						
ogółem	54	65	94	70	21	119
seanse filmowe	0	0	5	0	2	1
wystawy ogółem	5	7	4	5	0	8
festiwale i przeglądy artystyczne	6	7	13	8	0	0
koncerty	9	12	13	4	5	8
prelekcje, spotkania, wykłady	7	10	28	24	4	46
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	11	16	7	4	6	15
konkursy	7	7	3	13	3	14
pokazy teatralne	2	4	3	3	1	1
interdyscyplinarne	6	0	10	0	0	0
warsztaty	1	2	8	9	0	24
uczestnicy						
ogółem	5687	7127	3434	2738	904	6392
seanse filmowe	0	0	120	0	135	74
wystawy ogółem	450	2133	540	186	0	833
festiwale i przeglądy artystyczne	1004	574	364	230	0	0
koncerty	1270	1088	355	265	241	435
prelekcje, spotkania, wykłady	745	680	670	580	184	1010
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	1271	609	140	135	153	3070
konkursy	643	1165	890	1000	160	411
pokazy teatralne	200	667	75	160	31	31
interdyscyplinarne	54	0	115	0	0	0
warsztaty	50	211	165	182	0	441

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Działająca w ramach BLOK Biblioteka Publiczna służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców Gminy, wychowaniu oraz upowszechnianiu wiedzy. Do zakresu działań placówki należy w szczególności: gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących regionu, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych dla wszystkich czytelników z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży, a także osób niepełnosprawnych. Obok działalności podstawowej Biblioteka podejmuje inicjatywy promujące czytelnictwo i kulturę, np. organizując spotkania z ciekawymi ludźmi. Szczegółowe dane GUS w zakresie działalności bibliotecznej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 18 *Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Gminie Ożarówice w latach 2016-2021*

Biblioteki publiczne	2016	2017	2018	2019	2020	2021
biblioteki i filie	3	3	3	3	3	3
czytelnicy w ciągu roku	881	847	788	734	644	612
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	28011	24425	21668	19194	13870	12522

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://swaid.stat.gov.pl>

Działalność sportową na terenie Gminy prowadzą kluby: Ludowy Klub Sportowy „Piast” Ożarówice, Ludowy Klub Sportowy „Tęcza” Zendek, Klub Tenisowy „Lob” Ożarówice, UKS Ożarówice. Natomiast na infrastrukturę sportową i rekreacyjną Gminy składają się liczne obiekty sportowo-rekreacyjne, takie jak:

- Centrum Aktywności Rodzinnej w Tąpkowicach;
- teren rekreacyjny w Celinach;
- teren rekreacyjny w Pyrzowicach;
- teren rekreacyjny w Niezdarze;
- plac zabaw w Ożarówicach;
- tereny rekreacyjno – sportowe w Ossach;
- tereny rekreacyjno – sportowe w Zendku;
- teren rekreacyjny Zendek – Strąków;
- sala gimnastyczna wraz z kompleksem boisk zewnętrznych przy Szkole Podstawowej w Zendku;
- hala sportowo-widowiskowo-dydaktyczna z boiskami zewnętrznymi oraz salą do gry

w tenisa stołowego przy Szkole Podstawowej w Ożarowicach;

- kompleks sportowy w Ożarowicach wyposażony m.in. w pełnowymiarowe boisko piłkarskie trawiaste, boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, kort tenisowy, skatepark, siłownię zewnętrzną, budynki socjalne i zadaszone trybuny.

Gmina Ożarowice posiada gminną ewidencję zabytków (obiektów chronionych). W ewidencji znajdują się głównie prywatne stare budynki mieszkalne i gospodarcze, kapliczki przydrożne, krzyże, kościoły oraz schrony i bunkry. Są także 2 zabytki wpisane do rejestru Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

Na terenie Gminy świadczony jest szeroki wachlarz usług zdrowotnych. W Gminie funkcjonują 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz działają apteka i punkt apteczny:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Promed” w Tąpkowicach, ul. Zwycięstwa 15, 42-624 Tąpkowice, w tym:
 - Ośrodek Zdrowia w Tąpkowicach, ul. Zwycięstwa 15, 42-624 Tąpkowice;
 - Ośrodek Rehabilitacji w Tąpkowicach, ul. Zwycięstwa 13, 42-624 Tąpkowice;
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Prywatna Opieka Stomatologiczno-Lekarska Katarzyna Latos w Tąpkowicach, ul. Zwycięstwa 89, 42-624 Tąpkowice
3. Apteka w Tąpkowicach, Ewa Lubowiecka, ul. Zwycięstwa 17, 42-624 Tąpkowice
4. Punkt apteczny „Dr Max” w Pyrzowicach, ul. Wolności 90, 42-625 Pyrzowice

W ostatnich latach w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Promed” w Tąpkowicach świadczone były m.in. następujące usługi zdrowotne: poradnie – lekarza rodzinnego, ginekologiczna, stomatologiczna, rehabilitacyjna, okulistyczna, otolaryngologiczna, ortopedyczna, medycyny pracy. Funkcjonował zespół rehabilitacji domowej, ambulatorium ogólne, punkt lekarski oraz gabinety – fizjoterapii, diagnostyczno-zabiegowy, pielęgniarki i położnej środowiskowej, medycyny szkolnej. Z kolei w ramach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Prywatnej Opieki Stomatologiczno-Lekarskiej w Tąpkowicach działała Poradnia stomatologiczna.

W przypadku pomocy społecznej świadczonej na terenie Gminy, działalność taką wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach. Problemy społeczne Gminy Ożarowice – są identyfikowane m.in. ze względu na bezrobocie, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, przemoc w rodzinie oraz niepełnosprawność. Problemy te bezpośrednio przekładają się na rodzaj i ilość świadczonej pomocy i wsparcie

dla mieszkańców Gminy.

W odniesieniu do kapitału społecznego, Gmina Ożarówce wspiera rozwój sektora obywatelskiego m.in. poprzez ogłaszanie otwartych konkursów na realizację zadań publicznych. Na terenie Gminy jest zarejestrowanych 31 podmiotów sektora NGO. Najlepsza sytuacja pod względem aktywności NGO miała miejsce w sołectwie Ożarówce, gdzie swoją siedzibę posiada 11 organizacji (35,48%), natomiast najmniej w Celinach, gdzie jest to 1 organizacja (3,23%).

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

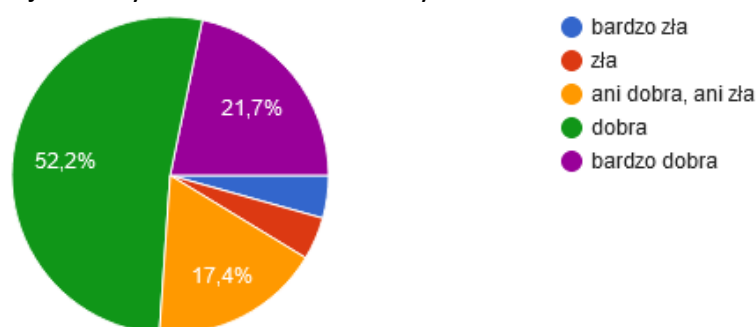
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych i wojewódzkich, oraz rewitalizowana linia kolejowa nr 182,
- bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego,
- tereny inwestycyjne, w tym tereny Strefy Aktywności Gospodarczej i zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Gminy np. dla branży logistycznej czy przemysłowej,
- przejściowość klimatu wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych, wymagająca działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i przeciwdziałania suszy,
- nowoczesna sieć energetyczna, gazowa,
- rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna na obszarze większości Gminy,
- wymagająca rozwoju sieć kanalizacyjna,
- w części Gminy istniejąca infrastruktura kulturalna (światlice, biblioteki),
- w części Gminy istniejąca infrastruktura rekreacyjna: liczne obiekty sportowo-rekreacyjne: kompleks sportowy, hala sportowa, boiska i sale sportowe, sale gimnastyczne a także centrum aktywności rodzinnej, place zabaw i tereny rekreacyjno-sportowe,
- w części Gminy prężnie działający sektor NGO i związana z tym działalność sportowa i kulturalna,
- rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna
- podstawowa i specjalistyczna opieka zdrowotna oraz opieka społeczna,
- duża atrakcyjność inwestycyjna Gminy i duża ilość powstających działek budowlanych na jej obszarze,
- wysoka pozycja konkurencyjna Gminy w zakresie jej zrównoważonego rozwoju.

3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich

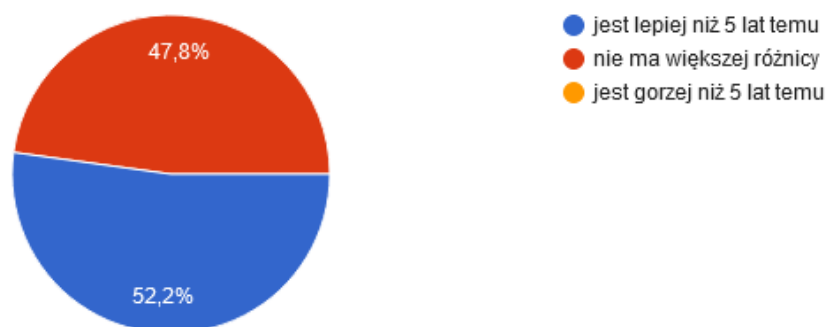
Badania sondażowe zostały przeprowadzone w okresie od 14.11.2022 r. do 28.11.2022 r., na podstawie ankiet (z pytaniami zamkniętymi i otwartymi) realizowanych wśród 24 mieszkańców Gminy. Było to badanie typu CAWI prowadzone przy pomocy formularza elektronicznego, a ankietę udostępniona była do wypełnienia on-line na stronie Gminy, ponadto była też wypełniana bezpośrednio w wersji papierowej lub dostarczana w takiej formie do siedziby Gminy. Materiał zebrany z ankiet jako materiał uzupełniający został wykorzystany do analizy SWOT oraz przyczynił się do określenia celów Strategii. Jako respondenci przeważali mężczyźni, natomiast jeśli chodzi o grupę wiekową to przeważały osoby w wieku w przedziale 35-44 lata, ponad ¾ respondentów to osoby o wykształceniu wyższym, ponadto ponad połowa pracuje.

Na podstawie przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy badań sondażowych, przeanalizowano poziom jakości i zadowolenia z życia mieszkańców Gminy Ożarówice. Respondenci odpowiedzieli na następujące pytania:

Jak ocenia Pani / Pan jakość życia na obszarze Gminy Ożarówice?

Czy Pani / Pana zadowolenie z życia w swojej miejscowości zmieniło się w ciągu ostatnich 5 lat ?

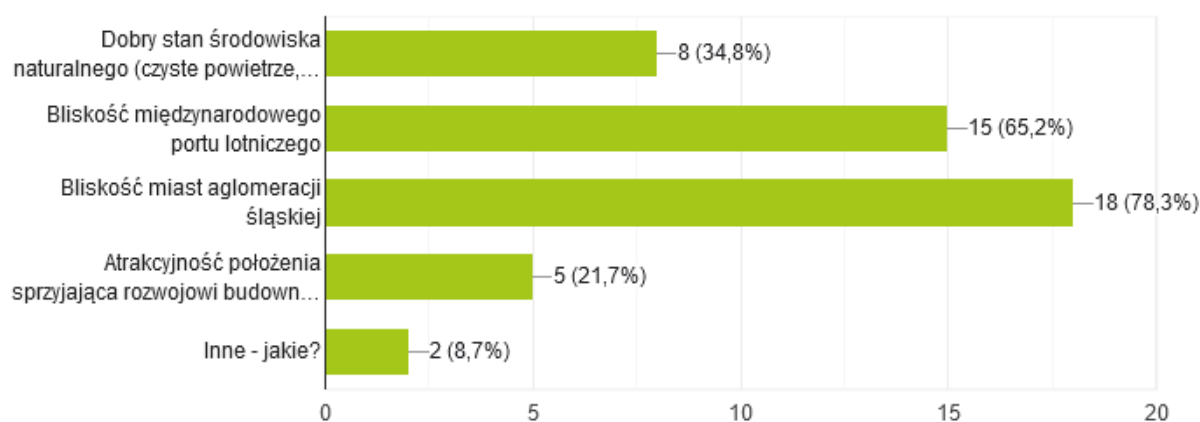

W toku badania sondażowego zidentyfikowano, że 52,2% ankietowanych ocenia jakość życia jako dobrą, oraz ocenia zadowolenia z życia w ciągu ostatnich 5 lat jako lepsze niż wcześniej.

Ponadto respondenci wskazali również mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwojowe dla Gminy dotyczące: przestrzeni i środowiska; infrastruktury; bezpieczeństwa; gospodarki i rolnictwa; zdrowia; edukacji; dziedziny społecznej; rekreacji; kultury oraz administracji publicznej. Wskazali również najlepsze ich zdaniem kierunki rozwoju i inicjatywy, które są najbardziej potrzebne mieszkańcom Gminy. Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć pozyskane fundusze ze środków Unii Europejskiej.

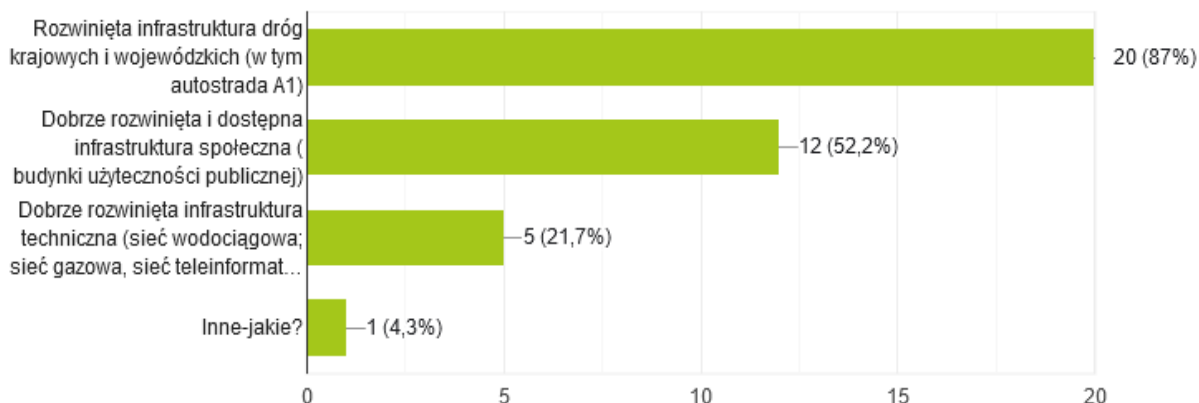
Wśród zidentyfikowanych mocnych stron Gminy, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

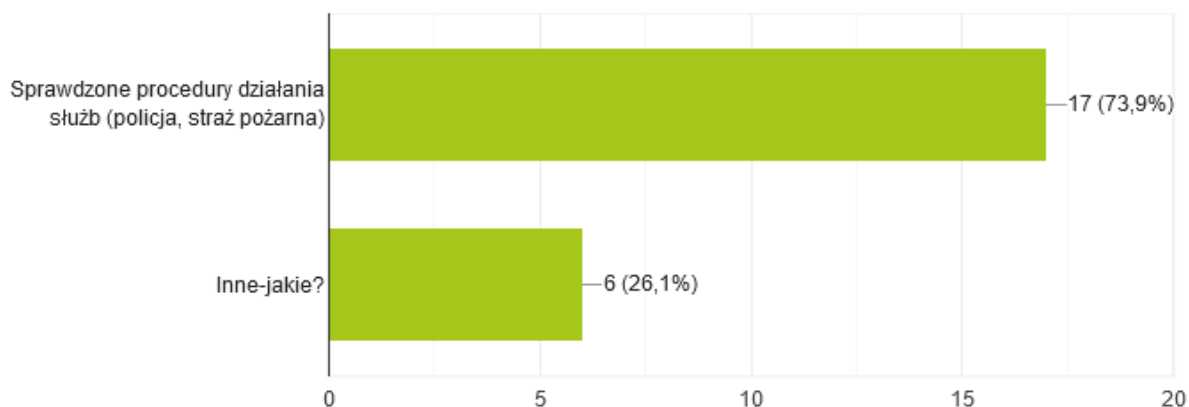
dobry stan środowiska naturalnego, bliskość międzynarodowego portu lotniczego, bliskość miast aglomeracji śląskiej;

- w infrastrukturze,

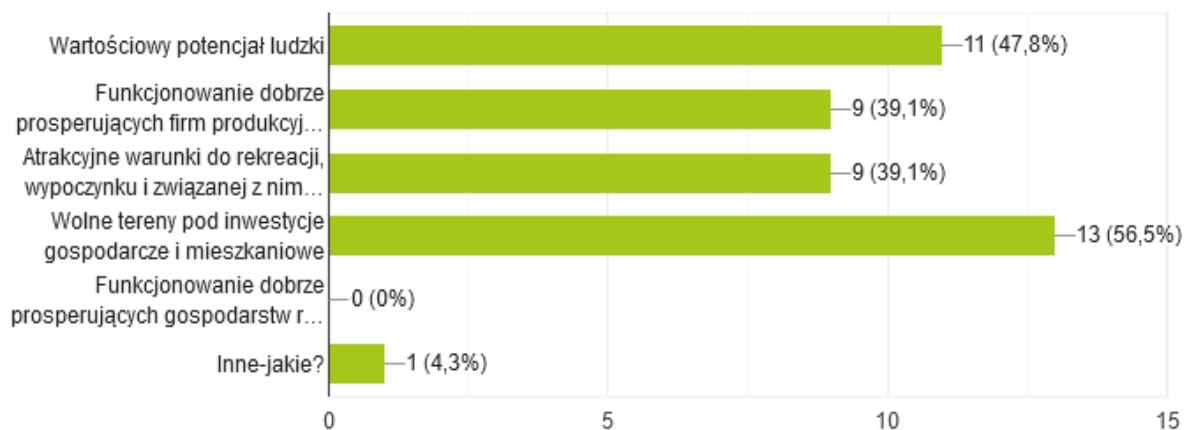
rozwiniętą infrastrukturę dróg krajowych i wojewódzkich (w tym autostradę A1), rozwiniętą i dostępną infrastrukturę społeczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

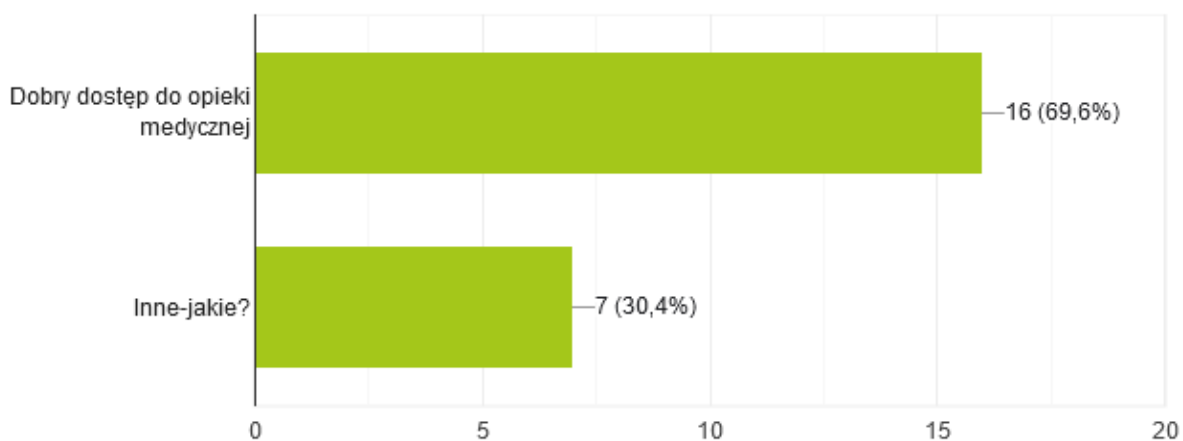
dobrze funkcjonującą w ramach sprawdzonych procedur Policję i Straż Pożarną;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

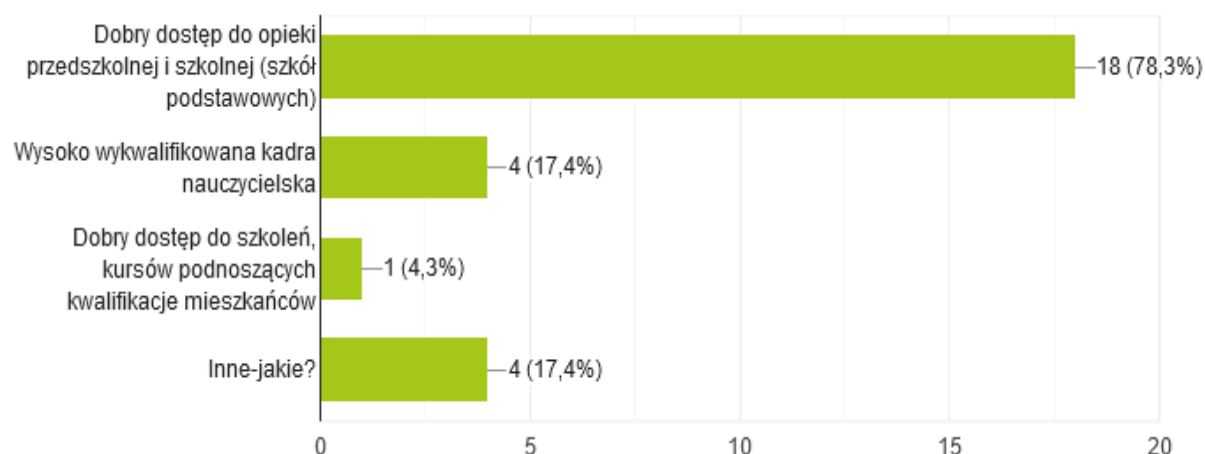
wartościowy potencjał ludzki, funkcjonowanie przedsiębiorczości o zróżnicowanej strukturze branżowej, atrakcyjne warunki do rekreacji i wypoczynku oraz związanej z tym działalności gospodarczej i okołoturystycznej, wolne tereny inwestycyjne gospodarcze i mieszkaniowe;

- w dziedzinie zdrowia,

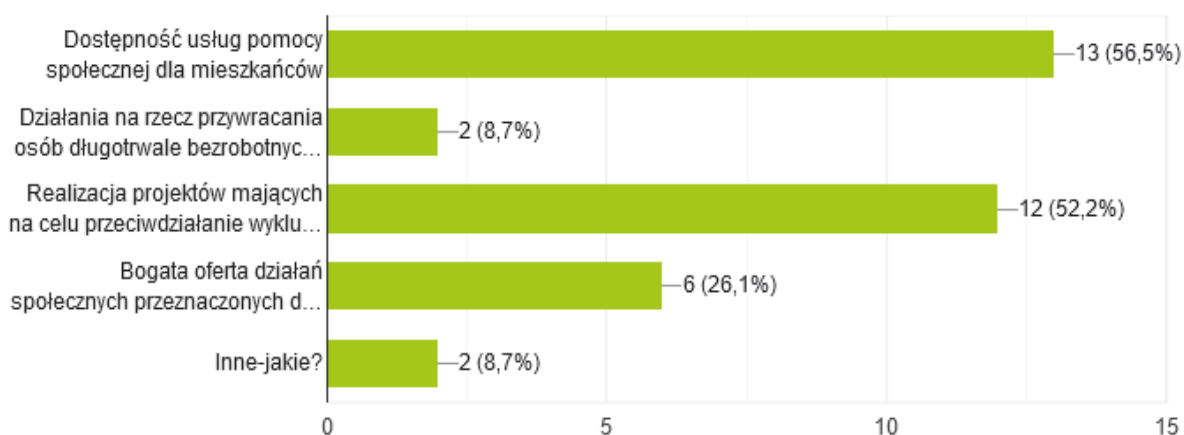
dobry dostęp do opieki medycznej;

– w dziedzinie edukacji,

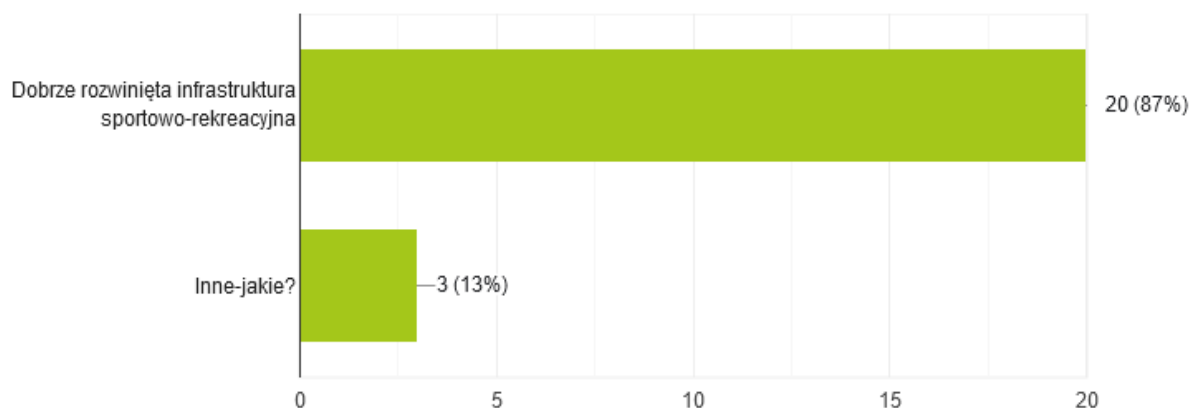
dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnej;

– w dziedzinie społecznej,

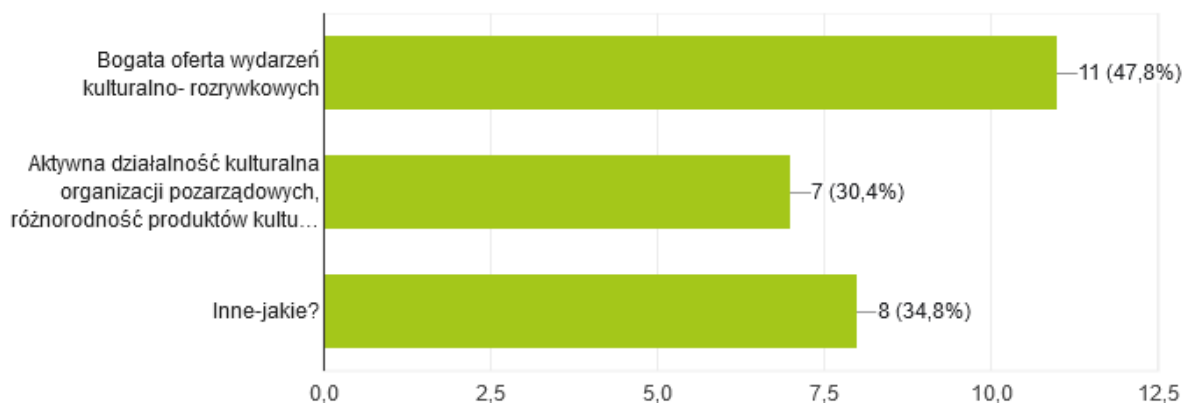
dostęp do usług pomocy społecznej, realizacja projektów mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, oferta działań społecznych organizacji pozarządowych;

– w dziedzinie rekreacji,

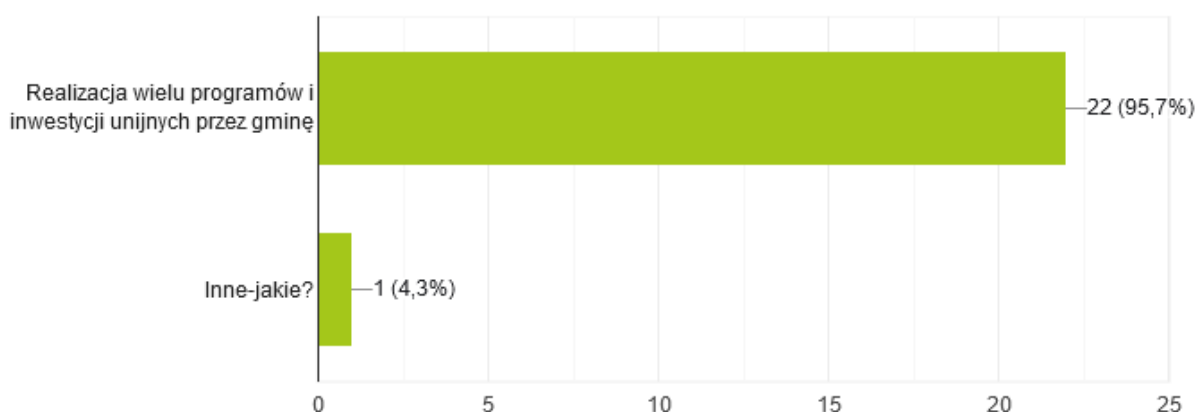
rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną;

– w dziedzinie kultury,

ofertę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, działalność organizacji pozarządowych i różnorodność produktów kulturalnych i lokalnych;

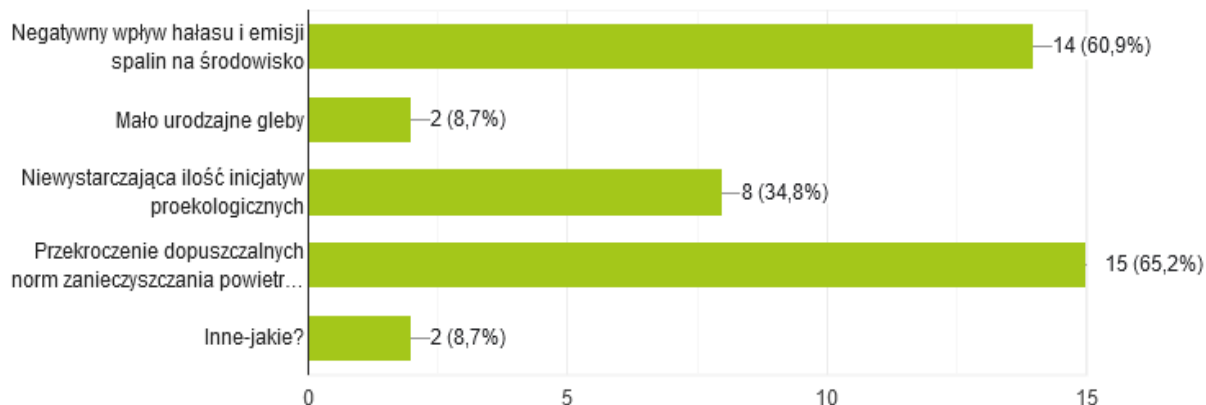
- w dziedzinie administracji publicznej,

realizację przez Gminę projektów i inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

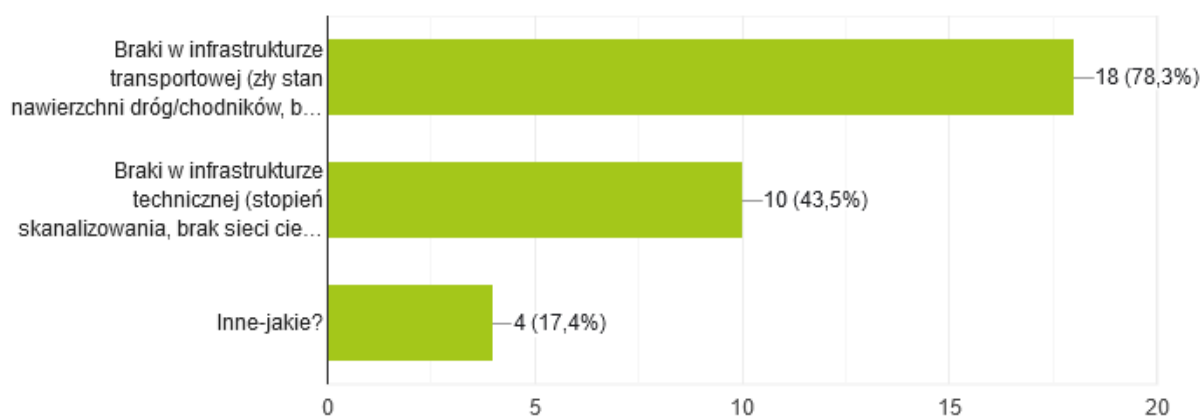
Wśród zidentyfikowanych słabych stron Gminy, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

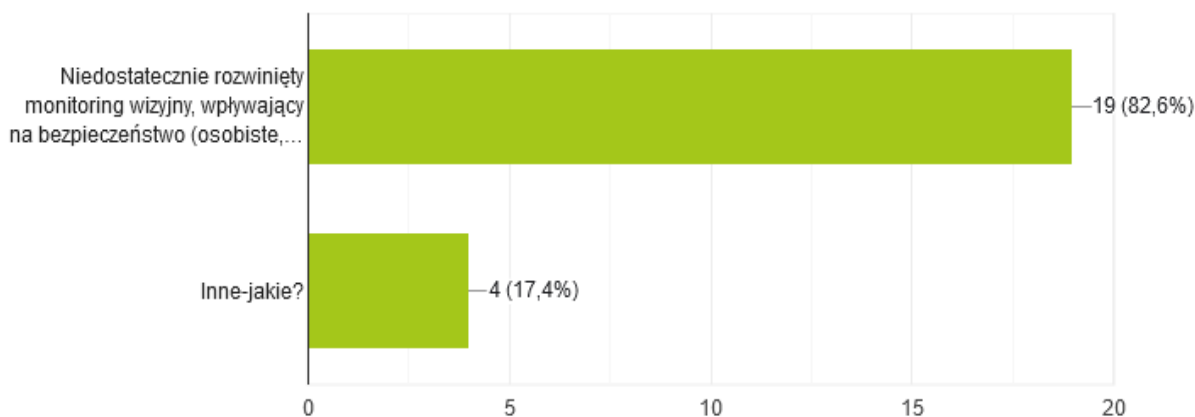
negatywny wpływ hałasu i emisji spalin, niewystarczającą ilość inicjatyw proekologicznych, w okresie zimowym niską jakość powietrza;

- w infrastrukturze,

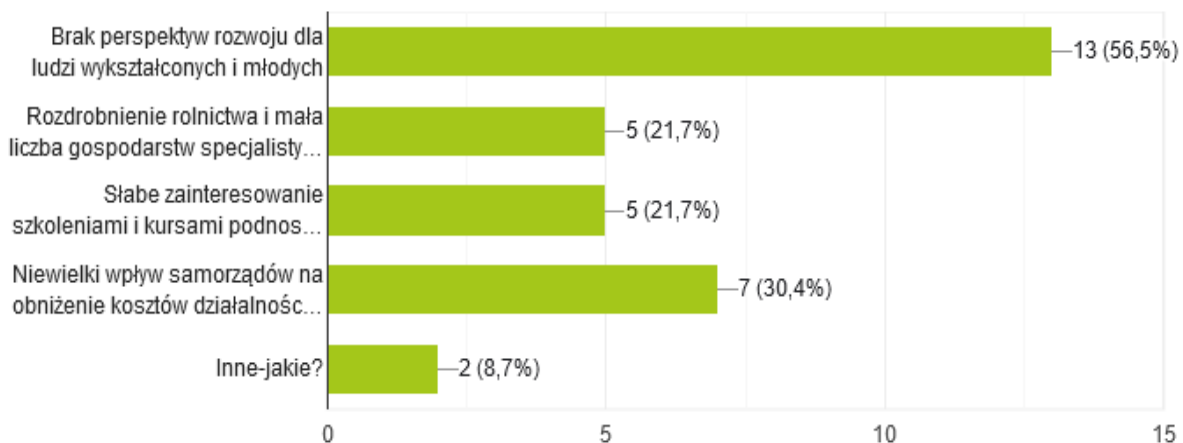
brak lub zły stan infrastruktury drogowej oraz braki w infrastrukturze sieciowej;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

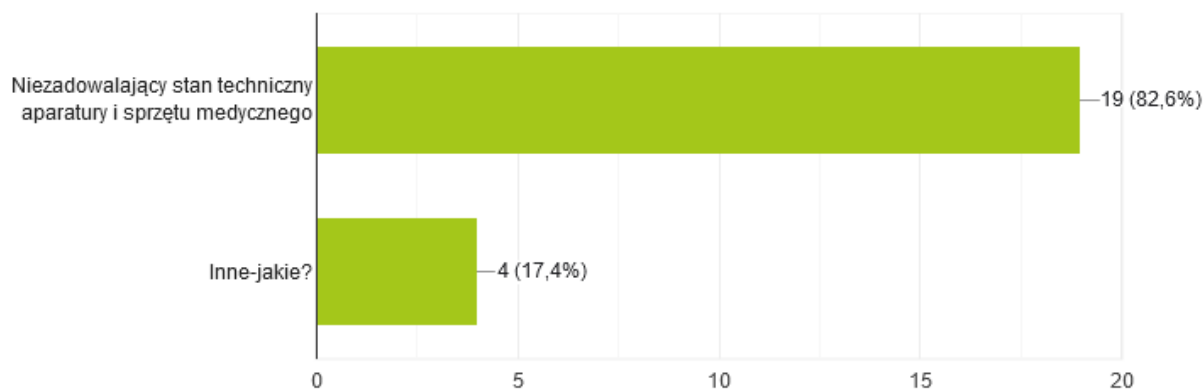
brak monitoringu wizyjnego;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

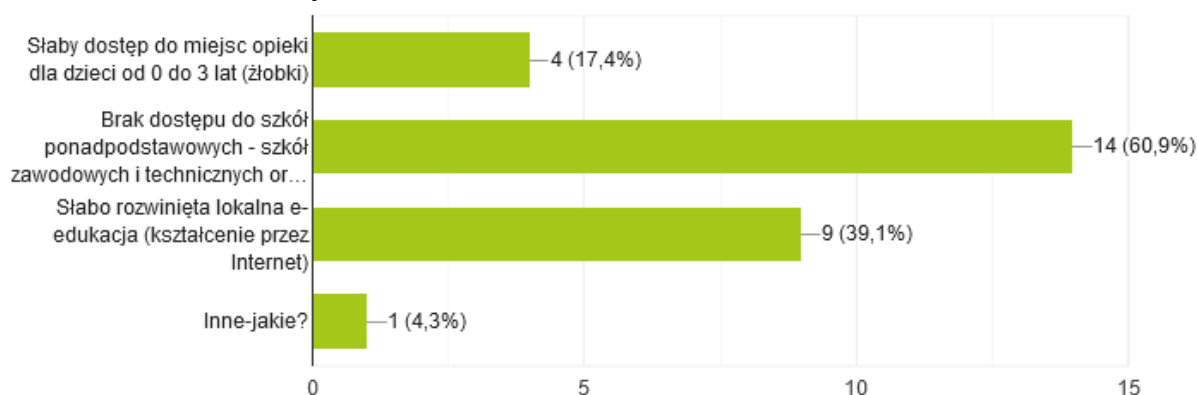
brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych; niewielki wpływ samorządu na obniżenie kosztów działalności;

- w dziedzinie zdrowia,

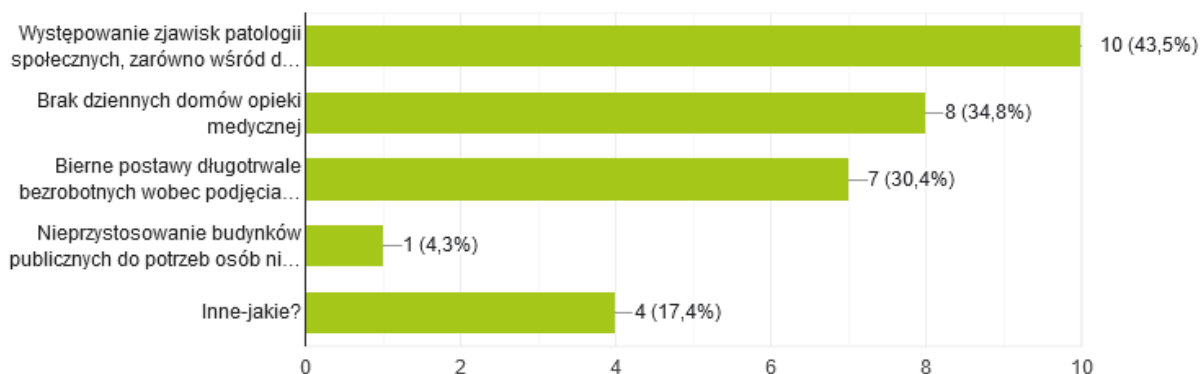
niezadawalający stan aparatury i sprzętu medycznego;

- w dziedzinie edukacji,

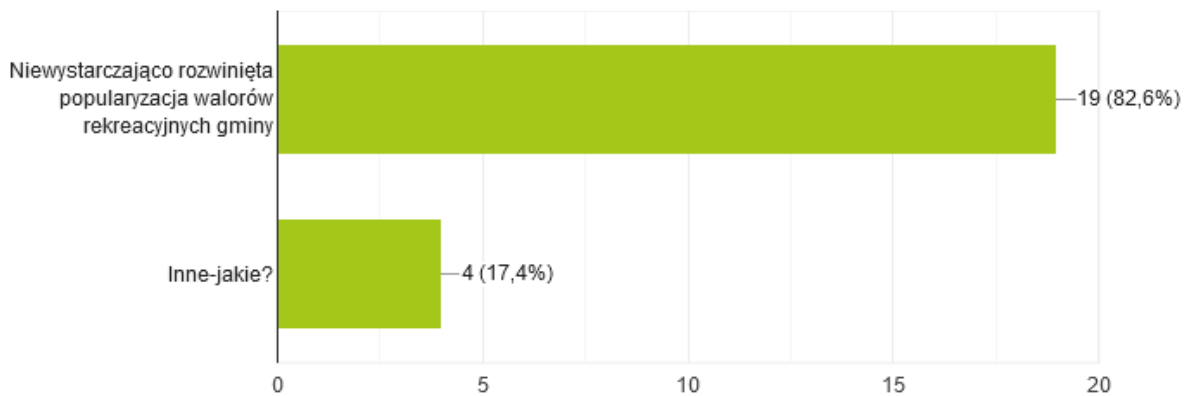
brak dostępu do szkół zawodowych i technicznych oraz szkół dla dorosłych, słabo rozwiniętą e-edukację;

- w dziedzinie społecznej,

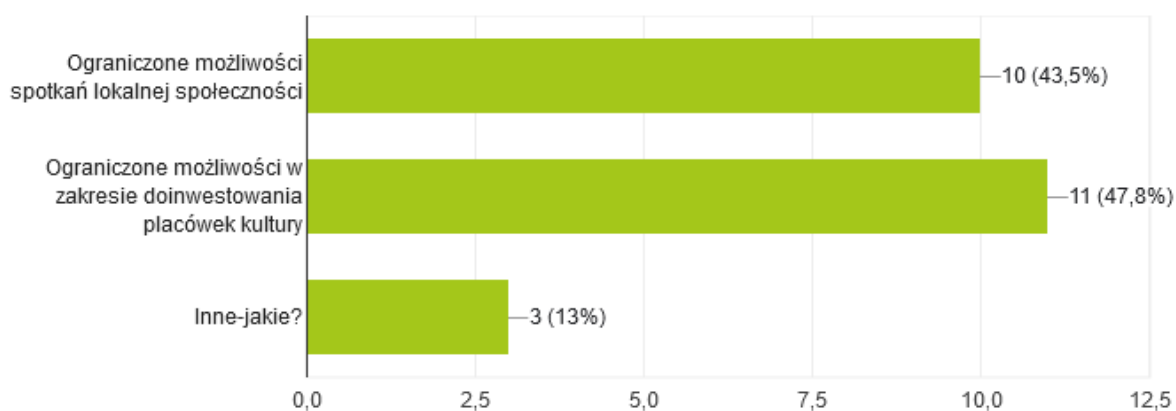
występującą patologią społeczną, brak dziennych domów opieki medycznej, postawy długotrwałe bezrobotnych wobec rynku pracy;

- w dziedzinie rekreacji,

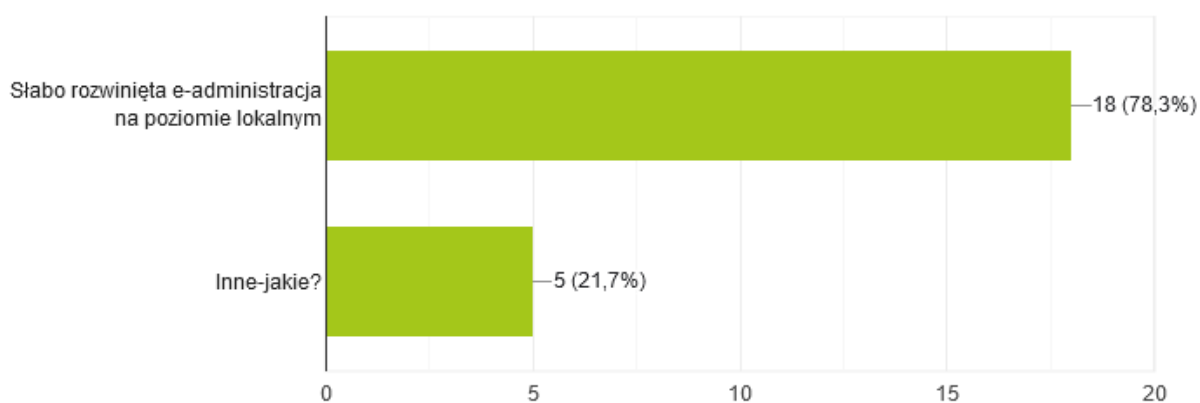
niewystarczająco rozwinięta popularyzacja walorów rekreacyjnych Gminy;

- w dziedzinie kultury,

ograniczone możliwości spotkań lokalnej społeczności i ograniczone możliwości w zakresie doinwestowania placówek kultury;

- w dziedzinie administracji publicznej,

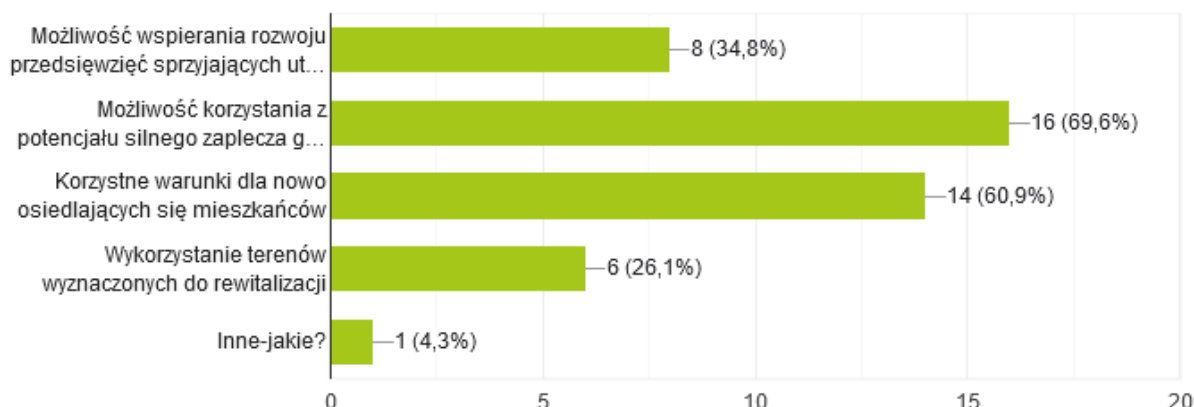

słabo

rozwinięte e-usługi na poziomie lokalnym.

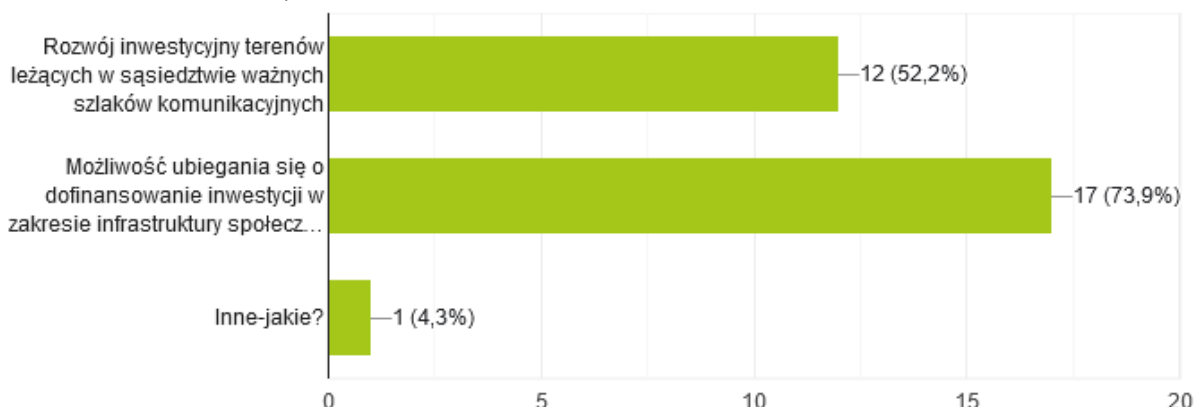
Wśród zidentyfikowanych szans rozwoju Gminy, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

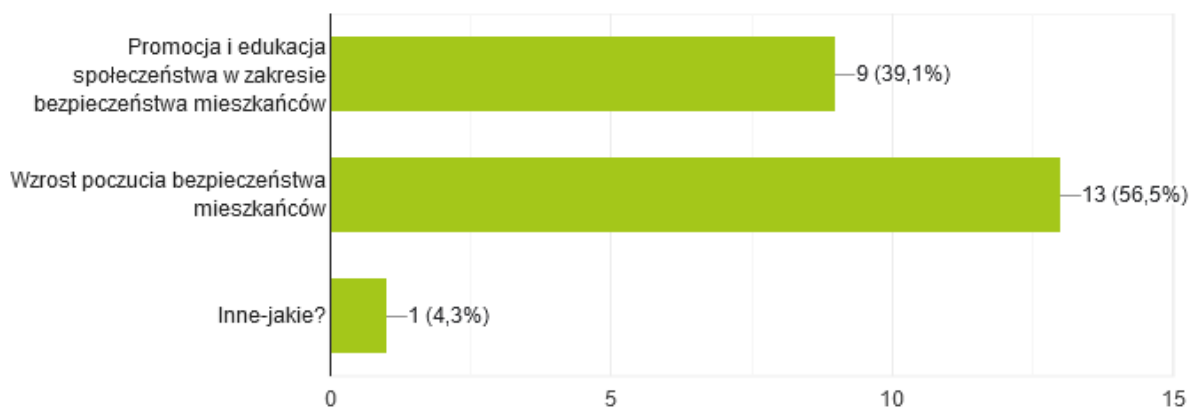
wparcie rozwoju przedsiębiorstw w celu poprawy środowiska naturalnego, potencjał silnego zaplecza gospodarczego (lotnisko, kolej, miasta aglomeracji śląskiej), korzystne warunki dla nowo osiedlających się mieszkańców, rewitalizacja obszarów zdegradowanych;

- w infrastrukturze,

rozwój terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych, dofinansowanie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków Unii Europejskiej;

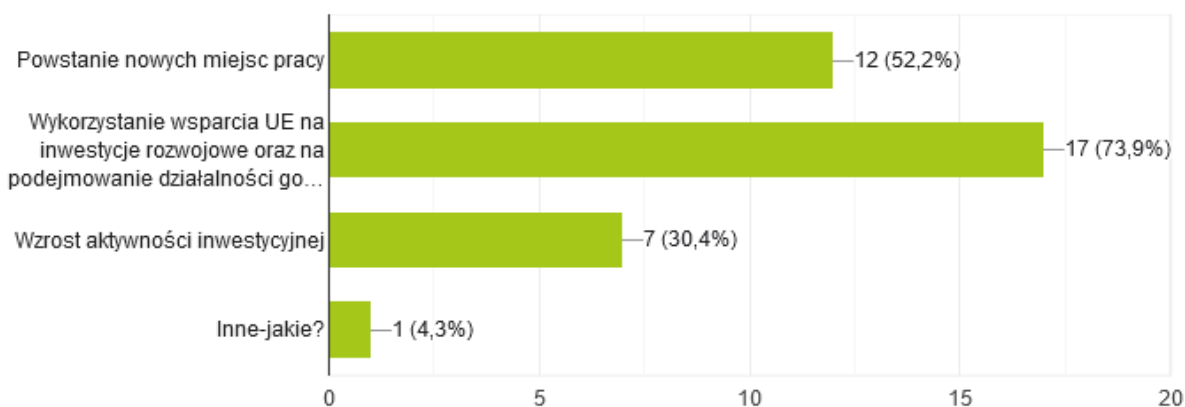
- w dziedzinie bezpieczeństwa,

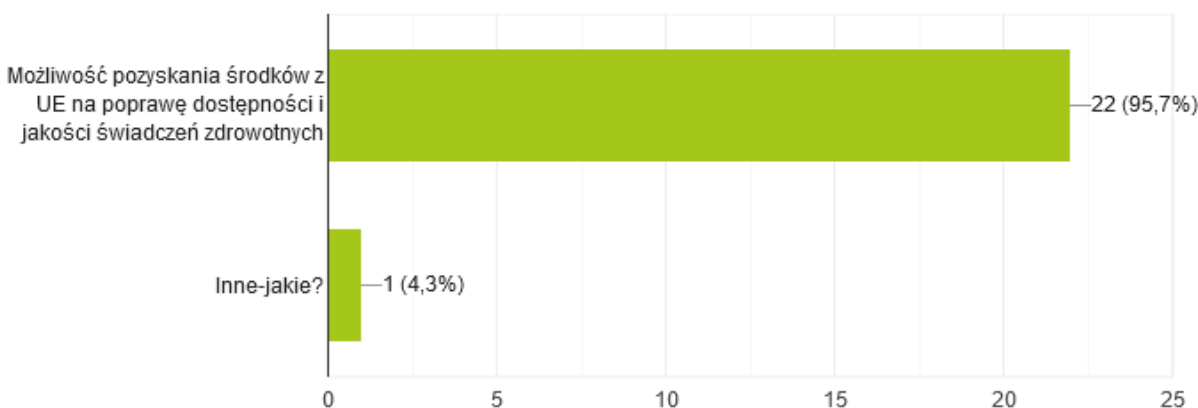
edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa; wzrost poczucia bezpieczeństwa

mieszkańców;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,
powstanie nowych miejsc pracy, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej dla przedsiębiorców, wzrost aktywności inwestycyjnej;

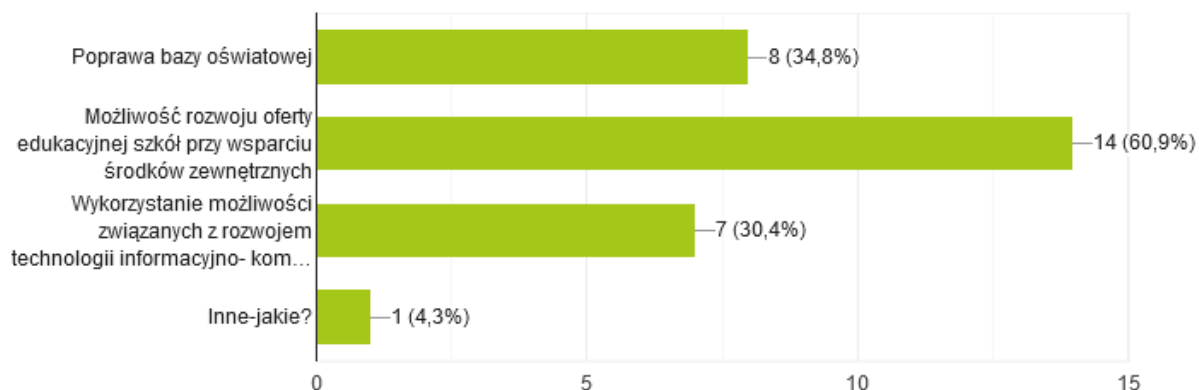

- w dziedzinie zdrowia,

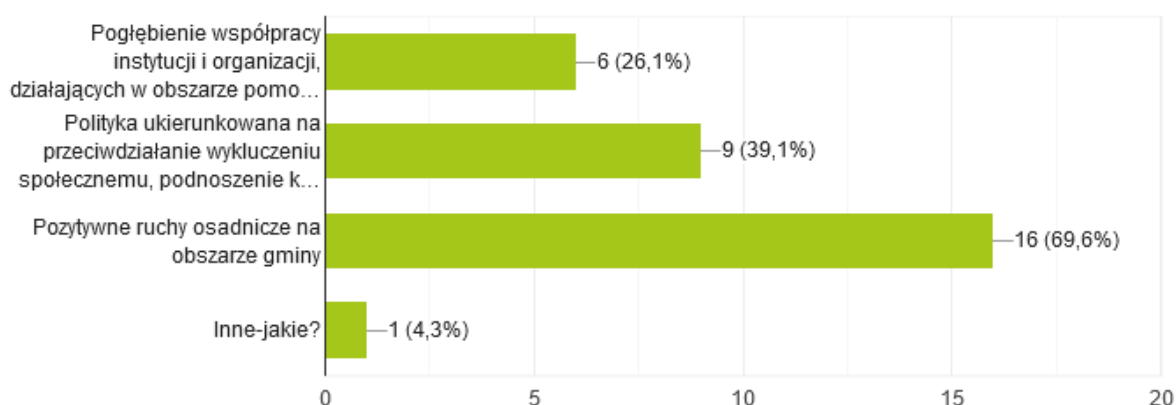
dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych;

- w dziedzinie edukacji,

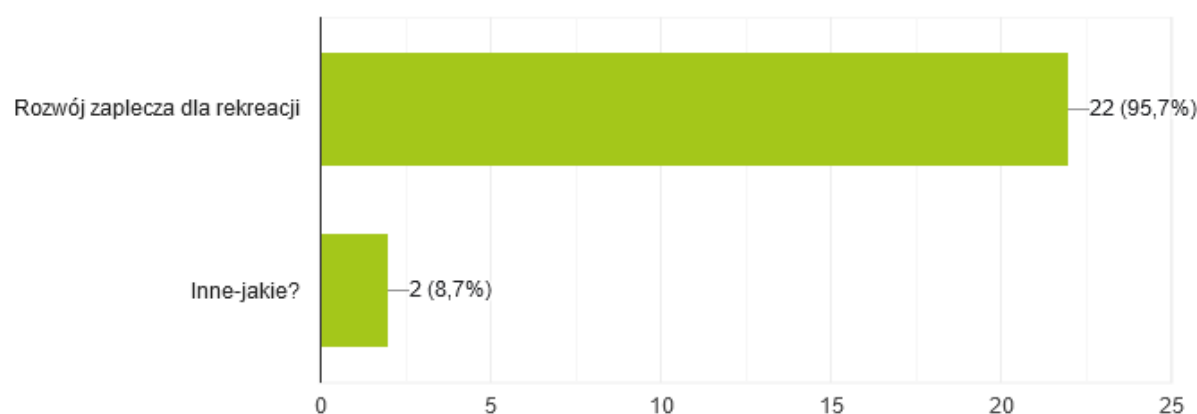
poprawę bazy oświatowej, dofinansowanie ze środków zewnętrznych wpływające na możliwość rozwoju oferty edukacyjnej, wykorzystanie e-learningu;

- w dziedzinie społecznej,

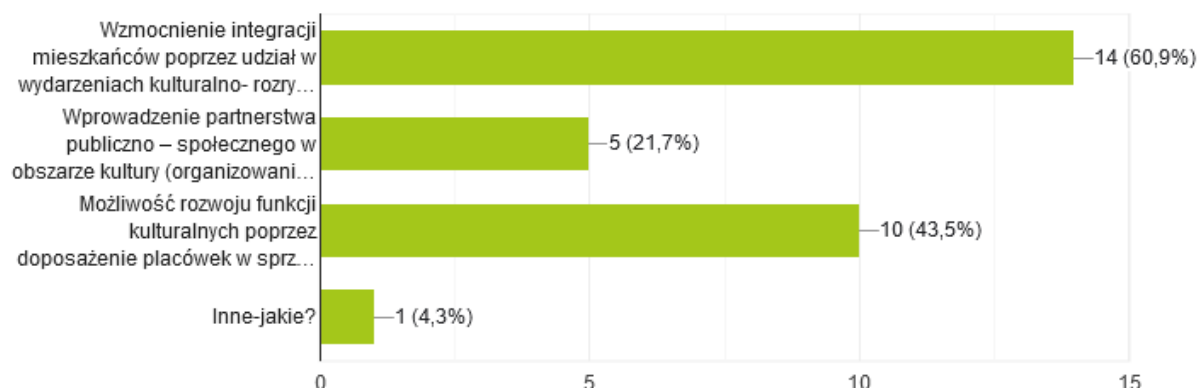
współpracę organizacji i instytucji społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i podnoszenie kwalifikacji bezrobotnych, pozytywne ruchy osadnicze na terenie Gminy;

- w dziedzinie rekreacji,

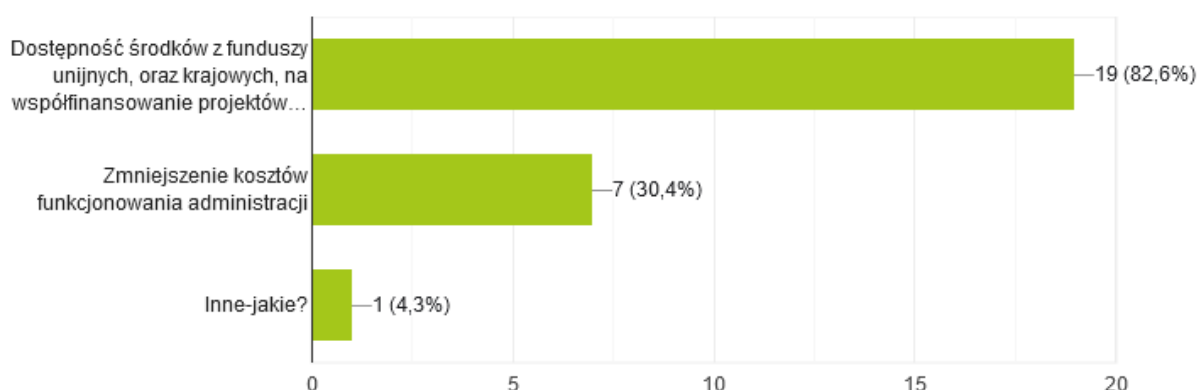
rozwój zaplecza rekreacyjnego;

- w dziedzinie kultury,

działania w kierunku integracji mieszkańców przez wydarzeniach kulturalno-rozrywkowych, współpracę samorządu przy organizacji wydarzeń kulturalnych z organizacjami pozarządowymi, doposażenie placówek kulturalnych;

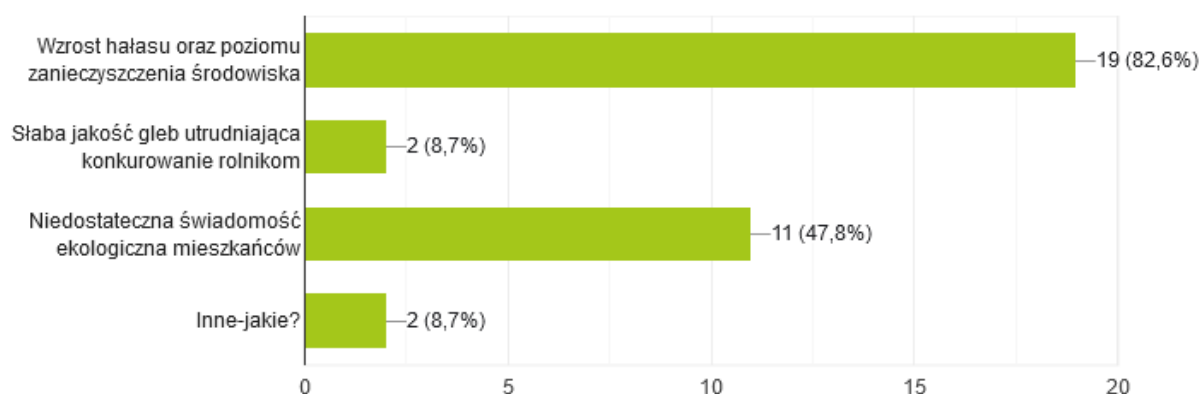
- w dziedzinie administracji publicznej,

dostępność środków z funduszy Unii Europejskiej i środków krajowych na rozwój społeczno-gospodarczy; zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji.

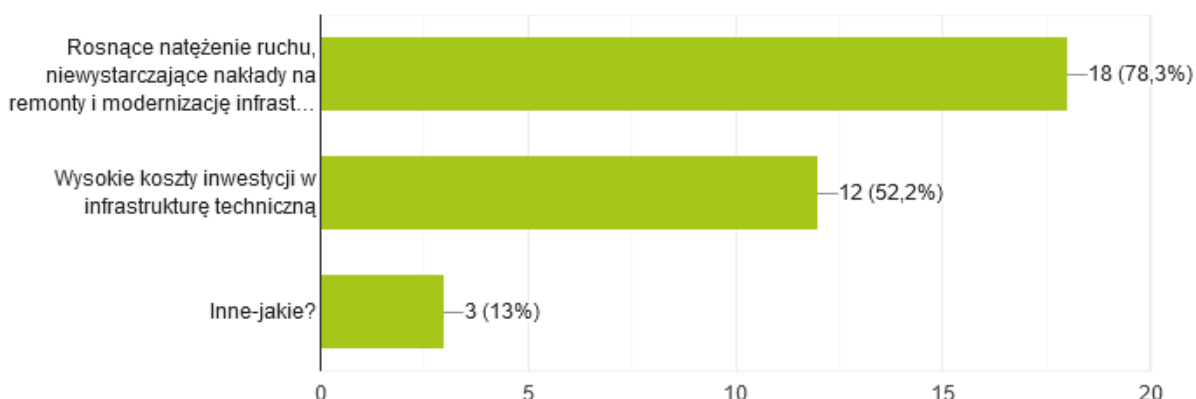
Wśród zidentyfikowanych zagrożeń dla Gminy, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

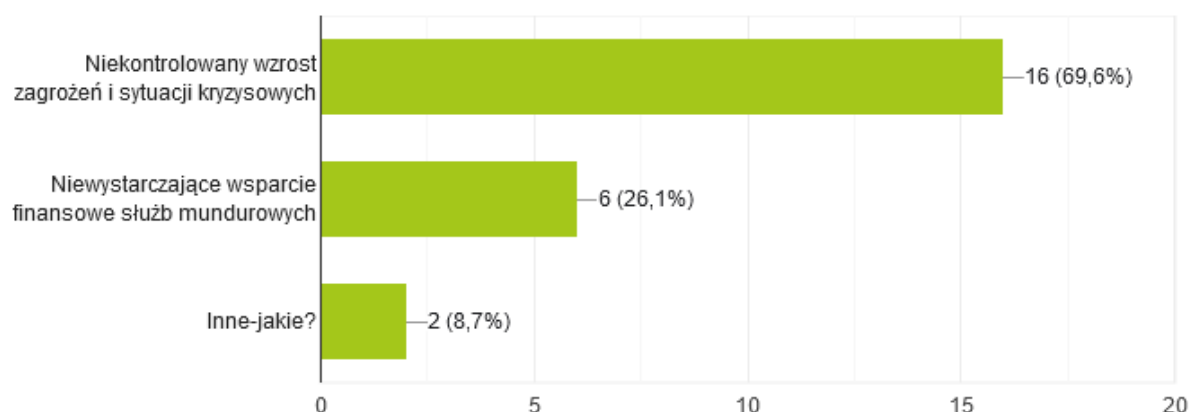
wzrost zanieczyszczenia środowiska i hałasu, niedostateczną świadomość ekologiczną mieszkańców;

- w infrastrukturze,

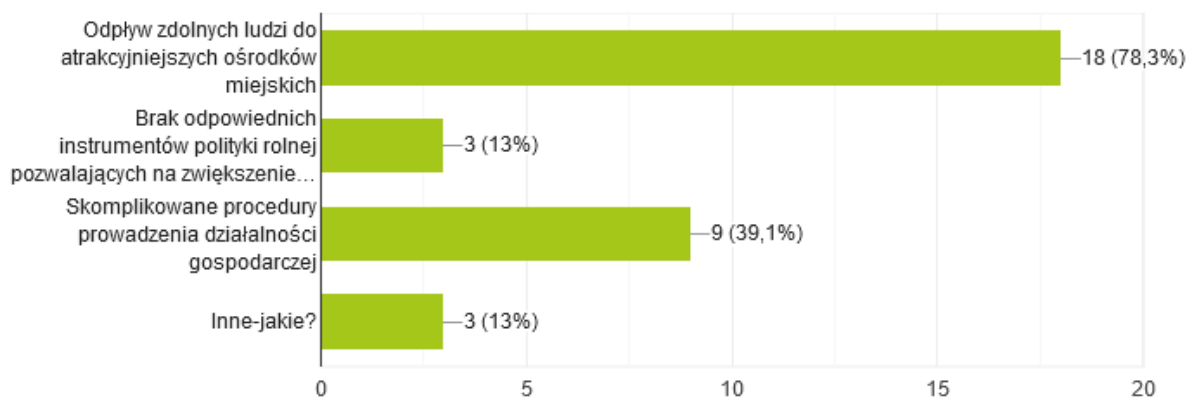
niewystarczające nakłady na remonty i modernizacje dróg oraz rosnące natężenie ruchu na drogach, wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

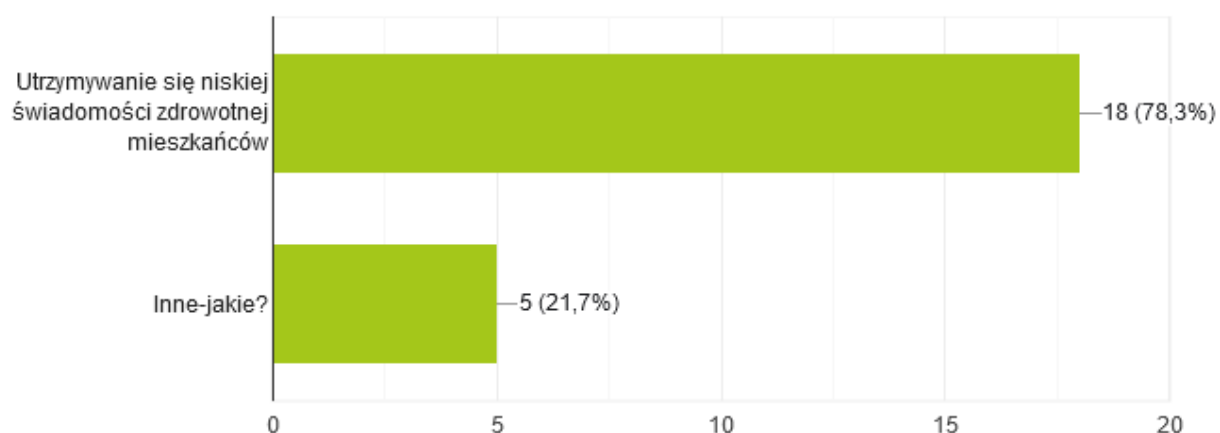
niekontrolowany wzrost zagrożeń i sytuacji kryzysowych, niewystarczające wsparcie finansowe służb mundurowych;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

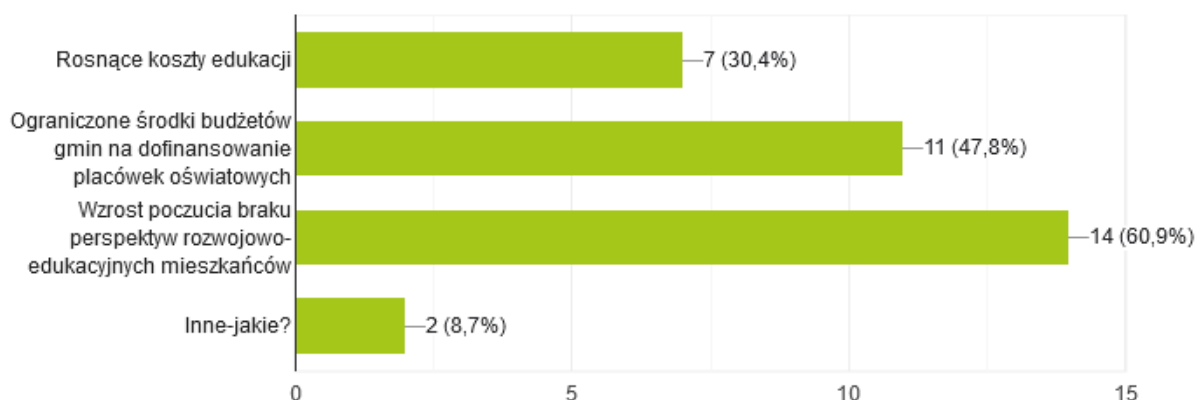
odpływ zdolnych ludzi z terenu Gminy, skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;

- w dziedzinie zdrowia,

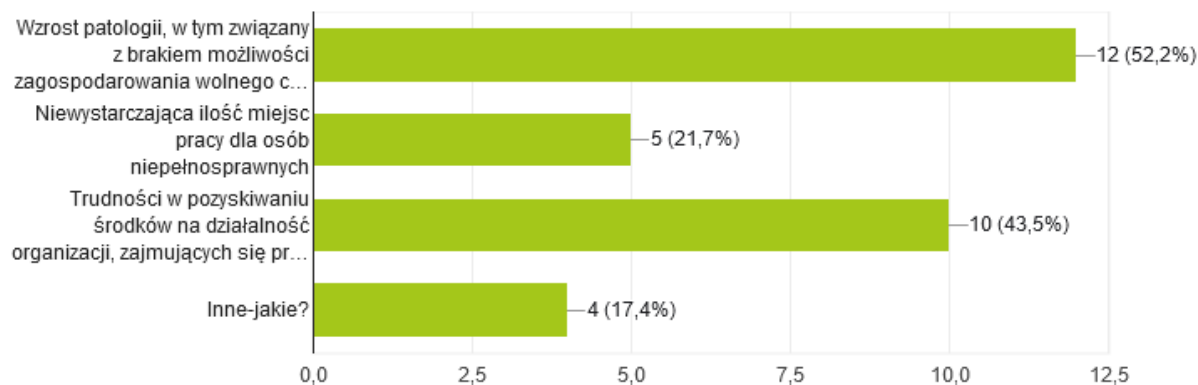
niską świadomość zdrowotną mieszkańców;

- w dziedzinie edukacji,

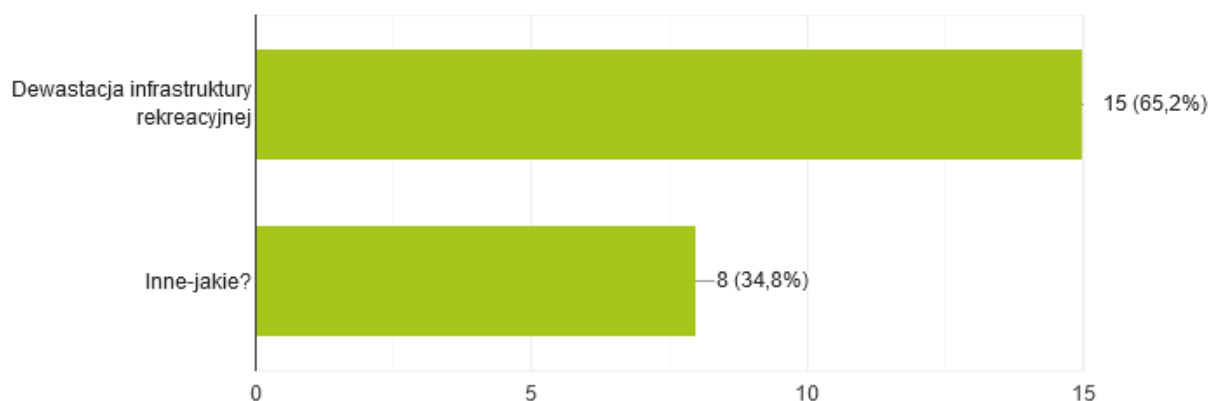
rosnące koszty edukacji, ograniczone środki finansowe budżetu Gminy na dofinansowanie placówek oświatowych, wzrost poczucia braku perspektyw rozwojowo-edukacyjnych mieszkańców;

- w dziedzinie społecznej,

wzrost patologii, trudności w pozyskaniu środków finansowych na działalność organizacji prospołecznych;

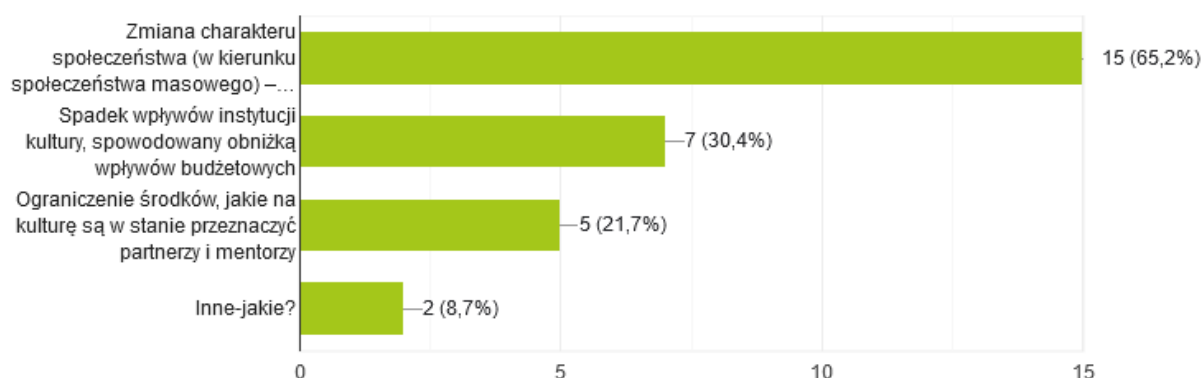
- w dziedzinie rekreacji,

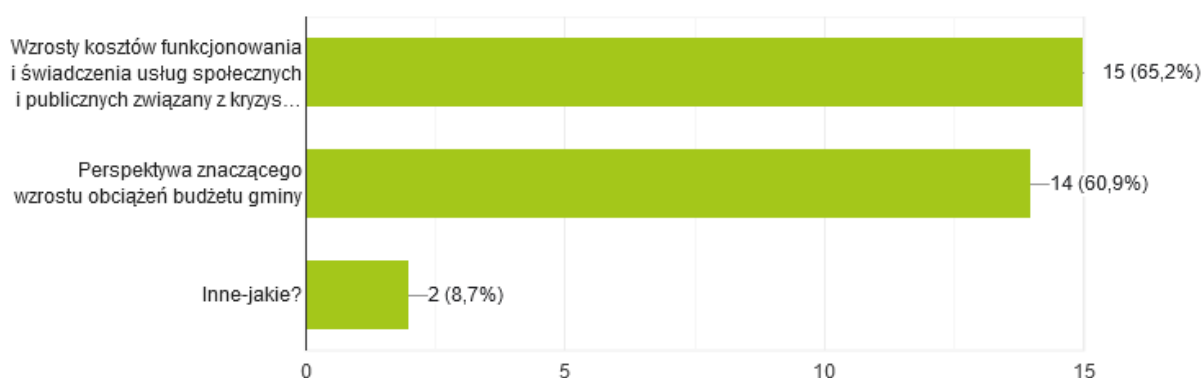
dewastację infrastruktury przez pseudo użytkowników;

- w dziedzinie kultury,

wyalienowanie społeczeństwa i ograniczenie kontaktów międzyludzkich, ograniczone możliwości finansowe instytucji kultury przekładające się na działania dla mieszkańców;

– w dziedzinie administracji publicznej,

wzrosty kosztów funkcjonowania i świadczenia usług społecznych i publicznych związane z kryzysem energetycznym, perspektywę znaczącego wzrostu obciążeń budżetu Gminy.

Respondenci wskazali także preferowane przez nich kierunki rozwoju Gminy, uznając jako najważniejsze dziedziny: infrastrukturę, gospodarkę, zdrowie, edukację, turystykę, rekreację i promocję.

Wśród inicjatywy najbardziej potrzebnych mieszkańcom, respondenci wymieniają:

- zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii,
- wsparcie działań w zakresie ochrony środowiska, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i zagrożeniu klęskami żywiołowymi,
- rozwój infrastruktury drogowej,
- poprawę estetyki miejsc publicznych,
- rozbudowę infrastruktury sieciowej,
- poprawę dostępu do usług dla lokalnych społeczności,

- tworzenie nowych miejsc pracy,
- przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe,
- podnoszenie standardu usług zdrowotnych,
- wsparcie rozwoju szkół,
- wspieranie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- działania aktywizujące seniorów.

Ponadto w ramach pytań otwartych respondenci bazując na własnych doświadczeniach i odczuciach wskazują subiektywne pozytywy i negatywy dotyczące Gminy. Zdarza się, że są to twierdzenia przeciwstawne. Niektórzy respondenci jako pozytywy wskazują bliskość i dostępność terenów leśnych, potencjał do rozwoju ścieżek rowerowych, małą ilość zjawisk patologicznych, odpowiedni dostęp do usług zdrowotnych na poziomie podstawowym, oraz odpowiednią ofertę kulturalno-rozrywkową. Z kolei w ramach odczuwanych słabości, niektórzy respondenci wskazują na części obszaru Gminy słabo rozwiniętą sieć teleinformatyczną, niezadowalającą jakość dróg lokalnych, braki w dziedzinie bezpieczeństwa - wiedzy mieszkańców dotyczącej działania procedur kryzysowych i brak dodatkowego posterunku policji na terenie Gminy, braki w dziedzinie zdrowia – niezadowalająca jakości obsługi i dostępu do opieki medycznej, w tym opieki specjalistycznej, braki w edukacji – niezadawalający poziom edukacji lokalnej, braki w ofercie rekreacyjnej i w działaniach na rzecz jej popularyzacji (np. ścieżki rowerowe i bezpieczeństwo poruszania się wzdłuż dróg publicznych), niezadowalający poziom nakładów na kulturę i oferty kulturalnej w części miejscowości, braki w sferze społecznej i wzrost patologii w związku z brakiem perspektyw.

Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej i wskazali następujące dziedziny: poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym ścieżki rowerowe i chodniki oraz rozwój sieci drogowej na nowych osiedlach; rozwój infrastruktury teleinformatycznej i szerokopasmowego dostępu do Internetu dla wykluczonych rejonów Gminy; wsparcie młodych wielodzietnych rodzin; wzmacnianie kapitału społecznego, w tym wdrażanie programów edukacji dla liderów życia publicznego i społecznego oraz oddolnych inicjatyw o charakterze aktywizującym; podejmowanie dodatkowych inicjatyw kulturalnych (np. kino), inwestycje w służbę zdrowia i edukację, rozwój branży okołoturystycznej, wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki publicznej, ochrona środowiska i przeciwdziałanie

zmianom klimatycznym.

Powyższe potwierdza również wywiad ekspercki prowadzony w ramach warsztatów strategicznych oraz dyskusja nad kierunkami działań i planowanymi zakresami, z władzami samorządowymi i reprezentantami społeczeństwa. Analiza przedmiotowych danych została wykorzystana na dalszym etapie prac nad Strategią.

4. Bilans strategiczny Gminy Ożarówice

Analiza stanu oraz zdefiniowanie głównych problemów i uwarunkowań rozwoju Gminy Ożarówice, pozwala na dokonanie bilansu strategicznego Gminy i sporządzenie go w oparciu o metodę SWOT, która pozwala na uporządkowanie informacji o Gminie i oddziałującym na nią najbliższym otoczeniu, służy ocenie zasobów i czynników zewnętrznych oraz zapewnia identyfikację wyzwań strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Analiza SWOT została wykonana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z użyciem zebranych danych statystycznych, danych ilościowych i jakościowych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy.

Analiza SWOT polega na zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju, w związku z powyższym w toku przeprowadzania niniejszej analizy przyjęto następujące założenia:

- za mocne strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,
- za zagrożenia uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Dzięki wysokiej szczegółowości pozyskanych danych w ramach prac diagnostycznych i przeprowadzonej dogłębnej analizie, możliwe jest precyzyjne wskazanie mocnych i słabych stron obszaru Gminy Ożarówice, a także wskazanie szans oraz zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego.

Tabela 19 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. <u>sfera społeczna</u> - aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie sportowo – rekreacyjnej; - aktywność społeczna i związana z nimi duża liczba organizacji społecznych; - dodatnie saldo migracji jako pozytywne trendy migracyjne; - oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej	1. <u>sfera społeczna</u> - niekorzystne trendy demograficzne; - brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach aglomeracji śląskiej; - niski poziom integracji społecznej mieszkańców; - występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży

w wyniku wydarzeń kulturalnych; - tradycja i dziedzictwo kulturowe; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - potencjał ludności; - różnorodność prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy; 3. <u>sfera przestrzenna</u> - bliskość miast aglomeracji śląskiej; - bliskość międzynarodowego portu lotniczego; - utworzona na terenie Pyrzowic Strefa Aktywności Gospodarczej (tereny powojenne); - istniejąca infrastruktura kulturalna, - atrakcyjna lokalizacja przy lotnisku sprzyjająca rozwojowi form rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej, w tym działalności okołoturystycznej; - odpowiednia infrastruktura teleinformatyczna na większości obszaru Gminy; - atrakcyjność położenia sprzyjająca rozwojowi budownictwa mieszkaniowego; - przebiegająca przez Gminę sieć dróg krajowych, w tym autostrada A1 oraz rewitalizowana linia kolejowa nr 182; - rozwijająca się gospodarka ściekowa; - rozwijająca się infrastruktura edukacyjna; - rozwinięta ale wymagająca dalszego wsparcia opieka zdrowotna i opieka społeczna; - duża atrakcyjność inwestycyjna Gminy i duża ilość powstających działek budowlanych na jej obszarze, - wysoka pozycja konkurencyjna Gminy w zakresie jej zrównoważonego rozwoju;	(m.in. alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność); - bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - niewielki wpływ samorządów na obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz stymulowanie rozwoju sektora MŚP (np. ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach lokalnych); 3. <u>sfera przestrzenna</u> - uciążliwość portu lotniczego - rozległa strefa ograniczonego użytkowania wytyczona wokół portu lotniczego, m.in. blokująca możliwość działań inwestycyjnych; - występowanie obszarów zdegradowanych na terenie Gminy; - braki w infrastrukturze technicznej: zły stan dróg i chodników oraz konieczne kolejne inwestycje w infrastrukturę drogową, konieczne kolejne inwestycje w zakresie budowy czy wymiany systemu wodno – kanalizacyjnego Gminy, konieczność uporządkowania i rozwoju systemu melioracyjnego na terenie Gminy, konieczność rozwoju sieci teleinformatycznej; - wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, okołoturystyczna, społeczna i kulturalna; - wzrost hałasu generowanego przede wszystkim przez narastający ruch kołowy, a także związany z tym wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska;
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Tabela 20 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. <u>sfera społeczna</u> - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu; - potencjał do prowadzenia usług środowiskowych i opiekuńczych, a także dziennych domów opieki medycznej; - możliwość ubiegania się o dofinansowanie na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodziną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną ze środków UE oraz krajowych; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - wykorzystanie wsparcia UE na inwestycje rozwojowe a w konsekwencji powstanie nowych miejsc pracy; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów i podróżnych, - rozwój inwestycyjny terenów leżących w sąsiedztwie ważnych lub wykazujących taki potencjał, szlaków komunikacyjnych; - rozwój rolnictwa ekologicznego; - możliwości korzystania z potencjału silnego zaplecza gospodarczego (międzynarodowy port lotniczy, miasta aglomeracji śląskiej); 3. <u>sfera przestrzenna</u> - możliwość ubiegania się o dofinansowanie szerokiego wachlarza inwestycji, w tym w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków UE oraz krajowych - rewitalizacja (wyznaczonych po uprzedniej delimitacji), obszarów zdegradowanych na których, zidentyfikowano stany kryzysowe; - wykorzystanie szansy na budownictwo mieszkaniowe; - możliwość współpracy w ramach Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego	1. <u>sfera społeczna</u> - niska gęstość zaludnienia Gminy; - starzejące się społeczeństwo; - stosunkowo wysoki wskaźnik zamożności, przy rosnących problemach społecznych; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych; - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem Gminy i realizacją zadań publicznych; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb Gminy przekładające się na realizację zadań publicznych; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb przedsiębiorców; - duża skala zmian w systemie podatkowym związana z funkcjonowaniem przedsiębiorców; 3. <u>sfera przestrzenna</u> - niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg; - wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną; - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, równoznaczna z koniecznością podjęcia działań z zakresu efektywności energetycznej i zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła, w tym Odnawialnych Źródeł Energii, w celu ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi;

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Przeprowadzona analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji na występujących na obszarze Gminy negatywnych zjawiskach w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie.

Z punktu widzenia bilansu strategicznego kluczowe jest także wskazanie najważniejszych wyzwań stojących przed Gminą Ożarówice oraz jej mieszkańcami i wszystkimi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy. W tym wypadku oprócz analizy istniejącej sytuacji oraz rozpoznania potrzeb lokalnych grup interesu, wymagane jest wyznaczenie wyzwań strategicznych, na których będą się opierać zaplanowane działania strategiczne. Rozwój lokalny w perspektywie średniookresowej jest determinowany przez wiele czynników, z których część ma charakter zmiennych makroekonomicznych. Największy wpływ na rozwój Gminy będzie miała polityka gospodarcza, regionalna, finansowa i społeczna państwa. Ogromną rolę będą odgrywać kierunki rozwojowe przyjęte przez Unię Europejską. Niemniejsze znaczenie mieć będą działania samorządu województwa śląskiego w zakresie alokacji przestrzennej środków finansowych i programów wsparcia, w tym dedykowanych dla obszarów wiejskich. Pod uwagę należy również wziąć możliwość wystąpienia czynników destabilizujących rozwój Gminy. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Ożarówice oraz dokonana na jej podstawie analiza jej mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń oraz ustaleń zawartych w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych, stały się podstawą do ustalenia głównych wyzwań strategicznych.

W ostatnim okresie Gmina dokonała szeregu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, stosując jako dźwignię finansową możliwość wykorzystania krajowych i zagranicznych środków pomocowych, w tym środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W tym czasie nastąpiło polepszenie jakości życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej i turystycznej Gminy. Nastąpił wzrost poziomu aktywności gospodarczej a także poziomu kwalifikacji i wykształcenia jego mieszkańców. Jednakże po przeprowadzonej analizie można wykazać te kategorie społeczne, przestrzenne i gospodarcze, które wymagają dalszej poprawy. Gmina podobnie jak wiele innych Gmin wiejskich stoi przed wyzwaniami strategicznymi determinującymi dalszy rozwój. Są to wyzwania o charakterze społeczno-ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym a także techniczno-organizacyjnym. Prawidłowe zdefiniowanie działań strategicznych będących

odpowiedzią na pojawiające się wyzwania, jest główną determinantą dalszego rozwoju Gminy i zajęcia odpowiedniej pozycji konkurencyjnej na tle sąsiadujących Gmin.

Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych badań sondażowych oraz spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, pozwalają zidentyfikować następujące wyzwania strategiczne:

- poprawa funkcjonowania sfery gospodarczej i dalsze wzmacnianie jej konkurencyjności,
- łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym poprzez ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej,
- funkcjonalne wykorzystanie walorów Gminy, w tym zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i okolicy turystycznej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- budowanie przyjaznej przestrzeni do życia, w tym poprzez dalszy rozwój infrastruktury,
- stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa,
- ochrona klimatu, środowiska i dziedzictwa przyrodniczego,
- wdrażanie rozwiązań z zakresu zastosowania czystej energii i odnawialnych źródeł oraz zapewniających wysoką efektywność energetyczną,
- wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy, oraz analiza jej potencjałów i barier rozwojowych, w oparciu o zidentyfikowane powyżej kluczowe wyzwania, stała się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań oraz ich planowanych zakresów. Znalazła również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania.

5. Wizja i misja rozwoju Gminy Ożarowice

Wizja rozwoju Gminy Ożarowice stanowi podstawę do sformułowania głównych celów rozwojowych oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności lokalnej. Wizja jest projekcją pożądanego stanu w perspektywie czasowej, zawierającą wyobrażenie o przyszłości Gminy. Innymi słowy, wizja jest wytyczną określającą co, kiedy i w jakich sferach należy zrobić, aby osiągnąć stan rozwoju wszystkich analizowanych obszarów życia Gminy.

Wizja rozwoju Gminy Ożarowice obejmuje kompleksowo zestaw składników obszaru, od których zależy jego przyszły stan. Różnorodność cech jest walorem wpływającym na możliwość ujęcia wizji rozwojowej w sposób pełny, kompleksowy i najbliższy rzeczywistości. Istotne dla przyszłości jest także oparcie się na lokalnych zasobach i wartościach, co umożliwi uniezależnienie się w możliwie największym stopniu od warunków zewnętrznych. Rozwój oparty o wewnętrzne walory Gminy, wymaga wyznaczenia zasad dysponowania walorami, czyli wyznaczenia celów, do których realizacja strategii winna doprowadzić.

Zrównoważony i harmonijny rozwój Gminy ma skutkować możliwie pełnym wykorzystaniem pozytywnych trendów oraz jak największą niwelacją zjawisk niekorzystnych, zakłócających rozwój obszaru, które zgodnie z bilansem strategicznym Gminy występują w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a więc w większości obszarów, które swoim działaniem obejmuje Gmina Ożarowice. Poniżej została sformułowana wizja stanowiąca projekcję pożądanego stanu Gminy i wytyczną dotyczącą stanu docelowego, do którego należy dążyć w okresie do 2030 roku.

WIZJĄ ROZWOJU GMINY OŻAROWICE

**JEST OSIĄGNIĘCIE TRWAŁEGO STATUSU GMINY NOWOCZESNEJ ZAPEWNIAJĄCEJ
ODPOWIEDNIE WARUNKI DO ŻYCIA, WSPARCIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO,
ORAZ SZANSĘ ROZWOJU INDYWIDUALNEGO I SPOŁECZNEGO.**

Wizja rozwoju Gminy jest zatem opisem stanu obszaru w przyjętej perspektywie czasowej, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań wynikających z dokumentu i jest to koncepcja pożądanego stanu Gminy w przyszłości, uwzględniająca zaangażowanie w tym celu, wypracowanych, ale także i pozyskanych środków finansowych.

Misja jest z kolei zbiorem zasad działania, określającym szczegółowe cele jakie ma spełnić Gmina w procesie realizacji wizji. Misja określa naczelny kierunek rozwoju, w którym zmierza Gmina w założonej perspektywie czasowej i jest podstawą, na której opiera się strategia rozwoju, w tym cele i kierunki rozwojowe. Wokół założonej misji powinny się koncentrować zaplanowane działania władz samorządowych, mieszkańców i kluczowych podmiotów wpływających na wdrażanie polityki rozwoju Gminy. Misja jest podstawą do określenia zasad współpracy w wymiarze lokalnym, a warunkiem jej realizacji jest podjęcie wyznaczonych kierunków działań, które przyczynią się do stworzenia takich warunków życia, które mają odpowiadać na potrzeby mieszkańców związane z podniesieniem jakości życia, możliwości rozwoju dla wszystkich interesariuszy oraz zapewnić odpowiednią pozycję konkurencyjną Gminy Ożarówice w otoczeniu samorządowym.

Poniżej została sformułowana misja określająca przewodni kierunek rozwoju dla Gminy Ożarówice w okresie do 2030 roku.

MISJĄ GMINY OŻAROWICE JEST AKTYWIZOWANIE DZIAŁAŃ W SFERACH SPOŁECZNEJ, PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ, A TAKŻE KAŻDEJ INNEJ, KTÓRE PRZY WYKORZYSTANIU POSIADANYCH POTENCJAŁÓW, DOPROWADZĄ DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO, WSZYSTKICH PODMIOTÓW I SEKTORÓW DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE I NA RZECZ GMINY OŻAROWICE.

Elementem realizacji misji Gminy są kolejno cele strategiczne oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych a następnie oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, wraz z przypisanymi wskaźnikami ich osiągnięcia. Tak określone ramy rozwoju Gminy Ożarówice zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki a także poziom realizacji różnych funkcji oraz zewnętrzne uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców, funkcjonowanie sektorów gospodarczego, społecznego i publicznego czy współpracę wewnątrzgminną i zewnętrzną uczestników życia Gminy Ożarówice.

6. Cele strategiczne i kierunki działań

Wielopłaszczyznowe zmiany zachodzące w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym na obszarze Gminy Ożarówice, nasuwają konieczność zaprogramowania przez samorząd stosownych do osiągnięcia celów i efektywnych działań, które będą stanowić skuteczną odpowiedź na zdiagnozowane wyzwania. Cele i kierunki działań wynikają z wyzwań strategicznych zdiagnozowanych na wcześniejszym etapie i stanowią logicznie powiązaną całość wykazującą się efektem synergii. Powyższe znajduje swoje odbicie w strukturze przedmiotowej strategii, której podstawę stanowią wzajemnie się uzupełniające cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Cele te są elementem realizacji misji Gminy i mają charakter długofalowy, pozwalając na wyznaczenie kierunków działań w celu realizacji założonej wizji rozwoju Gminy.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy, w tym wykonaną analizę SWOT z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, określono adekwatne do zdiagnozowanej sytuacji cele strategiczne. Na etapie wyznaczania tych celów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Wykorzystując powyższe zasady analizy stanu Gminy Ożarówice, w oparciu o analizę jej zasobów strategicznych, wyznaczone zostały cele strategiczne, które są podstawą do określenia odpowiednich kierunków działań Gminy Ożarówice. Na poziomie strategicznym zaproponowano 3 cele strategiczne odnoszące się do kluczowych obszarów funkcjonowania Gminy – gospodarka, społeczeństwo, infrastruktura i przestrzeń, korespondujących z priorytetami rozwojowymi Gminy.

CEL STRATEGICZNY 1

Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Tworzenie dogodnych warunków do inwestowania oraz prowadzenia i pobudzania działalności gospodarczej na obszarze Gminy Ożarówice jest kluczowym elementem kształtowania jej polityki gospodarczej. Duża część mieszkańców swoją aktywność zawodową realizuje na

terenie pobliskich miast i gmin. Istnieje także spora grupa, która angażuje swoją aktywność zawodową na miejscu. Mieszkańcy ci potrzebują pracy oraz dochodów dla zaspokojenia swoich potrzeb życiowych. Strategiczne znaczenie dla rozwoju sfery gospodarczej Gminy mają dostępne tereny inwestycyjne oraz funkcjonowanie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice-Pyrzowice, które może przyczynić się do powstawania na obszarze Gminy nowych i zróżnicowanych działalności, wzbogacających aktualną strukturę gospodarczą. W kształtowaniu przyszłych warunków lokalnej gospodarki, ważne jest także uwzględnienie potencjału konsumpcyjnego mieszkańców pobliskich dużych miast, którzy mogą stanowić znaczący rynek zbytu, co daje szansę na dalszy rozwój przedsiębiorczości. Atut rozwojowy w postaci atrakcyjnych terenów, bliskości dużych miast konurbacji śląskiej, dodatniego salda migracji wpływającego na napływ nowych mieszkańców, oraz potencjał związany z dostępnymi terenami inwestycyjnymi oraz terenami pod zabudowę mieszkaniową i powiązany z tym rozwojem sfery usługowej i budowlanej, to elementy mające olbrzymie znaczenie dla dalszego stymulowania rozwoju gospodarczego Gminy Ożarówice. Powyższe zjawisko potęguje dogodna lokalizacja gminy przy głównych drogach (A1, S1, DK-78), a także funkcjonująca na terenie gminy Strefa Aktywności Gospodarczej, przyciągająca podmioty gospodarcze, tworzące nowe miejsca pracy. Reasumując zaangażowanie w tworzenie dobrych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej jest warunkiem niezbędnym dla rozwoju obszaru Gminy. Pobudzanie działalności gospodarczej, w tym sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz rolników, w perspektywie czasu - buduje dochód budżetu lokalnego, oferuje zatrudnienie, wpływa na status członków społeczności lokalnej, oddziałuje na jakość przestrzeni czy generuje obrót na lokalnym rynku dostaw i usług. Kluczowe znaczenie ma także funkcjonowanie innowacyjnych i przyjaznych przedsiębiorstw, a także powiązany z tym atrakcyjny i stabilny rynek pracy. Powyższe wskazuje, że wsparcie i kształtowanie pożądanej jakości i przyszłości gospodarczej Gminy, jest istotnym elementem jej rozwoju.

CEL STRATEGICZNY 2

Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności i poziomu usług publicznych

Zrównoważony rozwój Gminy Ożarówice w znaczącym stopniu jest związany z osiągnięciem trwałego statusu nowoczesnej Gminy zapewniającej mieszkańcom szansę rozwoju

indywidualnego i społecznego oraz odpowiednie warunki do życia. Powyższe bezpośrednio wiąże się z kondycją w sferze społecznej Gminy. Dobrostan w sferze społecznej jest w znacznej mierze wypadkową stanu sfery gospodarczej. Wysoka jakość sektora gospodarczego daje bezpośrednie wyniki w postaci zwiększonych wpływów do budżetu gminy, powstawania miejsc pracy czy obniżenia poziomu bezrobocia i ubóstwa oraz wpływa pośrednio na większość obszarów życia, w tym oddziałuje na jakość usług społecznych, w tym edukację, ochronę zdrowia, kulturę czy rekreację. W sferze społecznej niezwykle istotne jest rozwijanie katalogu usług społecznych, utrzymanie pozytywnych trendów i wykorzystanie posiadanego potencjału, w tym zaobserwowanego zjawiska społeczno-demograficznego, w związku z którym, sukcesywnie przybywa mieszkańców Gminy. Jest to zaistniały pozytywny trend osadniczy, polegający na osiadaniu na terenie Gminy ludności emigrującej z terenu dużych i przemysłowych miast. W sferze społecznej elementy funkcjonującej Gminy, takie jak: wysoka jakość usług socjalnych i zdrowotnych na terenie Gminy; rozwój kompetencji; aktywności i umiejętności jej mieszkańców; bezpieczeństwo publiczne; współpraca społeczna i sektorowa; działalność w sferze sportu, turystyki, kultury i rekreacji; wysoka jakość edukacji czy profesjonalne zarządzanie wspólnotą samorządową; to właśnie te elementy, które tworzą w bezpośredni sposób przyjazne warunki egzystencji dla mieszkańców i w realiach Gminy Ożarowice decydują i wpływają na jej dużą atrakcyjność osadniczą. Ich obecność decyduje o stosunkach międzyludzkich, wpływa na atrakcyjność osadniczą, procentuje niwelacją zagrożeń i niepożądanych elementów funkcjonowania Gminy (przestępstw, wykroczeń, zakłóceń porządku), rozwija mieszkańców zarówno w sferze indywidualnej jak i zbiorowej, przeciwdziałając występowaniu i utrwalaniu dysfunkcji społecznych czy wspiera działania na rzecz pokonania biedy, bezrobocia, niedostosowania, wykluczenia oraz niepełnosprawności. Resumując, przyszłość Gminy w znaczeniu jej dobrostanu, wiąże się z kondycją sfery społecznej Gminy, a określone dla niej cele i kierunki skupiają się na podnoszeniu jakości życia mieszkańców i uwzględniają ich kluczowe potrzeby i oczekiwania. Podnoszenie jakości życia wiąże się z jednej strony z działaniami mającymi na celu łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, a z drugiej związane jest z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, poprzez wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy, oraz podniesienie poziomu integracji i kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców. Działania w tym zakresie powinny

być ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną, co stanowi podstawę do budowania silnego, zdrowego i zaangażowanego społeczeństwa. Ponadto ważne jest działanie w dziedzinie zdrowia publicznego i pomocy społecznej, w tym ze względu na konieczność wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej, w celu zapobiegania ich wykluczeniu.

CEL STRATEGICZNY 3

Kreowanie zrównoważonego rozwoju w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie

Nieodzownym elementem rozwoju obszaru Gminy jest odpowiednia jakość gminnej infrastruktury i przestrzeni. Choć stan infrastruktury cały czas się poprawia, to potrzeby w tym zakresie przewyższają możliwości samorządu. Wyjątkowo kosztochłonne inwestycje w dziedzinie: czystej energii, efektywności energetycznej, Odnawialnych Źródeł Energii, w obrębie obiektów kubaturowych i infrastruktury społecznej, infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej, infrastruktury drogowej, pozostałej infrastruktury liniowej i sieci, należą do głównych elementów zadań do natychmiastowej realizacji. Ważnym elementem rozwoju jest także stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią. Konieczność budowy nowych i modernizacji istniejących zasobów wraz z podnoszeniem jakości przestrzeni w zakresie troski o stan środowiska, dostosowania i adaptacji do zmian klimatycznych, wymaga jednak angażowania znacznych środków publicznych. Istotą polityki rozwoju w tym kontekście, jest racjonalne gospodarowanie środkami i zrównoważona interwencja w obszarach najbardziej tego potrzebujących, oferujących ważne usługi w perspektywie potrzeb społecznych i gospodarczych. Reasumując zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego koncentruje się przede wszystkim na zwiększaniu dostępności przestrzeni publicznych oraz podnoszeniu ich jakości, rozwoju infrastruktury, w tym infrastruktury publicznej, wykorzystaniu i ochronie zasobów środowiska naturalnego, oraz kwestiach związanych z adaptacją do zmian klimatu. Funkcjonalność i jakość przestrzeni oraz jej zasobów jest bowiem najbardziej widocznym elementem krajobrazu wpływającym na

postrzeganie obszaru i jego atrakcyjność, a tym samym przekłada się na potencjał rozwojowy (inwestycyjny, mieszkaniowy czy turystyczny).

W związku z określonymi celami strategicznymi Gminy odnoszącymi się do ważnych obszarów funkcjonowania Gminy, w sferach gospodarczej, przestrzennej i społecznej, opracowano zestaw kierunków działań, których realizacja wpisuje się w misję Gminy oraz przyczyni się do osiągnięcia założonego w wizji Gminy rezultatu.

Kierunki działań służą realizacji założonych celów, pozwalając na scalanie działań podejmowanych przez samorząd, mieszkańców i partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych, wpływających na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy Ożarówce. Dla wskazanych celów strategicznych zidentyfikowano kierunki działań, które obrazuje poniższa tabela:

Tabela 21 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań

Cele strategiczne	Kierunki działań
C 1. Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Kreowanie wzrostu przedsiębiorczości i innowacji K 2. Rozwój stabilnego i atrakcyjnego rynku pracy
C 2. Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności i poziomu usług publicznych	K 3. Wsparcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców K 4. Kreowanie aktywności i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, oraz podnoszenie jego kompetencji, w tym działania ukierunkowane na wsparcie ludzi młodych oraz politykę prospołeczną, prorodzinną i senioralną K 5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa K 6. Wsparcie działań na rzecz współpracy społecznej, w tym współpracy międzysektorowej K 7. Stymulowanie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki K 8. Wsparcie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji K 9. Dostosowanie funkcjonowania wspólnoty samorządowej do potrzeb mieszkańców

C 3. Kreowanie zrównoważonego rozwoju w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie	K 10. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych K 11. Wsparcie działań na rzecz rozwoju przestrzennego, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury K 12. Podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności bezpiecznej przestrzeni publicznej K 13. Rozwój zrównoważonego rolnictwa K 14. Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy
--	---

Źródło: opracowanie własne

Każdy z kierunków działań został uszczegółowiony poprzez wskazanie zakresu jego planowanych działań i został sformułowany tak, żeby określony zakres prowadził do osiągnięcia nadrzędnego celu, jakim jest stymulowanie działań, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju Gminy z uwzględnieniem dobrostanu mieszkańców i innych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego i publicznego. W założeniu realizacja zaplanowanych działań wpłynie na poprawę funkcjonowania Gminy Ożarówice w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Szczegółowa lista celów strategicznych Gminy wraz z kierunkami i zakresem działań precyzującymi ich realizację przedstawia się następująco:

Tabela 22 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
C 1. Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Kreowanie wzrostu przedsiębiorczości i innowacji	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem przedsiębiorczości:</i>
		Wspieranie tworzenia nowych oraz funkcjonowania i rozwoju istniejących przedsiębiorstw; Stworzenie systemu obsługi inwestora i jego wsparcia proceduralnego oraz wsparcia w kluczowych etapach procesu inwestycyjnego; Wspieranie współpracy przedsiębiorstw z instytucjami doradczymi i Instytucjami otoczenia biznesu, w tym wsparcie dla rozwoju jednoosobowych przedsiębiorstw oraz osób pracujących w wolnych zawodach;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej:</i>
		Promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia; Popularyzacja postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży szkolnej; Działania promocyjne prezentujące zalety lokalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej; Uczestnictwo w targach / spotkaniach / sympozjach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej; Opracowanie zestawu zachęt dla inwestorów, w tym w postaci lokalnych preferencji czy zastosowania zwolnień lub ulg w daninach publicznych; Opracowanie zestawu informacji zawierających informacje na temat dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procesu inwestycyjnego oraz możliwych źródeł finansowania;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wspieraniem działań innowacyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach:</i>
		Promocja lokalnych przedsiębiorstw wdrażających innowacje; Doradztwo w zakresie pozyskiwania wsparcia finansowego na innowacyjną działalność gospodarczą;

		Zastosowanie lokalnych preferencji i ulg w daninach publicznych dla przedsiębiorstw wdrażających innowacje; Promocja przedsiębiorstw nowoczesnych, energooszczędnych, przyjaznych dla środowiska i stosujących gospodarkę obiegu zamkniętego;
	K 2. Rozwój stabilnego i atrakcyjnego rynku pracy	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników:</i> Doradztwo w zakresie możliwości wsparcia przedsiębiorstwa w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy; Inicjowanie partnerstwa pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami otoczenia biznesu w zakresie przygotowania zawodowego potencjalnych pracowników; Wspieranie współpracy instytucji otoczenia biznesu z lokalnymi przedsiębiorcami, w celu zainteresowania młodzieży przedsiębiorczością i przygotowania na realia rynku pracy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców:</i> Wsparcie szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje i umiejętności uczestników rynku pracy, w tym dotyczących dobrego zarządzania przedsiębiorstwem, czy zakresu praw i obowiązków pracowniczych; Wsparcie szkoleń i kursów na deficytowe zawody w powiecie i regionie; Wsparcie kursów aktywizujących osoby z grup defaworyzowanych na rynku pracy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy:</i> Wspieranie powstawania klastrów oraz współpracy przedsiębiorców z jednostkami naukowymi lub badawczymi w celu transferu nowoczesnych technologii; Kreowanie współpracy między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem, w celu budowania partnerstw lokalnych;
C 2. Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności	K 3. Wparcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie:</i>

poziomu usług publicznych	i zdrowotnych dla mieszkańców	Poszerzenie oferty placówek ochrony zdrowia; Doposażenie i modernizacja zasobów sprzętowych placówek ochrony zdrowia; Poprawa dostępności do usług medycznych na terenie Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promocją i profilaktyką zdrowia:</i> Akcje propagujące zachowania prozdrowotne i profilaktykę prozdrowotną; Akcje propagujące zdrowy styl i tryb życia; Akcje badań profilaktycznych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej:</i> Poszerzenie wachlarza usług socjalnych skierowanych do grup defaworyzowanych (wykluczonych); Rozwijanie systemu usług opiekuńczych, środowiskowych oraz wytchnieniowych, w tym wsparcie usług asystenta osoby niepełnosprawnej oraz asystenta rodziny ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi; Rozwijanie systemu udzielania pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych;
	K 4. Kreowanie aktywności i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, oraz podnoszenie jego kompetencji, w tym działania ukierunkowane na wsparcie ludzi młodych oraz politykę prospołeczną, prorodzinną i senioralną	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców:</i> Kreowanie skutecznej polityki prospołecznej, prorodzinnnej, senioralnej i wspierającej ludzi młodych; Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 i tworzenie warunków do godzenia obowiązków wobec rodziny z indywidualnymi potrzebami; Zwiększenie form dostępności i pobudzania aktywności z uwzględnieniem rozwoju wolontariatu, zaangażowania lokalnych liderów i mieszkańców w działania społeczne; Wsparcie integracji międzypokoleniowej, w tym kreowanie działań angażujących międzypokoleniowo członków całych rodzin; Kształtowanie u ludzi młodych postaw prospołecznych, w tym utrwalanie postawy szacunku i odpowiedzialności za osoby starsze;

		Wsparcie organizacji imprez gminnych i innych działań integrujących lokalne społeczności z ludnością napływową; Realizacja programów wsparcia i aktywizacji grup defaworyzowanych – kursy, szkolenia, warsztaty itp.; Wsparcie zdeinstytucjonalizowanej opieki środowiskowej dla seniorów, w tym świadczenia usług opiekuńczych; Wsparcie warsztatów aktywizujących osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie, wykluczone z powodu chorób cywilizacyjnych; Wsparcie praktycznych kursów ułatwiających zdobycie pracy osobom wykluczonym; Realizacja zatrudnienia interwencyjnego osób z grup dysfunkcyjnych;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wzmacnianiem działalności grup formalnych i nieformalnych opartych o współdziałanie:</i> Doposażenie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych; Wsparcie organizacji imprez prezentujących wyroby, działalność i osiągnięcia kół, grup, klubów i stowarzyszeń, zmierzające do budowania międzypokoleniowej tożsamości lokalnej;
	K 5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców:</i> Wdrażanie kompleksowych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne i przeciwdziałające patologiom; Dedykowane działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży i przeciwdziałające patologiom; Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne:</i> Instalacja systemu monitoringu w newralgicznych punktach Gminy; Przejrzyste i czytelne znakowanie miejsc niebezpiecznych;

		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne:</i> Wsparcie finansowe, sprzętowe i lokalowe organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa; Wsparcie kampanii w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego;
	K 6. Wsparcie działań na rzecz współpracy społecznej, w tym współpracy międzysektorowej	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze współpracą społeczną:</i> Rozwój współpracy z LGD „Brynica to nie granica”; Kreowanie współpracy pomiędzy lokalnymi liderami i organizacjami działającymi na terenie Gminy;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem współpracy międzysektorowej:</i> Wsparcie instytucjonalne współpracy sektorów: gospodarczego, społecznego i publicznego na rzecz mieszkańców; Konsultacje merytoryczne projektów realizowanych w ramach porozumień międzysektorowych; Współpraca w zakresie wymiany doświadczeń w ramach warsztatów, wizyt studyjnych, szkoleń; Wdrażanie projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej:</i> Konsultacja społeczna wybranych elementów kształtowania przestrzeni gminnej; Konsultacja społeczna gminnych obszarów przewidzianych do rewitalizacji;
	K 7. Stymulowanie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wdrażaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem:</i>

		Organizacja turniejów sportowych wewnątrzgminnych i międzygminnych; Doposażenie działających i powstających w Gminie klubów sportowych;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów:</i> Wsparcie zwiększenia dostępności oferty rekreacyjnej opartej na posiadanym potencjale gminnym; Oznakowanie obiektów rekreacyjnych; Promocja lokalnej rekreacji; Wparcie wydarzeń weekendowej rekreacji rodzinnej;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów::</i> Budowanie tożsamości, wzmacnianie i ochrona materialnego i niematerialnego, kulturalnego dziedzictwa; Poszerzanie oferty instytucji kultury, wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców oraz turystów; Animacja korzystania z kultury poprzez wsparcie organizacji upowszechniających kulturę, rozwój sekcji artystycznych i posiadanego zaplecza kulturalnego w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców; Stworzenie odpowiedniej przestrzeni społecznej dla działalności artystycznej i kulturalnej, w tym gminnych wydarzeń kulturalnych, prezentujących lokalnych twórców kultury; Promocja oferty kulturalnej;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Gminy:</i> Wsparcie zwiększenia dostępności oferty turystycznej opartej na posiadanym potencjale dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego; Oznakowanie lokalnych atrakcji; Wsparcie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej;

		Stworzenie lokalnego produktu w oparciu o zróżnicowaną ofertę w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego; Wspieranie i kreowanie współpracy podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej;
	K 8. Wsparcie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą jakości edukacji:</i> Podjmowanie aktywnych działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności, dostępności i podniesienia jakości kształcenia we wszystkich placówkach oświatowych; Organizacja zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych – koła zainteresowań, zajęcia kompensacyjne; Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównawczych i rozwijających zainteresowania; Upowszechnianie edukacji poprzez organizację uniwersytetu trzeciego wieku; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania:</i> Współpraca z organizacjami i instytucjami edukacyjnym oraz kulturalnymi w zakresie poszerzania metod i form nauczania; Stworzenie pracowni przedmiotowych podejmujących istotne problemy cywilizacyjne (np. ekologiczna, techniczna, nowych technologii); Realizacja programów edukacji zgodnej z zasadą współodpowiedzialności za środowisko i otoczenie; Wzmacnianie kompetencji kadr nauczycielskich, w tym w szczególności w zakresie technik cyfrowych ICT; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z poprawą warunków edukacji:</i> Doposażenie pracowni przedmiotowych; Upowszechnienie edukacji w formie klas integracyjnych; Dostosowanie klas do potrzeb poszczególnych grup wiekowych; Zwiększanie atrakcyjności nauczania poprzez zastosowanie technik ICT i multimedialnych pomocy dydaktycznych;

	K 9. Dostosowanie funkcjonowania wspólnoty samorządowej do potrzeb mieszkańców	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań w sferze zarządczej, finansowej i przestrzennej:</i> Podnoszenie sprawności administracyjnej samorządu; Efektywne pozyskiwanie zewnętrznych środków krajowych i zagranicznych, w tym z budżetu UE na realizację przedsięwzięć rozwojowych; Prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej i usprawnienie procesów planistycznych, w tym w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych i procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi:</i> Wzmocnienie dialogu samorządu z mieszkańcami, lokalnymi liderami, organizacjami pozarządowymi, sektorem gospodarczym i innymi uczestnikami życia publicznego; Realizacja zasady otwartej komunikacji z wykorzystaniem nowoczesnych środków; Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z aktywną promocją zasobów Gminy:</i> Publikacja wydawnictw poświęconych atrakcyjności Gminy; Uczestnictwo w inicjatywach promujących zasoby Gminy (targi, wizyty, wymiany); Zastosowanie polityki promocji Gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, społecznym liderom i przedsiębiorcom; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej:</i> Podniesienie jakości obsługi interesantów urzędu poprzez wdrożenie idei cyfrowego urzędu i zwiększenie dostępu do e-usług; Promocja samodoskonalenia i podnoszenia kwalifikacji pracowników samorządowych;
C 3. Kreowanie zrównoważonego rozwoju	K 10. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją działań związanych z ochroną środowiska:</i>

w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie	klimatycznych	Racjonalizacja i rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę, rozbudowę i modernizację, urządzeń i sieci wodno-kanalizacyjnej; Podejmowanie działań w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi, w tym termomodernizacja obiektów kubaturowych; Promocja i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza, ograniczenia niskiej emisji i przeciwdziałania smogowi; Zastosowanie gazu jako warunkowego źródła czystej i zielonej energii; Budowa systemów monitoringu korzystania z zasobów energetycznych; Wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej; Rozwój i unowocześnianie systemów odbioru odpadów; Inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami związanymi ze zmianami klimatycznymi oraz realizacja działań zmierzających do zapobiegania i dostosowywania do zmian klimatu i zachowania bioróżnorodności; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z przeciwdziałaniem degradacji środowiska:</i> Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; Likwidacja nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją inicjatyw zmierzających do utrzymania stanu prawidłowo zachowanych elementów środowiska:</i> Działania na rzecz ochrony środowiska; Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania odnawialnych źródeł energii, oraz segregacji odpadów;
	K 11. Wsparcie działań na rzecz rozwoju przestrzennego, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budową i modernizacją zasobów mieszkaniowych wpisujących się w ideę zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego:</i> Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w infrastrukturę sieciową; Budowa zrównoważonych zasobów mieszkaniowych; Modernizacja zasobów mieszkaniowych;

		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę drogową i komunikacyjną oraz teleinformatyczną:</i> Rozwój sieci teleinformatycznych i szerokopasmowych, Wykorzystanie szans związanych z dogodnymi połączeniami ponadlokalnymi (lotnisko, autostrada, drogi krajowe); Budowa dróg wraz infrastrukturą towarzyszącą, w tym w celach inwestycyjnych i gospodarczych; Rozbudowa i modernizacja dróg oraz obiektów inżynierskich wraz z dostosowaniem ich do zwiększonego ruchu kołowego, w tym na cele inwestycyjne i gospodarcze; Zapewnienie optymalnych warunków korzystania z komunikacji zbiorowej (przystanki, połączenia, dynamiczny system informacji); Stworzenia miejsc przesiadkowych wraz z konieczną infrastrukturą towarzyszącą, w tym parkingi, stojaki rowerowe itp.; Inwestowanie w miejsca postojowe wg potrzeb lokalnych; Wsparcie poprawy jakości dróg pozostających poza kompetencjami Gminy; Działania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z budową i modernizacją infrastruktury sportowej, turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej:</i> Budowa i rozbudowa nowoczesnej infrastruktury sportowej; Wyposażenie obszaru Gminy w konieczne elementy infrastruktury turystycznej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej gminnej infrastruktury kulturalnej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej gminnej infrastruktury rekreacyjnej;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną:</i> Budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych; Budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych;
		<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z realizacją inwestycji w obrębie ciągów pieszych, ścieżek</i>

		rowerowych i oświetlenia: Stworzenie spójnej, bezpiecznej i atrakcyjnej sieci dróg rowerowych z uwzględnieniem zarówno funkcjonalności dla mieszkańców jak i atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej; Budowa i modernizacja ciągów pieszych, ciągów pieszo-rowerowych, w tym realizacja systemów bezpieczeństwa użytkowników; Modernizacja i rozbudowa efektywnego oświetlenia na terenie Gminy; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych ze wsparciem infrastruktury służącej celom w sferze społecznej:</i> Budowa, modernizacja obiektów służących celom sfery społecznej, w tym usług przeznaczonych dla grup defaworyzowanych; Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych:</i> Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę sieciową pod działalność gospodarczą; Modernizacja i readaptacja nieużytkowanych budynków i lokali na cele związane z biznesem;
	K 12. Podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności bezpiecznej przestrzeni publicznej	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z rewitalizacją terenów zdegradowanych:</i> Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ożarówce; Wdrażanie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji; <i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i estetycznych przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych, z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury:</i> Adaptacja terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców; Opracowanie i zastosowanie spójnej formy organizacji przestrzeni gminnej; Działania przeciwdziałające problemom przestrzennym, wspierające podniesienie atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych;

		Stworzenie miejsc kompleksowej aktywności mieszkańców (możliwość uprawiania wielu aktywności) przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury; Zwiększenie poziomu dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz eliminacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami i dysfunkcjami;
	K 13. Rozwój zrównoważonego rolnictwa	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa:</i> Edukacja społeczności lokalnej w zakresie funkcjonowania ekologicznego rolnictwa; Wsparcie rozwoju ekologicznego rolnictwa;
	K 14. Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy	<i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się przede wszystkim następujący zakres działań związanych z racjonalnym zarządzaniem gospodarką wodną i przeciwdziałanie skutkom suszy:</i> Uporządkowanie i rozwój systemu melioracyjnego oraz działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej; Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu, racjonalnego zużycia i retencjonowania wody;

Źródło: opracowanie własne

7. Rezultaty planowanych działań

Strategia skupia się na kluczowych działaniach istotnych dla rozwoju Gminy Ożarówce i określa oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz określone wskaźniki ich osiągnięcia. Planowanym rezultatem jest sytuacja, w której Gmina doprowadzi do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju i zaspokojenia zaistniałych potrzeb kluczowych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego. Ponadto mając na uwadze dobrostan mieszkańców Gminy oraz innych uczestników życia społeczno-gospodarczego, jako rezultat zakłada się, że Gmina stanie się dobrym miejscem do życia, o wysokiej jakości warunkach do funkcjonowania jej mieszkańców oraz obszarem atrakcyjnym gospodarczo, zarówno dla potencjalnych inwestorów jak i obecnego sektora gospodarczego. W wyniku wykorzystania potencjału i stymulujących działań w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, rezultatem będzie dalszy wzrost konkurencyjności Gminy co pozwoli na jej efektywny i zrównoważony rozwój. Rezultatem prowadzonych działań będzie także stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią.

Efektem realizacji Strategii i zaplanowanych działań będzie także łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Gminy, oraz podniesienie poziomu integracji społecznej pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie jej polityki rozwoju. Mając na uwadze, że efekty te nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie - wzajemnie się przenikają i uzupełniają, możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju i budowania więzi pomiędzy interesariuszami, a także sprawnego zarządzania procesem rozwoju Gminy. Korelacja celów strategicznych, kierunków działania, oczekiwanych rezultatów prowadzonych działań i wskaźników ich realizacji, zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 23 Cele strategiczne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
C 1. Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Kreowanie wzrostu przedsiębiorczości i innowacji	Zbudowanie silnego sektora gospodarczego	Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	Urząd Gminy podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Poprawa jakości obsługi inwestora	Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia		
		Stworzenie gminnej oferty inwestycyjnej	Liczba działań obejmujących promocję inwestycyjną	Urząd Gminy podmioty gospodarcze	wzrost
		Podniesienie zainteresowania inwestorów ofertą Gminy	Liczba wydarzeń i prezentacji o tematyce lokalnego środowiska gospodarczego na targach/spotkaniach/sympozjach Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej		
		Zbudowanie innowacyjnego sektora gospodarczego	Liczba wdrożonych w lokalnych przedsiębiorstwach innowacji Liczba przedsiębiorstw, które wdrożyły nowoczesne metody zarządzania jakością, energią i środowiskiem Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg związanych z prowadzeniem	Urząd Gminy podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost

			działalności innowacyjnej		
	K 2. Rozwój stabilnego i atrakcyjnego rynku pracy	Zbudowanie silnego rynku pracy i wzrost zatrudnienia	Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie na tworzenie nowych miejsc pracy Liczba porozumień zawiązanych między instytucjami otoczenia biznesu a przedsiębiorstwami	Urząd Gminy podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Podniesienie kompetencji i umiejętności uczestników rynku pracy	Liczba uczestników warsztatów związanych z dobrymi praktykami w przedsiębiorstwach Liczba uczestników szkoleń z zakresu praw i obowiązków pracowników Liczba uczestników szkoleń i kursów kwalifikujących do pracy w zawodach deficytowych	Urząd Gminy podmioty gospodarcze podmioty prowadzące warsztaty i kursy osoby fizyczne	wzrost
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba zawiązanych klastrów Liczba zawiązanych partnerstw lokalnych	Urząd Gminy podmioty gospodarcze podmioty prowadzące organizacje partnerskie	wzrost
C 2. Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności i poziomu usług publicznych	K 3. Wsparcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców	Podniesienie poziomu jakości usług zdrowotnych	Liczba pacjentów korzystających z poszerzonej oferty placówek ochrony zdrowia Wysokość nakładów na doposażenie i modernizację placówek ochrony zdrowia	Urząd Gminy placówki ochrony zdrowia	wzrost
		Podniesienie poziomu świadomości zdrowotnej	Liczba akcji propagujących zachowania prozdrowotne	Urząd Gminy placówki ochrony	wzrost

			Liczba akcji propagujących zdrowy styl i tryb życia	zdrowia podmioty społeczne i podmioty gospodarcze działające w zakresie profilaktyki zdrowia	
			Liczba zrealizowanych badań profilaktycznych		
	Podniesienie poziomu jakości polityki społecznej		Liczba osób objętych opieką asystenta rodziny/opiekuna lub osoby niepełnosprawnej	Urząd Gminy OPS	wzrost
			Liczba osób objętych systemem usług opiekuńczych, środowiskowych i wychowawczych		
			Liczba osób wykluczonych objętych usługami socjalnymi w celu poprawy ich sytuacji życiowej		
K 4. Kreowanie aktywności i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, oraz podnoszenie jego kompetencji, w tym działania ukierunkowane na wsparcie ludzi młodych oraz politykę prospołeczną, prorodzinną i senioralną	Podniesienie poziomu integracji i aktywności mieszkańców		Liczba osób uczestniczących w warsztatach aktywizujących zawodowo osoby z grup defaworyzowanych	Urząd Gminy OPS podmioty prowadzące warsztaty i kursy podmioty prowadzące działania aktywizujące i integrujące podmioty gospodarcze	wzrost
			Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi starszych, Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi młodych		
			Liczba międzypokoleniowych działań aktywizujących i integrujących		
			Liczba osób wykluczonych		

			społecznie, które ukończyły praktyczne kursy zdobycia zatrudnienia Liczba osób objętych zatrudnieniem interwencyjnym Liczba osób starszych objętych opieką Liczba dzieci objętych opieką		
		Wzmocnienie kapitału społecznego i poczucia tożsamości lokalnej	Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych Liczba kampanii dotyczących budowania tożsamości lokalnej	Urząd Gminy podmioty społeczne	wzrost
	K 5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba wdrożonych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne Liczba wdrożonych działań przeciwdziałających patologiom i przemocy w rodzinie	Urząd Gminy policja straż pożarna podmioty społeczne	wzrost
			Liczba zainstalowanych systemów monitoringu Liczba oznakowanych miejsc niebezpiecznych	Urząd Gminy	wzrost
			Wysokość środków	Urząd Gminy	wzrost

			przeznaczonych na wsparcie działalności organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa Liczba kampanii na rzecz poprawy bezpieczeństwa	podmioty społeczne	
	K 6. Wsparcie działań na rzecz współpracy społecznej, w tym współpracy międzysektorowej	Podniesienie poziomu współpracy społecznej	Liczba wydarzeń realizowanych w ramach Lokalnej Grupy Działania „Brynica to nie granica” Liczba wspólnych wydarzeń realizowanych w ramach współpracy podmiotów społecznych	Urząd Gminy podmioty społeczne	wzrost
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba wydarzeń w zakresie wymiany doświadczeń Liczba zrealizowanych projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego	podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Podniesienie poziomu świadomości i partycypacji społecznej mieszkańców	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	Urząd Gminy podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
	K 7. Stymulowanie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	Zwiększenie dostępności oferty sportowej	Liczba zorganizowanych inicjatyw sportowych Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności w zakresie	Urząd Gminy podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe	wzrost

			upowszechniania sportu		
		Zwiększenie dostępności oferty rekreacyjnej	Liczba oznakowanych obiektów służących rekreacji Liczba akcji promujących lokalną rekreację Wysokość środków przeznaczonych na wydarzenia o charakterze rekreacyjnym	Urząd Gminy podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost
		Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i poczucia tożsamości lokalnej	Liczba zorganizowanych gminnych wydarzeń kulturalnych Liczba lokalnych twórców kultury przedstawionych w ramach przeglądu/ wydawnictwa Liczba uczestników warsztatów o tematyce kulturalnej Liczba kampanii promujących ofertę i zasoby kulturalne	Urząd Gminy podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost
		Zwiększenie dostępności oferty i poczucia tożsamości lokalnej	Liczba lokalnych produktów	Urząd Gminy podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost
	K 8. Wsparcie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	Zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej	Liczba studentów uniwersytetu trzeciego wieku Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych	Urząd Gminy szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost

			Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla wszystkich grup wiekowych		
		Podniesienie poziomu kompetencji i jakości usług edukacyjnych	Liczba nowych pracowników przedmiotowych podejmujących istotne problemy cywilizacyjne Liczba uczestników programów edukacji zgodnej z zasadą współodpowiedzialności za środowisko i otoczenie Liczba szkoleń i kursów w zakresie technik ICT	Urząd Gminy szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost
			Wysokość środków przeznaczonych na doposażenie pracowni przedmiotowych Liczba uczniów korzystających z przyjaznych metod i warunków edukacji z zastosowaniem technik ICT i multimedialnych pomocy technicznych	Urząd Gminy szkoły	wzrost
	K 9. Dostosowanie funkcjonowania wspólnoty samorządowej do potrzeb mieszkańców	Kreowanie pozytywnego wizerunku Gminy Podniesienie sprawności administracyjnej i usprawnianie procesów planistycznych	Wysokość pozyskanego dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych Wysokość środków wykorzystanych na nowoczesne metody komunikacji i efektywnego działania	Urząd Gminy	wzrost

		Podniesienie atrakcyjności i zainteresowania inwestorów, turystów i potencjalnych mieszkańców	Liczba wydawnictw poświęconych zaprezentowaniu całościowego potencjału gminy i atrakcyjności jej obszaru gminy Kwota wydatków na promocję gminy podczas targów, wizyt, wymian	Urząd Gminy podmioty społeczne	wzrost
		Profesjonalizacja komunikacji i dialogu z mieszkańcami	Liczba osób korzystających z cyfrowych e-usług	Urząd Gminy	wzrost
C 3. Kreowanie zrównoważonego rozwoju w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie	K 10. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych	Podniesienie jakości życia poprzez rozwój infrastruktury technicznej i funkcjonalnej związanej z ochroną środowiska, zrównoważoną gospodarką energetyczną i przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym i ochroną bioróżnorodności	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sieci wodno-kanalizacyjnej Długość wybudowanych / zmodernizowanych sieci wodno-kanalizacyjnych Liczba budynków poddanych procesom efektywności energetycznej i termomodernizacji Liczba wdrożonych systemów wykorzystujących energię odnawialną Liczba wdrożonych systemów wykorzystujących czystą energię Liczba wykonanych systemów	Urząd Gminy	wzrost

			monitoringu korzystania z zasobów energetycznych Liczna inwestycji z zakresu unowocześniania systemów odbioru odpadów Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej Wysokość środków przeznaczonych na inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami klimatycznymi Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działań zmierzających do zachowania bioróżnorodności		
		Podnoszenie jakości zdegradowanego środowiska naturalnego	Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci Liczba zlikwidowanych nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych	Urząd Gminy	wzrost
		Podniesienie poziomu ochrony środowiska	Wysokość środków przeznaczonych ochronę elementów środowiska Gminy	Urząd Gminy podmioty społeczne	wzrost
		Podniesienie poziomu	Wysokość środków		

		wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów	przeznaczonych na działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów		
	K 11. Wsparcie działań na rzecz rozwoju przestrzennego, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury mieszkaniowej	Powierzchnia wybudowanych zasobów mieszkaniowych Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją Powierzchnia uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją	Urząd Gminy deweloperzy podmioty gospodarcze podmioty społeczne prywatni inwestorzy	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	Długość wybudowanych dróg Długość zmodernizowanych dróg Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie warunków korzystania z komunikacji zbiorowej	Urząd Gminy	wzrost

			Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego Liczba powstałych miejsc przesiadkowych Liczba powstałych miejsc parkingowych		
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury sportowej, turystycznej kulturalnej i rekreacyjnej	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sportowych Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę turystyczną Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę kulturalną Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę rekreacyjną	Urząd Gminy podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe ośrodek kultury	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury edukacyjnej	Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów edukacyjnych Liczba wybudowanych / zmodernizowanych przyszkolnych obiektów sportowych	Urząd Gminy szkoły	wzrost

		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia	Długość wybudowanych / zmodernizowanych ciągów pieszych i pieszo - rowerowych Liczba wybudowanych systemów bezpieczeństwa użytkowników dróg Długość wybudowanych ścieżek rowerowych Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i rozbudowę systemu oświetlenia	Urząd Gminy	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom społecznym	Wysokość środków przeznaczonych na budowę, modernizację obiektów służących celom sfery społecznej Wysokość środków przeznaczonych na modernizację, przebudowę i nadanie nowych funkcji społecznym nieużytkowanym budynkom i lokalom	Urząd Gminy	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom gospodarczym i rozwoju inwestycyjnego	Powierzchnia uzbrojonych terenów pod działalność gospodarczą Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i readaptację nieużytkowanych budynków i lokali na cele gospodarcze	Urząd Gminy	wzrost

	K 12. Podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności bezpiecznej przestrzeni publicznej	Społeczne, gospodarcze, i przestrzenne ożywienie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji	Liczba wdrożonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i estetycznych przestrzeni publicznych z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury	Powierzchnia zaadaptowanych terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców Liczba działań wynikających z spójnej formy organizacji przestrzeni gminnej Liczba miejsc kompleksowej rekreacji mieszkańców z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury Liczba obiektów z udogodnieniami dla osób ze szczególnymi potrzebami	Urząd Gminy podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost
	K 13. Rozwój zrównoważonego rolnictwa	Stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa	Ilość działań podejmowanych na rzecz zrównoważonego rolnictwa Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz zrównoważonego rolnictwa	Urząd Gminy podmioty sektora rolnego	wzrost

	K 14. Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy	Stworzenie systemu retencjonowania i odpowiedniego meliorowania na obszarze Gminy Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Wysokość środków przeznaczonych na rozwój systemu melioracyjnego i działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Urząd Gminy	wzrost
--	--	---	--	-------------	--------

Źródło: opracowanie własne

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Za pomocą modelu funkcjonalno-przestrzennego zaprezentowane zostały kluczowe elementy strategii, ujęte w wymiarze przestrzennym. Decydujące znaczenie ma tutaj Misja Gminy Ożarówice określająca nadrzędny kierunek rozwoju dla Gminy w okresie do 2030 roku. Misja zakłada wykorzystanie potencjałów i stymuluje działania w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze dobrostan mieszkańców i innych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i procesu partycypacyjnego oraz zidentyfikowanych potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach założonego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, wskazano zarówno obszary o wysokiej koncentracji zjawisk kryzysowych, jak i obszary do planowanej działalności inwestycyjnej czy proponowanych zmian przestrzennych. Obszary te, zgodnie z przyjętymi ustaleniami, mają być miejscem umożliwiającym realizację celów strategicznych dostosowanych do specyfiki tych obszarów. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych, a także oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki, a także poziom realizacji różnych funkcji oraz uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców.

W oparciu o obowiązujące na obszarze Gminy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice, które zostało przyjęte Uchwałą nr XXIV/270/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice oraz w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, przyjęto założenia dla modelu przestrzenno-funkcjonalnego, obejmujące ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej oraz planowane kierunki działań.

Zaplanowany docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Ożarówice stanowi zilustrowanie założeń i zaplanowanych w strategii Gminy procesów rozwoju, będąc jednocześnie wypadkową działań diagnostycznych i badawczych oraz konsultacyjnych.

Zgodnie z przyjętym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówice (Uchwała nr XXIV/270/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 28 grudnia 2016 r.) na terenie Gminy Ożarówice nie występują obszary szczególnych zjawisk w zakresie gospodarki przestrzennej lub konfliktów przestrzennych, które należałoby uznać za obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. Natomiast wskazuje się w tym dokumencie możliwe kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Ożarówice, które powinny odbywać się przy uwzględnieniu następujących naczelných zasad:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Ożarówice;
- koordynacji rozwoju obszarów urbanizacji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i możliwości społecznych i gospodarczych;
- harmonijnego, skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy, powiązań ponadlokalnych, a służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Ożarówice to:

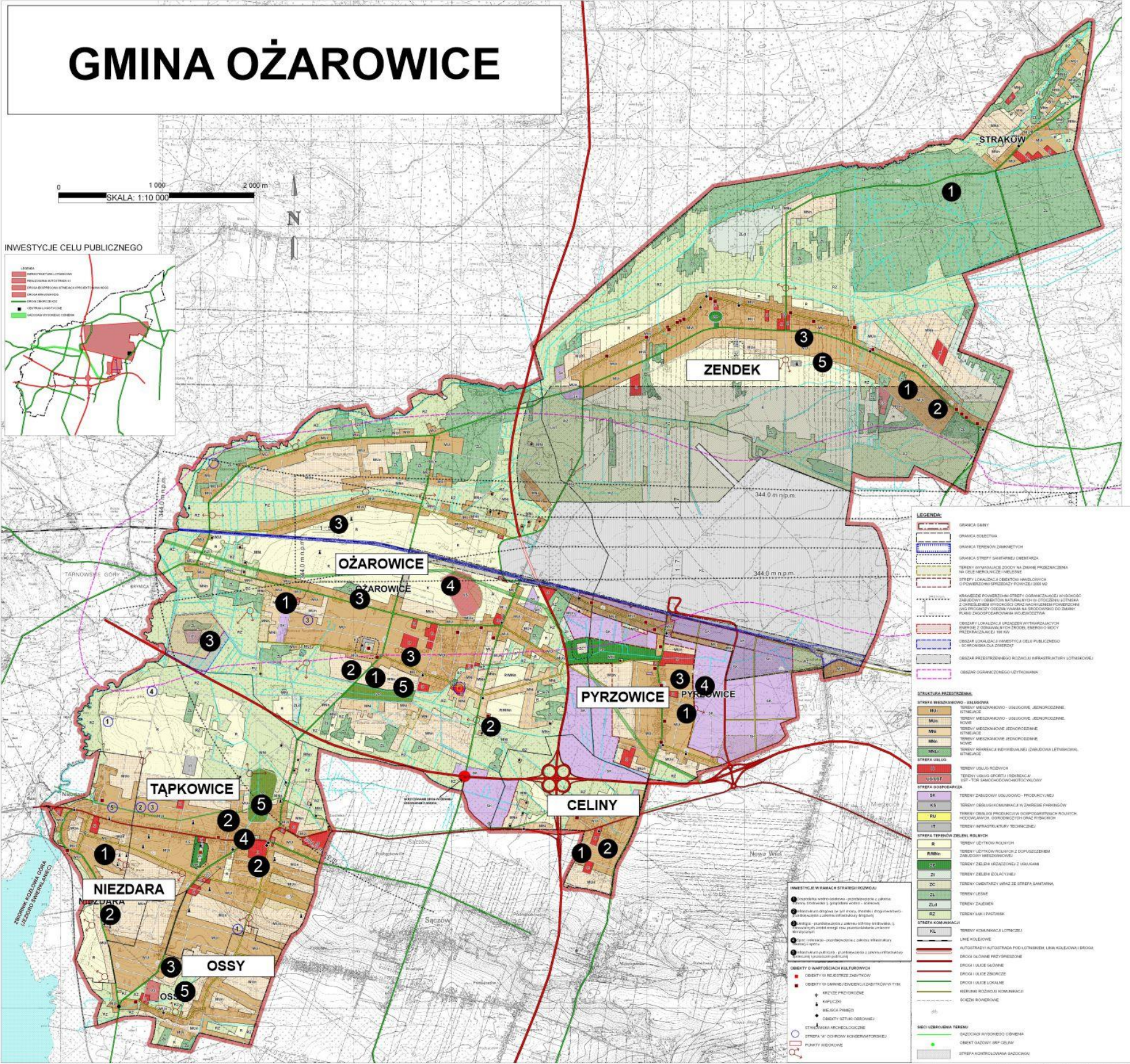
- wzmacnianie roli wsi Ożarówice (będącej podstawową jednostką osadniczą w strukturze Gminy) jako lokalnego ośrodka usługowego w zakresie: administracji, oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- kreowanie miejscowości Tąpkowice i Pyrzowice na ośrodki usługowe wspomagające w strukturze osadniczej Gminy, w zakresie: oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze;

- wzmacnianie roli miejscowości: Zendek, Ossy i Celiny, jako ośrodków o wiodącej funkcji turystyczno-rekreacyjnej, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej;
- rozwój strefy logistyczno-produkcyjno-usługowej w miejscowości Pyrzowice w oparciu o węzeł na autostradzie A1 „Pyrzowice”;
- utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich Gminy, rozwój agroturystyki;
- delimitacja obszarów urbanizacji i obszarów otwartych bez zabudowy;
- zachowanie istniejących kompleksów leśnych w północnej i zachodniej części Gminy oraz zwiększenie udziału terenów leśnych, szczególnie w północnej części Gminy;
- ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów zabytkowych, układu przestrzennego i obecnego charakteru zabudowy: niskiej, skupionej w jednostkach osadniczych i osadzonej w krajobrazie naturalnym;
- zarezerwowanie terenów dla odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenie Gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową oraz zasięgiem obszarów urbanizacji;
- dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji;
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych.

Ponadto na mapie „Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Ożarówice” zamieszczonej na kolejnej stronie, wskazano obszary planowanych zmian w przestrzeni, w konsekwencji planowanych przedsięwzięć rozwojowych.

Mapa ta stanowi ilustrację założeń strategicznych ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju Gminy Ożarówice.

Mapa 3 Model funkcjonalno – przestrzenny Gminy Ożarówice

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Poniżej zaprezentowano krótką charakterystykę wybranych obszarów i kierunków interwencji:

Obszary 1 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, tj. gospodarki wodno – ściekowej, w tym:

- Budowa kanalizacji sanitarnej w następujących sołectwach: Zendek (do Strąkowa), Ożarowice (ul. Niwy, ul. Zawodą), Celiny (ul. Męczenników, ul. Szmaragdowa, ul. Diamentowa, ul. Kamienna, ul. Dębowa, ul. Granitowa), Niezdara (ul. Dolna), Tąpkowice (ul. Zwycięstwa, ul. gen. Maczka), Pyrzowice (ul. Kaczyńców, ul. Parkowa),
- Budowa/rozbudowa/przebudowa sieci wodociągowej w następujących sołectwach: Zendek (do Strąkowa), Pyrzowice, Celiny (ul. Szmaragdowa, ul. Diamentowa, ul. Kamienna, ul. Dębowa, ul. Granitowa),
- Budowa ujęcia wody w Zendku wraz z łącznikiem,
- Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej dla nowo wytyczonych terenów mieszkalnych i nowo wytyczonych ulic w każdym sołectwie,

Obszary 2 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury drogowej na terenie Gminy; w tym:

- Przebudowa/budowa dróg wraz z chodnikami w następujących sołectwach: Celiny (ul. Dębowa, ul. Diamentowa, ul. Kamienna, ul. Szmaragdowa, ul. Granitowa oraz nowo wytyczone ulice), Pyrzowice (ul. Zagrodowa, ul. Parkowa, ul. Lipowa, ul. Kaczyńców oraz nowo wytyczone ulice), Zendek (ul. ks. Śliwy, ul. Jesionek, ul. Spacerowa, ul. Grabowa, ul. Spokojna, ul. Bukowa, ul. Kalinowa, ul. Akacyjowa oraz nowo wytyczone ulice), Tąpkowice (ul. Kubusia Puchatka, ul. Stokrotek, ul. Zgody, ul. Brynicka, ul. Młynarza, ul. Nowy Świat, ul. Wiśniowa oraz nowo wytyczone ulice), Ossy (ul. Leśna, ul. Piaskowa oraz nowo wytyczone ulice), Niezdara (ul. Wspólna, ul. Widokowa, ul. Źródłana oraz nowo wytyczone ulice), Ożarowice (ul. Podłączna, ul. Malinowa, ul. Zielona, ul. Staszica oraz nowo wytyczone ulice),
- Przepusty nad wodami płynącymi,
- Budowa centrum przesiadkowego w Ożarowicach i w Tąpkowicach,
- Budowa dróg rowerowych na trasie: Brynica – Pyrzowice (ul. Szczotki, ul. Tarnogórska, ul. Klonowa), Tąpkowice - Zendek oraz Ożarowice – skrzyżowanie z DK78 w Sączowie,

Obszary 3 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska w tym odnawialnych źródeł energii oraz przeciwdziałania zmianom klimatycznym, w tym:

- Montaż pomp ciepła w budynkach użyteczności publicznej,

- Budowa farmy fotowoltaicznej (z magazynem energii), biogazowni oraz kompostowni przy oczyszczalni ścieków w Ożarowicach,
- Montaż odnawialnych źródeł energii (z magazynami energii) na budynkach jednorodzinnych,
- Utworzenie terenów zielonych w każdym sołectwie Gminy Ożarowice,

Obszary 4 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury rekreacji i sportu, w tym:

- Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Tąpkowicach,
- Budowa sali sportowej przy Szkole Niepublicznej w Pyrzowicach,
- Budowa krytej pływalni w Ożarowicach,
- Zadaszenie (halą balonową) kortów tenisowych w Ożarowicach,
- Budowa strzelnicy sportowej i kręgielni w Ożarowicach,
- Budowa boiska do gry w boule,

Obszary 5 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej, w tym:

- Utworzenie rynku w Ożarowicach,
- Budowa ratusza (siedziba instytucji i jednostek organizacyjnych Gminy),
- Utworzenie parku w Ożarowicach i Tąpkowicach,
- Zagospodarowanie centrum miejscowości w Zendku i w Ossach,
- Budowa mieszkań komunalnych w Ożarowicach,
- Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Ożarowice.

Są to obszary zidentyfikowane na etapie prac nad strategią i wymagające weryfikacji istniejących uwarunkowań planistycznych, w tym realnych możliwości zagospodarowania obszarów, zgodnie z potrzebami rozwojowymi i możliwościami Gminy.

8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe

Gmina Ożarowice jest gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa śląskiego, w powiecie tarnogórskim i sąsiaduje z Miasteczkiem Śląskiem (powiat tarnogórski), Świerklańcem (powiat tarnogórski), Siewierzem (powiat będziński), Bobrownikami (powiat będziński), Mierzęcicami (powiat będziński), Woźnikami (powiat lubliniecki), Koziegłowami (powiat myszkowski). Gmina położona jest na obszarze 45,48 km² we wschodniej części powiatu tarnogórskiego i zajmuje 6,8% powierzchni powiatu.

Gmina Ożarowice jest atrakcyjnie położona, w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji śląskiej

i charakteryzuje się bardzo korzystnym układem komunikacyjnym. Ożarówice położone są w odległości niespełna 30 km od stolicy województwa Katowic oraz 100 km od Krakowa oraz od granicy z Czechami. Przez obszar Gminy przebiega autostrada A1, droga ekspresowa S1, a także droga krajowa nr 78, biegnąca od granicy z Czechami w Chałupkach do Chmielnika w województwie świętokrzyskim oraz droga wojewódzka nr 913 łączącą północną część powiatu będzińskiego z Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach. Przez teren Gminy przebiega też linia kolejowa nr 182 relacji Zawiercie - Tarnowskie Góry, która obecnie jest rewitalizowana, jako ważne połączenie komunikacyjne. Po wykonaniu niezbędnych prac, linia kolejowa nr 182 ma być częścią szybkiej kolei łączącej m.in. Katowice z portem lotniczym w Pyrzowicach czy z Zawierciem. To wszystko powoduje, że w perspektywie najbliższych lat, spodziewany jest istotny rozwój Gminy, w tym przedsiębiorczości na jej terenie oraz powstawanie nowych miejsc pracy, m.in. z wykorzystaniem utworzonej na terenie Gminy - Strefy Aktywności Gospodarczej.

W odniesieniu do planowanego rozwoju przestrzennego Gminy należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały, które należy uwzględnić na etapie planistycznym:

- mała gęstość zaludnienia
- ujemny przyrost naturalny dla Gminy, jednakże zwiększająca się ilość mieszkańców gminy ze względu na dużą atrakcyjność osadniczą Gminy,
- dodatnie saldo migracji jako pozytywny trend migracyjny,
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych i wojewódzkich, oraz rewitalizowana linia kolejowa nr 182,
- bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego,
- tereny inwestycyjne, w tym tereny Strefy Aktywności Gospodarczej i zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Gminy np. dla branży logistycznej czy przemysłowej,
- przejściowość klimatu wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych, wymagająca działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i przeciwdziałania suszy,
- nowoczesna sieć energetyczna, gazowa oraz infrastruktura telekomunikacyjna,
- wymagająca rozwoju sieć kanalizacyjna,
- duża atrakcyjność inwestycyjna Gminy i duża ilość powstających działek budowlanych na jej obszarze,

- wysoka pozycja konkurencyjna Gminy w zakresie jej zrównoważonego rozwoju.

Powyższe czynniki po części stanowią, zarówno szereg szans rozwojowych, jak i barier w rozwoju, co powoduje konieczność prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej w taki sposób, aby w jak najlepszym stopniu zabezpieczać potrzeby gminne i umożliwiać jej dynamiczny rozwój, a z drugiej zadbać o odpowiedni poziom jakości życia, przy zapewnieniu odpowiedniego bezpieczeństwa mieszkańców Gminy.

8.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Ożarówce wynikają z modelu funkcjonalno – przestrzennego ustalonego w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, w wyniku których, przyjęto założenia dla tego modelu. Ponadto wynikają one bezpośrednio z założeń obowiązującego na obszarze Gminy, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówce, które zostało przyjęte Uchwałą nr XXIV/270/2016 Rady Gminy Ożarówce z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ożarówce. W ramach poczynionych ustaleń należy przyjąć, że decyzje planistyczne należy poprzedzić rzetelnymi analizami dotyczącymi zapotrzebowania na dostępność danej przestrzeni, w oparciu o tendencję długoterminowego charakteru tych potrzeb. W procesie podejmowania decyzji planistycznych należy zapewnić transparentność tego procesu, z uwzględnieniem partycypacji interesariuszy oraz prowadzeniem działań, które pomogą im zrozumieć zasady realizacji tego procesu, a także uwzględniając potrzeby gmin sąsiadujących. Należy kierować się zasadą ciągłego monitorowania procesów planistycznych i starać się tak optymalizować wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych, by było to możliwe w przypadku wykorzystania terenów już oznaczonych do realizacji danego przedsięwzięcia. Ponadto zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 624 ze zm.), należy uwzględniać ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

W dniu 28.11.2016 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało opublikowane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2016 r. poz. 1911 – opublikowane w 33 tomach). Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 13 grudnia 2016 r. Głównym dokumentem planistycznym w gospodarowaniu wodami jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW), który opracowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw środowiska.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza zawiera:

1. ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza, obejmujący w szczególności:
 - wykaz jednolitych części wód powierzchniowych, wraz z podaniem ich typów i ustalonych warunków referencyjnych,
 - wykaz jednolitych części wód podziemnych;
2. podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
3. wykazy obszarów chronionych, o których mowa w art. 113 ust. 4, wraz z graficznym przedstawieniem;
4. mapę sieci monitoringu, wraz z prezentacją programów monitoringowych;
5. ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych;
6. podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód;
7. podsumowanie działań zawartych w programie wodno środowiskowym kraju, z uwzględnieniem sposobów osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych;
8. wykaz innych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących zlewni, sektorów gospodarki, problemów lub typów wód, wraz z omówieniem zawartości tych programów i planów;
9. podsumowanie działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie;
10. wykaz organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza;
11. informację o sposobach i procedurach pozyskiwania informacji i dokumentacji źródłowej wykorzystanej do sporządzenia planu oraz informacji o spodziewanych wynikach realizacji planu. Plany zawierające powyższe składowe zostały opracowane dla

wszystkich obszarów dorzeczy w Polsce, zgodnie z art. 3 ustawy Prawo wodne.

Ponadto na dzień sporządzenia niniejszej Strategii Państwowe Gospodarstwo Wodne, Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach poinformował, że dobiega końca proces aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym „Wisła”

Obszar regionu wodnego Małej Wisły zajmuje powierzchnię 3 942,5 km² i zlewnie bilansowe Małej Wisły i Przemszy. Zlewnia Małej Wisły odwadnia tereny górskie i podgórskie, natomiast zlewnia Przemszy obejmuje w znacznej części tereny zurbanizowane i uprzemysłowione. Według podziału fizycznogeograficznego region wodny Małej Wisły obejmuje następujące podprowincje: Wyżynę Śląsko-Krakowską, Podkarpacie Północne, Zewnętrzne Karpaty Zachodnie oraz w małym stopniu Niziny Środkowopolskie. Do najważniejszych dopływów Wisły w tym regionie wodnym należą: Iłownica, Biała, Pszczyńska, Gostynia oraz Przemsza. Całkowita długość sieci hydrograficznej zlewni Małej Wisły wynosi ok. 2.130 km. Region wodny Małej Wisły charakteryzuje się następującym typem reżimu rzecznego:

- 1) typ śnieżny średnio wykształcony – średni odpływ miesiąca wiosennego wynosi 130 – 180 % średniego odpływu rocznego;
- 2) typ śnieżny słabo wykształcony – średni odpływ miesiąca wiosennego nie przekracza 130 % średniego odpływu rocznego;
- 3) typ śnieżno-deszczowy – średni odpływ miesiąca wiosennego wynosi 130 – 180 % średniego odpływu rocznego i wyraźnie zaznacza się wzrost odpływu w miesiącach letnich, wynoszący co najmniej 110 % średniego odpływu rocznego;
- 4) typ deszczowo śnieżny – średni odpływ miesiąca letniego jest wyższy lub prawie równy średniemu odpływowi miesiąca wiosennego. Większa część obszaru tego regionu wodnego charakteryzuje się występowaniem przewagi zasilania podziemnego. W południowej części, w odpływie całkowitym, znacznie przeważa zasilanie powierzchniowe. Regiony wodne Górnej Wisły i Małej Wisły posiadają naturalne warunki sprzyjające zagrożeniu powodziowemu. Wśród nich wyróżnić należy: zbliżony do kolistego kształt zlewni, występowanie tzw. deszczy rozlewnych i nawałnych, niski poziom retencji powierzchniowej i gruntowej oraz duże spadki terenu sprzyjające szybkiemu spływowi powierzchniowemu i krótkim czasom koncentracji, co powoduje kształtowanie się gwałtownych, szybkich i wysokich fal wezbraniowych - w tym powodziowych. Powodem nasilenia skutków powodzi,

w tym powiększania się strat w ich wyniku, są presje o charakterze antropogenicznym, takie jak: zmiany w użytkowaniu gruntów, eksploatacja kopalin, urbanizacja, uszczelnienie terenu, rozbudowa infrastruktury drogowej itd., mające wpływ na wzrost zagrożenia powodziowego oraz wrażliwość terenów zagrożonych powodzią. Dodatkowo na obszarze tym występują również procesy stokowe wywoływane wpływem wód opadowych (np. osuwiska i spłukiwanie stoków), które stanowią zagrożenie o innym charakterze (niezwiązanym z wylewami rzek). W regionach wodnych Małej Wisły i Górnej Wisły we Wstępnej Ocenie Ryzyka Powodziowego zidentyfikowano wyłącznie powódzie rzeczne. Większość z nich, ze względu na mechanizm zaliczona została do naturalnych wezbrań, nieliczne przypadki spowodowane były awarią urządzeń wodnych lub infrastruktury technicznej. Dla przeważającej części powodzi nie określono typu ze względu na charakterystykę. Powódzie rzeczne wywołane deszczami nawałnymi odznaczają się bardzo gwałtownym przebiegiem, krótkim czasem trwania, ale stosunkowo małym zasięgiem terytorialnym. Wielkie i katastrofalne wezbrania oraz związane z nimi powódzie w regionach wodnych Małej Wisły i Górnej Wisły są wywoływane opadami rozlewnymi, występującymi na znacznych połaciach terenu, trwającymi zazwyczaj 3 - 6 dni. Powódzie rzeczne związane z topnieniem śniegu (roztopowe) charakteryzują się niższymi kulminacjami, ale dłuższym czasem trwania od powodzi rzecznych spowodowanych opadami (wezbrań opadowych). W czasie tych wezbrań mogą tworzyć się zatory lodowe wywołujące bardzo groźne w skutkach i trudne do przewidzenia spiętrzenia wody, przerwania wałów lub uszkodzenia budowli wodnych. Jednak teren objęty niniejszym zakresem opracowania leży poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, nie przewiduje się wykonywania żadnych robót ani czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe. Zamierzone przedsięwzięcie obejmuje jedynie odprowadzanie wód deszczowych do Rowu Świerklanieckiego.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

W dniu 03 września 2021 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615). Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 18 września 2021 r. Został on sporządzony na podstawie art. 183–185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne”. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – Prawo wodne PPSS obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;

- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Stosownie do treści art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, przepis art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy – Prawo wodne w wyżej podanym brzmieniu stosuje się po raz pierwszy do pierwszej aktualizacji Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS). W związku z powyższym w PPSS zawarto „katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy”, co odpowiada brzmieniu art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy – Prawo wodne przed jego nowelizacją. Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego.

Gmina Ożarówice leży w zlewni rzeki Brynicy. Powierzchnia gruntów pod wodami stanowi 0,06 % powierzchni Gminy ogółem. Na terenie przedmiotowej jednostki brak jest naturalnych jezior. Sieć wód powierzchniowych nie jest więc rozwinięta. Tereny Gminy Ożarówice położone są w zlewni rzeki Brynicy, należącej do zlewni Małej Wisły. Brynica stanowi prawy, przy tym główny dopływ Czarnej Przemszy. Bierze swój początek w Mysłowie, na wysokości 350 m n.p.m., uchodzi w Mysłowicach przy granicy z Katowicami i Sosnowcem. Płyne przez Bobrowniki, Piekary Śląskie, Wojkowice, Czeladź, Siemianowice Śląskie, Świerklaniec, Katowice, Sosnowiec i Mysłowice. Długość Brynicy wynosi ok. 55 km, powierzchnia dorzecza - 482,7 km². Przez teren Gminy Ożarówice przepływają również:

- ciek Ożarówicki - bierze początek na zachód od drogi ekspresowej S-1 i uchodzi do Brynicy. Powierzchnia zlewni cieką wynosi około 30,2 km². Dolina cieką jest płaska i podmokła, jej szerokość dochodzi miejscami do 1000 m. Drenowana jest licznymi rowami melioracyjnymi. Ciek przepływa przez tereny rolnicze, użytkowane głównie jako łąki kośne.
- ciek Czczówka – uchodzi do Brynicy w 40,5 km jej biegu. Zlewnia cieką zajmuje powierzchnię 14,9 km², długość koryta wynosi około 5,5 km. Ciek przepływa głównie przez obszary użytkowane rolniczo, odwadniane przez sieć rowów melioracyjnych.

- ciek Trzonia - uchodzi do Brynicy w 41,4 km jej biegu. Ciek ma długość około 13 km a jego zlewnia zajmuje powierzchnię 28,4km². Koryto ciek jest umocnione faszyną, a lokalnie płytami betonowymi. Dno doliny drenowane jest szeregiem rowów melioracyjnych. Gmina Ożarówce nie posiada na swoim terenie większych zbiorników wodnych. W lasach znajdują się małe oczka pełniące głównie funkcje przeciwpożarowe. Gmina graniczy ze zbiornikiem Kozłowa Góra.

Podsumowując, zgodnie z powyższymi danymi oraz zgodnie z danymi gromadzonymi i udostępnianymi na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (<https://wody.isok.gov.pl/hydroportal.html>), na terenie Gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z 20 lipca 2017 roku *Prawo wodne* (Dz. U. 2021 poz.2233 ze zm.). Natomiast zagrożenie lokalnymi podtopieniami stwarzają istniejące cieki wodne. Do lokalnych zalewów i podtopień dochodzi w rejonie wszystkich większych cieków a przyczynami ich są najczęściej opady nawałne lub rozlewowe w okresie letnim.

Ze względu na fakt, że ustalenia i rekomendacje wynikają także z założeń obowiązującego na obszarze Gminy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, poniżej przedstawiono krótką charakterystykę zasad i kierunków kształtowania przestrzennego:

Obszary działalności gospodarczej

Rozwój stref komercyjno-produkcyjnych o rynkowej orientacji i wysokiej technice jak też lokalizacja magazynów, baz transportowych, zaplecza budownictwa i szerszego rozwoju hurtowni, powinien mieć miejsce na terenach zdegradowanych i na najślabszych użytkach rolnych. Przedsiębiorstwa, które mogą w przyszłości oddziaływać na środowisko, mogą być lokalizowane w ramach istniejących i projektowanych zespołów. Grupują się one we wschodnim rejonie Gminy, na terenie Pyrzowic i Celin, co jest związane z rozwojem strefy okołolotniskowej. Łącznie powierzchnia terenów stref ekonomicznych wynosi ok. 220 ha.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

- a) zabudowa usługowo-produkcyjna (w szczególności magazyny, bazy, zaplecze budownictwa oraz hurtownie i zaplecze logistyczne),
- b) parkingi,
- c) zabudowa przemysłowa.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) obiektów zaplecza administracyjno - socjalnego,
- b) infrastruktury technicznej,
- c) miejsc postojowych, parkingów, w tym zadaszonych lub wbudowanych w obiekty kubaturowe,
- d) garaży,
- e) zieleni urządzonej,
- f) dróg dojazdowych i wewnętrznych.

Dla zwiększenia atrakcyjności Gminy zabezpiecza się tereny dla usług komercyjnych takich jak handel oraz ponadgminne usługi rekreacyjne. Ukształtowanie, zabudowa i wyposażenie w odpowiednie urządzenia terenów rekreacji ponadgminnej (Ożarowice, Zendek, Ossy, Tąpkowice), powinny umożliwiać uprawianie różnorodnych form rekreacji czynnej zarówno dla mieszkańców Gminy jak i dla użytkowników z zewnątrz. Tereny przewidziane pod rozwój zespołów usługowo-produkcyjnych zlokalizowane są głównie w Pyrzowicach w strefie okołolotniskowej, ale też w Celinach oraz w Tąpkowicach i Ożarowicach.

Funkcje takie jak centra logistyczno-transportowe, biura, hotele, biura podróży, towarzystwa ubezpieczeniowe, banki, centra handlowe oraz ośrodki dla rozwoju nowoczesnych technologii, a także handel korespondują z funkcją lotniska.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

- a) zabudowa usługowa (w szczególności tereny przeznaczone do rozwoju w ramach stref ekonomicznych, w tym centra logistyczno-transportowe jak i biura, hotele, biura podróży, towarzystwa ubezpieczeniowe, banki, centra handlowe oraz ośrodki dla rozwoju nowoczesnych technologii),
- b) zabudowa i tereny usług publicznych.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) budynków gospodarczych oraz garaży,
- b) obiektów zaplecza administracyjno-socjalnego,
- c) infrastruktury technicznej,
- d) miejsc postojowych i parkingów,
- e) zieleni urządzonej,

- f) zabudowa i tereny usług sportu i rekreacji, w tym realizacja toru wyścigowego samochodowo – motocyklowego
- g) dróg dojazdowych i wewnętrznych.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

- a) usługi z zakresu sportu i rekreacji,
- b) zaplecze socjalno – gospodarcze i komunikacyjne, w tym parkingi.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) zabudowy usługowej związanej z obsługą ruchu turystycznego i działalnością sportową, rehabilitacją i edukacją,
- b) terenów przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi, lub innymi tj. stadninami, mini zoo,
- c) infrastruktury technicznej.

Obszary działalności rolniczej

Na terenie Gminy Ożarówice sukcesywnie ubywa gruntów rolnych. W związku z położeniem w Gminie lotniska i wykorzystaniem terenów okołolotniskowych jako terenów komercyjnych oraz w związku z autostradą A1 przebiegającą przez Gminę Ożarówice wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem gruntów rolnych do celów komercyjnych oraz mieszkaniowych. Ogromne zainteresowanie terenami mieszkaniowymi uwidaczniające się w ilości wniosków złożonych do Zmiany Studium powodują, że przestrzeń rolnicza zostaje znacznie ograniczona.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

- a) tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich
- b) zabudowa siedliskowa,
- c) dojazdy, parkingi, garaże,
- d) zieleni urządzona,
- e) infrastruktura techniczna.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) składy, magazyny, z zastrzeżeniem, iż mogą stanowić nie więcej niż 50% zagospodarowania terenu,
- b) agroturystyka.

Obszary osadnictwa

W ramach działań zmierzających do racjonalizacji wykorzystania istniejących zasobów, w tym terenów uzbrojonych, zakłada się intensyfikację istniejącego zagospodarowania poprzez uzupełnienia oraz rewitalizację i restrukturyzację terenów już zainwestowanych. Realizacja tych działań, wymaga w pierwszej kolejności usprawnienia komunikacji kołowej, wyrównania niedoborów w infrastrukturze społecznej i technicznej oraz podnoszenia jakości zamieszkania i funkcjonowania istniejących osiedli. Zaobserwowane tendencje rozwoju przestrzennego wskazują na konieczność wyznaczenia nowych terenów przewidzianych pod realizację zespołów mieszkaniowych we wszystkich sołectwach.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów mieszkaniowo – usługowych, jednorodzinnych istniejących i terenów mieszkaniowo – usługowych, jednorodzinnych nowych:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego (rozbudowa, przebudowa, realizacja nowych obiektów):

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z funkcją usługową,
- b) zabudowa zagrodowa,
- c) obiekty usługowe.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) budynków gospodarczych, inwentarskich oraz garaży,
- b) obiektów i nieuciążliwych urządzeń usługowych,
- c) infrastruktury technicznej,
- d) miejsc postojowych,
- e) zieleni i ogrodów przydomowych,
- f) dróg dojazdowych i wewnętrznych.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów mieszkaniowych jednorodzinnych istniejących i terenów mieszkaniowych jednorodzinnych nowych:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego (rozbudowa, przebudowa, realizacja nowych obiektów):

- a) budowa mieszkaniowa jednorodzinna z funkcją usługową,
- b) zabudowa zagrodowa.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) budynków gospodarczych, inwentarskich oraz garaży,
- b) obiektów i nieuciążliwych urządzeń usługowych,
- c) infrastruktury technicznej,
- d) miejsc postojowych,
- e) zieleni i ogrodów przydomowych,
- f) dróg dojazdowych i wewnętrznych.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów rekreacji indywidualnej (zabudowy letniskowej) istniejących:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego (rozbudowa, przebudowa, realizacja nowych obiektów):

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- b) zabudowa zagrodowa.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) infrastruktury technicznej,
- b) miejsc postojowych,
- c) zieleni leśnej,
- d) dróg dojazdowych i wewnętrznych.

Obszary o walorach krajobrazowych i turystycznych

Zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, lasy i zadrzewienia o charakterze rekreacyjnym oraz zieleń towarzysząca zabudowaniom, stanowi ważny składnik Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) Gminy. Szczególną rolę w strukturze zieleni spełniają obiekty objęte ochroną konserwatorską (strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej), często z sędziwymi, cennymi okazami starodrzewia.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenów zieleni urządzonej z usługami:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

- a) zieleń urządzona,
- b) przestrzeń publiczna.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) obiektów zaplecza administracyjno - socjalnego,
- b) obiektów usługowych handlu i gastronomii,
- c) obiektów i sieci uzbrojenia terenu,
- d) dróg dojazdowych i wewnętrznych,
- e) ścieżek pieszych i rowerowych.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla terenu zieleni:

1. W ramach przeznaczenia podstawowego:

zieleni izolacyjna, wielowarstwowa, zimozielona.

2. W ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszcza się sytuowanie:

- a) infrastruktury technicznej,
 - b) miejsc postojowych,
 - c) zieleni urządzonej,
- dróg dojazdowych i wewnętrznych.

9. Obszary strategicznej interwencji

Krajowe Obszary Strategicznej Interwencji

Podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu to wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych oraz regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Wyznaczenie w KSRR 2030 OSI Śląsk jest istotne dla Gminy Ożarówice.

Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przyjęta Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego Nr VI/24/1/2020 z 19 października 2020 r., która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". W związku z tym, że KSRR 2030 stanowi, że województwa mogą wyznaczać swoje OSI w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy rozwojowe i dla tych obszarów przeznaczone będzie wsparcie z poziomu regionalnego, z możliwym komplementarnym wsparciem z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i kontraktów sektorowych oraz porozumień terytorialnych

w dokumencie wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym i tematycznym.

OSI w ujęciu funkcjonalnym tworzą tzw. subregiony, zdefiniowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego uchwalonej w 2000 roku. Zgodnie z tym podziałem województwo śląskie dzieli się na cztery subregiony: północny (o powierzchni 3 049 km²), południowy (2 354 km²), centralny (5 577 km²) i zachodni (1 353 km²). Gmina Ożarówice położona jest w subregionie centralnym, którego głównymi potencjałami są:

- funkcjonowanie na terenie subregionu pierwszej w Polsce Metropolii, będącej silnym ośrodkiem gospodarczym, naukowym, kulturalnym, miejscem koncentracji funkcji metropolitalnych oraz miejscem tworzenia i wdrażania innowacji,
- dywersyfikacja przemysłu i znaczny potencjał gospodarczy w dużej części oparty o działalności innowacyjne,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjna,
- wysokie kompetencje kapitału ludzkiego i silny kapitał społeczny,
- funkcjonowanie silnego ośrodka naukowego, badawczego i akademickiego ze zróżnicowaną i stale rozwijaną ofertą,
- dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa i logistyczna, obejmująca wszystkie gałęzie transportu,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych objęte rezerwatami przyrody i znacznym potencjale turystycznym,
- koncentracja potencjałów związana z niewielkimi odległościami pomiędzy jednostkami subregionu oraz z odległością od innych obszarów metropolitalnych o podobnej skali,

Natomiast główne wyzwania to:

- wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji,
- wzmacnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru,
- poprawa jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza, wód powierzchniowych i klimatu akustycznego,
- kształtowanie racjonalnej gospodarki wodnej w związku z nadmiernym wykorzystaniem wód podziemnych,
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy,

- skuteczniejsze wykorzystywanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych,
- ograniczanie zjawiska suburbanizacji,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych,
- harmonizacja rozwoju infrastruktury oraz organizacji transportu publicznego,
- wzmocnienie działań na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawowych typach jednostek, tj.: obszarach wiejskich i miejskich. Gmina Ożarówce korzysta w ramach tego podziału z instrumentów skierowanych do obszarów wiejskich, głównie w ramach działalności Lokalnej Grupy Działania, PROW oraz EFRR, koncentrując się m.in. na integracji lokalnych społeczności, promowaniu turystyki, ekologicznym stylu życia, edukacji, wzmacnianiu potencjału lokalnego rynku pracy, rozwoju przedsiębiorczości społecznej i wolontariatu, czy rewitalizacji.

OSI w ujęciu tematycznym to obszary, którym przypisano odpowiadające im problemy i potencjały zidentyfikowane na etapie diagnozy województwa, które uwzględniają powiązania obszaru wewnątrz krajowe i europejskie, szczególnie wynikające z transformacji regionów górniczych i z założeń nowej strategii wzrostu Europejskiego Zielonego Ładu.

W obrębie OSI tematycznych wyodrębniono:

- obszary cenne przyrodniczo,
 - ośrodki wzrostu,
- jako OSI konkurencyjne, oraz
- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
 - gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
 - gminy w transformacji górniczej,

jako OSI problemowe.

Gmina Ożarówce nie została wskazana zarówno w odniesieniu do OSI konkurencyjnych jak i OSI problemowych.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” kładzie nacisk także na Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) o znaczeniu regionalnym. Z tej perspektywy Gmina Ożarówce koresponduje z dwoma OSI: konkurencyjnym - jako obszar cenny przyrodniczo i tematycznym:

gmin z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza.

Jako OSI "obszar cenny przyrodniczo" Gmina Ożarówice zalicza się do I typu tego obszaru o niskich lub braku walorów przyrodniczych. Mimo tego określono dwa typy działań zbieżnych z działaniami wojewódzkiej strategii rozwoju (działanie Eko Śląskie), które wdrażane są i będą w ramach niniejszego dokumentu: kształtowanie i ochrona terenów przyrodniczo cennych, w tym zasobów leśnych i kształtowanie świadomości ekologicznej, w tym wsparcie działań na rzecz edukacji ekologicznej.

Jako OSI "gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza" Gmina zalicza się do I obszaru problemowego, w związku ze zdiagnozowaniem przekroczenia jednego dowolnego wskaźnika jakości powietrza. W związku z tym określono dwa typy działań zbieżnych z działaniami wojewódzkiej strategii rozwoju (działanie Niskoemisyjne Śląskie), które wdrażane są i będą w ramach niniejszego dokumentu: wsparcie kompleksowej termomodernizacji oraz budownictwa energooszczędnego i pasywnego oraz rozwój OZE.

Założenia niniejszej strategii wpisują się w działania tematyczne wskazane w rozdziale 7. Przedsięwzięcia i terytorialny wymiar interwencji Strategii „Śląskie 2030” właściwe dla wskazanych wyżej OSI:

1. konkurencyjnym - jako obszar cenny przyrodniczo w ramach celu strategicznego C:
 - Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza,
 - Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy,
 - Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych,
 - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych,
 - Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej,
 - Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej,
 - Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego,

2. tematycznym: gmin z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza) w ramach celu strategicznego C:

- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza,
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych,
- Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE,
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej,
- Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego,

Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.

Gminne Obszary Strategicznej Interwencji

W ramach prac nad Strategią, zarówno na etapie prac diagnostycznych jak i na etapie przeprowadzanych warsztatów strategicznych i późniejszych prac planistycznych analizowano możliwości wyznaczenia Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym. Na etapie wyznaczania tych obszarów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe a także kluczowe wyzwania strategiczne. Przy wyznaczaniu Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym, pod uwagę wzięto występowanie zjawisk kryzysowych na obszarze Gminy z uwzględnieniem m.in. następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, poziom kapitału społecznego, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Na tej podstawie zidentyfikowano obszar na którym, zachodzi stan kryzysowy, czyli kumulacja negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, ale także sferę gospodarczą i przestrzenną. Przy wyznaczaniu obszaru brano także znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk. Przeprowadzona analiza pozwala na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu

zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy zidentyfikowane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych, komunikacyjnych i niskich walorach estetycznych,
- występujące problemy środowiskowe.

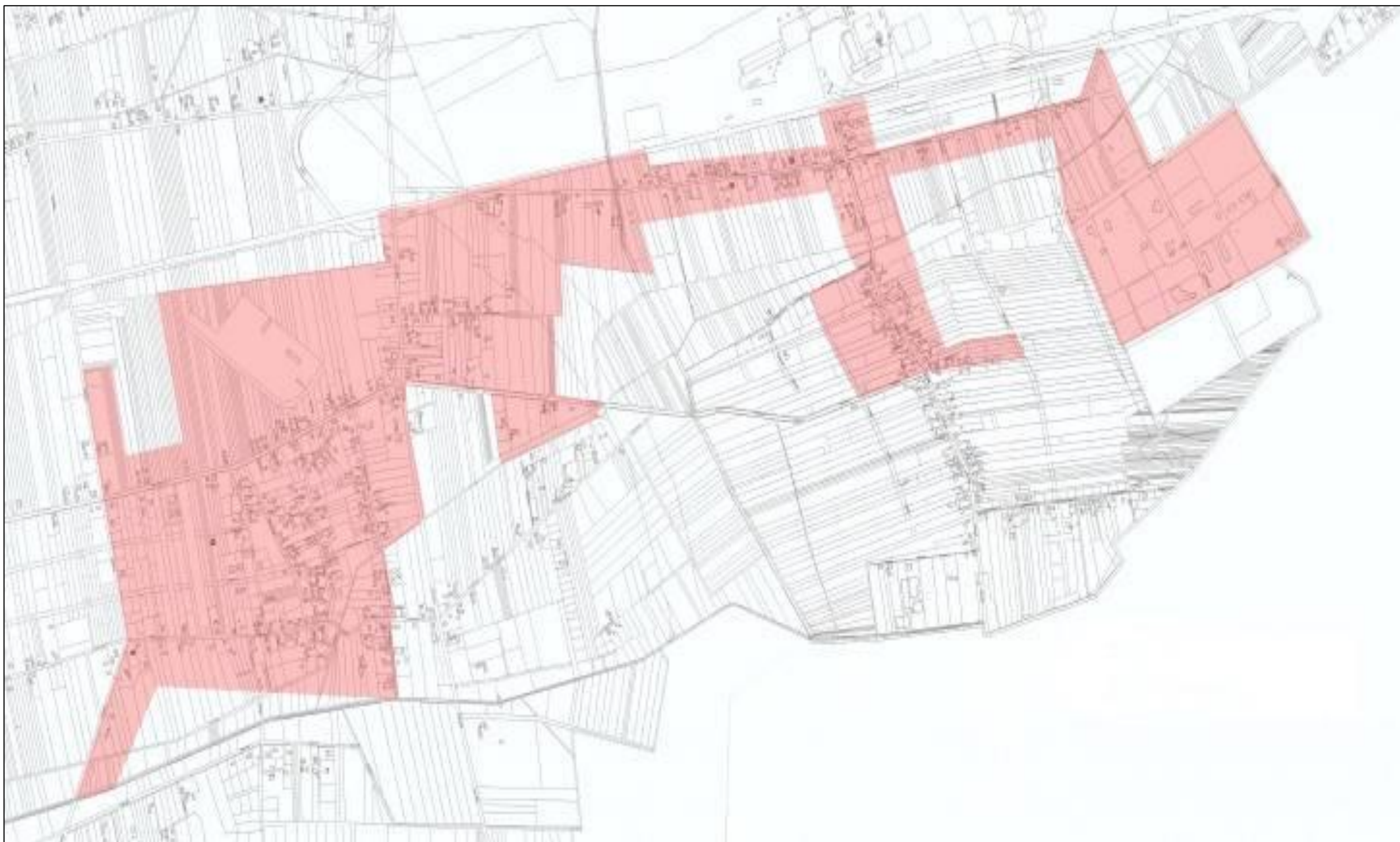
Określone na potrzeby Strategii obszary strategicznej interwencji, pokrywają się z granicami wyznaczonych planowanych obszarów do rewitalizacji, które są obecnie przedmiotem konsultacji społecznych i docelowo mają zostać ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Ożarówice do roku 2030.

Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z następujących podobszarów rewitalizacji:

- Ożarówice – Pyrzowice, który zajmuje powierzchnię 2,27 km² 4,99% powierzchni ogółem Gminy) i jest zamieszkanym przez 896 mieszkańców (15,66% ludności ogółem Gminy);
- Tąpkowice, który zajmuje powierzchnię 0,19 km² (0,42% powierzchni ogółem Gminy) i jest zamieszkanym przez 80 mieszkańców (1,40% ludności ogółem Gminy);

Po uwzględnieniu wszystkich podobszarów, łącznie obszar rewitalizacji stanowi powierzchnię 2,46 km² (5,41% powierzchni ogółem Gminy) oraz jest łącznie zamieszkiwany przez 976 mieszkańców (17,06% ludności ogółem Gminy). Na kolejnej stronie zobrazowano wyznaczone przedmiotowe Obszary Strategicznej Interwencji.

Mapa 4 Obszar Strategicznej Interwencji Ożarówice i Pyrzowice

LEGENDA:

Obszar strategicznej interwencji Ożarówice i Pyrzowice - obszar rewitalizowany

Źródło: opracowanie własne

Mapa 5 Obszar Strategicznej Interwencji Tąpkowice

LEGENDA:

Obszar strategicznej interwencji Tąpkowice - obszar rewitalizowany

Źródło: opracowanie własne

Na powyższym obszarze, ze względu na zaistniałe problemy w sferze społecznej oraz gospodarczej i przestrzennej, planowane jest przeprowadzenie szeregu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmierzających do rozwiązania powyższych problemów, które zostaną zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Ożarówice do roku 2030. Realizacja wskazanych w programie podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, a także związanych z nimi problemów występujących w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co przełoży się na podniesienie jakości życia mieszkańców.

10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym

Strategie europejskie

Założenia Strategii Rozwoju Gminy są komplementarne z kierunkami rozwoju określonymi w strategicznych dokumentach na poziomie Unii Europejskiej, które następnie implementowane są na grunt krajowy. Podstawowym i najważniejszym paradygmatem Unii Europejskiej, stanowiącym podstawę **Strategii Europa 2030**, leżącym u podstaw jej istnienia i funkcjonowania jest zrównoważony rozwój, czyli rozwój pozwalający zaspokajać potrzeby obecnego pokolenia w taki sposób, aby nie uniemożliwić zaspokojenia potrzeb przyszłym pokoleniom. Wypadkową takiego podejścia do rozwoju jest ustanowienie wyśrubowanych norm środowiskowych i społecznych, ambitnych założeń klimatycznych, podstaw do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, prowadzącego do poprawy jej konkurencyjności. Wszystko to miało i ma pobudzić do działania rządy na wszystkich szczeblach, instytucje i obywateli. Polityka unijna w tym zakresie zbieżna jest z polityką (celami) zrównoważonego rozwoju ONZ (Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030).

Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju zostanie osiągnięte poprzez:

- przyjęcie celów zrównoważonego rozwoju na najwyższym szczeblu politycznym UE, co spowoduje, że staną się one podstawą działań i strategii politycznych. Instytucje UE i państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokalne, wedle tego zalecenia mają ze sobą bliżej współpracować w celu zapewnienia lepszej koordynacji wszystkich działań,
- inspirowanie polityką zrównoważonego rozwoju procesów decyzyjnych w Komisji oraz wyznaczanie kierunków rozwoju strategii na rzecz wzrostu gospodarczego UE po 2020 r., z jednoczesną gwarancją implementacji tych założeń przez państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokale, w sposób i tempie przez nie określonym,
- akcentowanie wagi działań zewnętrznych przy jednoczesnym koncentrowaniu znaczenia zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE, co umożliwi wsparcie rozwoju państw członkowskich; podkreślanie wagi intensywnej promocji norm środowiskowych, społecznych i zarządczych za pośrednictwem umów handlowych i negocjacji wielostronnych.

Zgodnie z założeniami **Europejskiego Zielonego Ładu**, Europa chce być pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem przez to, że jej gospodarka stanie się nowoczesna i zasobooszczędna. Działanie Unii Europejskiej koncentruje się na poniższych filarach (politykach określonych na lata 2020-2024):

- Europa na miarę ery cyfrowej, wedle której strategia cyfrowa UE zapewni ludziom dostęp do technologii najnowszej generacji,
- Gospodarka służąca ludziom, zakładająca, że UE musi stworzyć bardziej atrakcyjne środowisko inwestycyjne; musi promować wzrost gospodarczy, który przyczynia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi i małych przedsiębiorstw,
- Silniejsza pozycja Europy na świecie, podkreślająca, że głos UE musi być dobrze słyszalny na świecie; akcentujący multilateralizm i międzynarodowy ład oparty na zasadach,
- Promowanie europejskiego stylu życia, zakładający, że Europa musi chronić praworządność, jeśli chce stać po stronie sprawiedliwości i stać na straży najważniejszych wartości UE,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej, w związku z czym Europejczycy mają mieć możliwość zabierania głosu i mieć świadomość zagrożeń związanych z możliwą ingerencją z zewnątrz, dezinformacją i nawoływaniem do nienawiści w internecie.

Strategia wpisuje się także w podstawowy dokument strategiczny na poziomie UE na lata 2014-2020, stanowiący podstawę działań jeszcze przez rok (zgodnie z zasadą wdrażania funduszy unijnych n+3), czyli dokument **"Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu"**. Strategia realizuje kierunki rozwojowe oparte na inteligentnej i zrównoważonej gospodarce sprzyjającej włączeniu społecznemu i wzroście zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej. W ramach Strategii określono pięć celów w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu i energii. Strategia zakładała:

- rozwój inteligentny poprzez rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony poprzez wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Strategie krajowe

Podstawowym dokumentem określającym kierunki rozwoju Polski jest **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030** zakładająca realizację kluczowych zadań wynikających z raportu "Polska 2030", prezentujących wyzwania rozwojowe na poziomie kraju:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,

- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczne - klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- ochrona kulturalnego dziedzictwa narodowego,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Narzędziem do zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w Polsce, określającym nowy model rozwoju jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017. Łączy ona wymiar strategiczny i operacyjny. Określa niezbędne działania i instrumenty wdrażania. Główne cele Strategii to:

- zrównoważony wzrost gospodarczy, w coraz większym stopniu napędzany przez wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony rozwój,
- skuteczne państwo i instytucje gospodarcze przyczyniające się do wzrostu,
- włączenie społeczne i gospodarcze.

Strategia przyjęła trzy cele szczegółowe:

cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, zakładający reindustrializację, rozwój innowacyjnych firm, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, kapitał dla rozwoju i ekspansję zagraniczną;

cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, zakładającą spójność społeczną i rozwój zrównoważony terytorialnie;

cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, zakładający działania w obszarach: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, e-państwo, finanse publiczne oraz efektywność wykorzystania środków UE.

W ujęciu planistycznym podstawowym dokumentem do 2020 roku była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2011, jako strategiczny dokument dotyczący zagospodarowania przestrzennego Polski. Dokument zawierał ustalenia i zalecenia dla planów zagospodarowania przestrzennego województw i niższych poziomów władz. W 2020 roku Koncepcja została usunięta z systemu

planistycznego w konsekwencji zmian prawnych w obszarze planowania przestrzennego. Niemniej SRG koresponduje wprost z wzajemnie powiązаныmi celami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Celem 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Celem 2. Poprawa spójności wewnętrznej i równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Celem 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Celem 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Celem 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Celem 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Z kolei podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych oraz regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI

wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Cel główny KSRR zdefiniowany jest jako efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten osiągnięty ma zostać poprzez realizację trzech celów szczegółowych. KSRR wiąże działania realizujące cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmacnianie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

W ramach celu 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

W celu 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie, podkreśla się konieczność wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego, wzmocnienia inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie oraz wzmacniania współpracy pomiędzy rządem, samorządem wojewódzkim i samorządami lokalnymi, a także podmiotami niepublicznymi, na rzecz osiągnięcia celów polityki regionalnej.

Strategie regionalne

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”**, która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim

mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". Wizja ta prowadzić ma do osiągnięcia stanu, w którym województwo będzie regionem:

- stwarzającym możliwości rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, ekonomicznego, zdrowotnego i socjalnego,
- o silnej tożsamości kulturowej i wysokim stopniu identyfikacji z regionem,
- o ugruntowanym, pozytywnym wizerunku nowoczesnego i atrakcyjnego regionu,
- skutecznie reagującym na pojawiające się zmiany w otoczeniu, w którym nowoczesna, innowacyjna i zdywersyfikowana gospodarka, medycyna, kultura i edukacja zapewniają utrzymanie pozycji jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski i Europy,
- umożliwiającym rozwój wiedzy i kompetencji w silnych jednostkach naukowo-badawczych,
- stanowiącym obszar zrównoważony terytorialnie, opierający swój rozwój na układzie: metropolii, aglomeracji, miast oraz silnych obszarów wiejskich, równoważącym funkcje i zachowującym spójność regionalną,
- kładącym nacisk na współpracę i współudział społeczności lokalnych w dobrze zorganizowanych i ukształtowanych w wymiarze organizacyjnym, społecznym i gospodarczym subregionach,
- kształtującym odpowiedzialnie swoją politykę gospodarczą, przestrzenną oraz środowiskową,
- stwarzającym warunki do zdrowego i aktywnego życia w wysokiej jakości środowisku oraz zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów, o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystycznych oraz rekreacyjnych,
- wpisującym się w najważniejsze układy infrastrukturalne Europy,
- otwartym na współpracę w skali krajowej i międzynarodowej.

Wizja zrealizowana będzie poprzez cele strategiczne i cele operacyjne:

CEL STRATEGICZNY A - Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, z celami operacyjnymi: Konkurencyjna gospodarka, Innowacyjna gospodarka i Silna lokalna przedsiębiorczość,

CEL STRATEGICZNY B - Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, Aktywny mieszkaniowy i atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki,

CEL STRATEGICZNY C - Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość środowiska, Efektywna infrastruktura, Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu,

CEL STRATEGICZNY D - Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, z celami operacyjnymi: Zrównoważony rozwój terytorialny, Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu i Nowoczesna administracja publiczna.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest **Umowa Partnerstwa**. To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Skierowana jest zarówno do urzędników, jak i beneficjentów, którzy realizują projekty. Określa cele i zakres interwencji, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, wskazuje oczekiwane rezultaty oraz wyznacza obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. Umowa Partnerstwa zwraca uwagę na różnice w rozwoju poszczególnych województw, a w ich granicach na zróżnicowanie między subregionami. W ramach umowy partnerstwa wyznaczono 6 celów:

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Powyższe cele zakładają działania określone w formie wyzwań: Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii, Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki, Cyfryzacja, Efektywność energetyczna i redukcja gazów cieplarnianych, Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań, Przystosowanie do zmian klimatu, Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa, Gospodarka o obiegu zamkniętym i efektywne wykorzystanie zasobów, Ochrona dziedzictwa

przyrodniczego i różnorodności biologiczne, Transport niskoemisyjny i mobilność miejska, Transport, Rynek pracy, zasoby ludzkie, Edukacja, kształcenie, umiejętności, Włączenie i integracja społeczna, Ochrona zdrowia, Kultura i turystyka, Europa bliżej obywateli, Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu. Odpowiedzią na te wyzwania będą programy: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową,. Będą one pochodzić z następujących funduszy unijnych: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Na szczeblu wojewódzkim odpowiedzią na powyższe wyzwania będzie program **Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 wraz z Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030**. Będzie on służyć realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Realizacja Programu wesprze procesy rozwojowe województwa w stawaniu się nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom oraz oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument realizacji Umowy Partnerstwa 2021-2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce, oraz Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, służącemu zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r. Środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w województwie śląskim będą służyć realizacji głównego celu Funduszu tj. łagodzeniu skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu.

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 3 tejże ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej.

Strategie ponadlokalne

Przechodząc do poziomu powiatu, podstawowym dokumentem definiującym politykę rozwoju, rozumianą jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy jest jego strategia rozwoju.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego do roku 2022 przyjęta została uchwałą Rady Powiatu Tarnogórskiego nr XXIX/253/2017 z 31 stycznia 2017 r. Strategia określa wizję (Powiat Tarnogórski obszarem zrównoważonego rozwoju, opartego o tradycje oraz wysokiej jakości zasoby instytucjonalne, gospodarcze, społeczne i środowiskowe) i misję rozwoju (Współpraca i współdziałanie instytucji publicznych, podmiotów społecznych i gospodarczych a także liderów lokalnych społeczności, mające na celu stworzenie obszaru charakteryzującego się optymalnymi warunkami życia oraz działalności publicznej, społecznej i gospodarczej) jako docelowy pożądaný stan całego obszaru. Tak nakreślonej wizji i misji podporządkowane są cztery priorytety rozwoju: gospodarka, Usługi społeczne, Komunikacja i Turystyka i rekreacja. Każdemu priorytetowi przyporządkowane są z kolei wyzwania strategiczne i cele strategiczne. Dla priorytetu Gospodarka wyzwanie strategiczne brzmi: zróżnicować strukturę i wzmocnić konkurencyjność a cele strategiczne: Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej na rzecz wzrostu zatrudnienia, Pobudzanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i Usługi społeczne. Dla priorytetu Usługi społeczne wyzwanie strategiczne brzmi: racjonalnie zaspokajać rosnące potrzeby a cele strategiczne: Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego i społecznego, Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy, Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności usług medycznych, Integrowanie aktywności kulturalnych oraz Doskonalenia jakości i poprawa sprawności zarządzania Powiatem. Dla priorytetu Komunikacja wyzwanie strategiczne brzmi: poprawić funkcjonalność a cel strategiczny: Posiadanie dobrych połączeń komunikacyjnych.

Natomiast dla priorytetu Turystyka i rekreacja wyzwanie strategiczne brzmi: zdobyć znaczącą pozycję ponadregionalną a cele strategiczne: Stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej

i Poprawa atrakcyjności oferty rekreacyjnej. Priorytety rozwoju ostatecznie definiowane są w ramach celów strategicznych przez kierunki i szczegółowe przedsięwzięcia. Wszystkie one spinane są wyzwaniem strategicznym "łączyć aktywności i działania podmiotów na rzecz wzrostu atrakcyjności i rangi Powiatu" oraz celami horyzontalnymi CH1. Skuteczna promocja CH2. Współpraca wielopodmiotowa oraz CH3. Poprawa warunków ekologicznych.

Z uwagi na członkostwo Gminy Ożarówice w Lokalnej Grupie Działania „Brynica to nie granica” Strategia Rozwoju Gminy Ożarówice korzysta z instrumentów pozostających w dyspozycji LGD a opisanych i zdefiniowanych w **Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „Brynica to nie granica”** przyjęła strategię w grudniu 2015 roku. LGD to trójsektorowe partnerstwo obejmujące szerokie spektrum interesariuszy, które prowadzi działania oparte o system celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć. Cel ogólny 1 Poprawa jakości infrastruktury technicznej, transportowej, społecznej i publicznej odnosi się do wzmocnienia i rozwoju wyposażenia obszaru LGD w elementy podnoszące jakość tego obszaru i standard życia mieszkańców. Wpływa to także wprost na rozwój gminy, wzrost poczucia komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców oraz szeroko rozumianą atrakcyjność obszaru LGD. Cel jest realizowany poprzez Cel szczegółowy 1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury o charakterze społecznym i publicznym, tj. elementów infrastruktury pełniących ważne funkcje publiczne, infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, infrastruktury kulturalnej (place zabaw, boiska, świetlice środowiskowe, domy kultury, centra miejscowości, trasy turystyczne, miejsca wypoczynku, biwaki, itp.), Cel szczegółowy 1.2 Zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności w obszarze usług cyfrowych a w konsekwencji przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - podniesienie standardu życia mieszkańców (poprzez inwestycje w usługi świadczone za pośrednictwem internetu, budowa hotspotów, inwestycje w bezprzewodowy internet) i Cel szczegółowy 1.3 Zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności w obszarze bezpieczeństwa - wydzielone ścieżki rowerowe, chodniki przy drogach o dużym natężeniu ruchu a w konsekwencji podniesienie jakości życia mieszkańców. Cel ogólny 2 związany jest z wspieraniem działań przyczyniających się do doskonalenia kompetencji społecznych i zawodowych społeczności lokalnej, rozwoju lokalnej działalności gospodarczej oraz rozwoju usług zmniejszających dysproporcje pomiędzy obszarem wiejskim a miejskim. Problem inkluzji, czyli włączenia odnosi się w najwyższym stopniu do grup defaworyzowanych (zgodnie z diagnozą niniejszej LSR). Powyższe działania prowadzić mają do wzrostu atrakcyjności obszaru, wzrostu jego konkurencyjności gospodarczej oraz uzupełnienie oferty gospodarczej

zdominowanej przez port lotniczy „Katowice”, czyli podstawowy czynnik warunkujących rozwój przedsiębiorczości, napływ inwestycji i charakter prowadzonej działalności gospodarczej na terenie LGD. Dywersyfikacja oferty gospodarczej prowadzi do wzrostu zatrudnienia mieszkańców LGD, poszerzenia oferty usługowej, rozwoju istniejących podmiotów gospodarczych i rozwoju możliwości tworzenia nowych miejsc pracy. Poczesną rolę zajmuje tutaj plan rozwoju inkubatorów produktu lokalnego. Zasoby obszaru LGD (kulinarne, historyczne, rzemieślnicze, osobowe) znajdują w inkubatorach miejsce pozwalające na dystrybucję i zbył, wymianę opinii, doświadczeń, podniesienie wiedzy czy wzrost jakości. Cel ten jest realizowany poprzez Cel szczegółowy 2.1 Podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z obszaru LGD - kluby, domy pracy twórczej, kursy, szkolenia, warsztaty, aktywna integracja, wdrażanie instrumentów wspierających rozwój osobisty, planowanie rozwoju zawodowego, rozwój usług społecznych itp., Cel szczegółowy 2.2 Wzmocnienie gospodarki lokalnej i lokalnej produkcji towarów i usług poprzez stworzenie możliwości rozwoju szeroko rozumianej działalności gospodarczej (sprzyjające warunki lokalowe, doradztwo, sprofilowane szkolenia dla osób rozpoczynających i prowadzących szeroko rozumianą działalność gospodarczą, usługi kosmetyczne, motoryzacyjne, fryzjerskie, zdrowotne), Cel szczegółowy 2.3 Rozwój usług zmniejszających dysproporcje między obszarami wiejskimi a miejskimi – organizacja zajęć i usług wspierających wyrównanie dysproporcji między obszarami wiejskim i miejskim i Cel szczegółowy 2.4 Podniesienie kompetencji zawodowych osób obszaru LGD oraz zacieśnienie współpracy szkół z sektorem przedsiębiorstw działających na obszarze LGD – wizyty studyjne, organizacje wydarzeń wzmacniających współpracę. Cel ogólny 3. Wzmocnienie kapitału społecznego w kształtowaniu i rozwoju obszaru LGD stanowi, że ważnym elementem podnoszącym atrakcyjność obszaru LGD jest uczestnictwo lokalnej społeczności w kształtowaniu obszaru, czyli budowanie trwałego, silnego i świadomego kapitału społecznego. Dzięki wiedzy, podzielanym wartościom, poczuciu swoistej dumy z lokalnych zasobów (produktów regionalnych, historii, zasobów naturalnych, środowiska, zabytków, wybitnych mieszkańców, prężnych grup) obszar LGD może być atrakcyjnym miejscem spędzania czasu wolnego, osiedlania się, inwestowania czy prowadzenia działalności społecznej. Bogata oferta działań o charakterze kulturalnym, w szczególności ukierunkowanych na kultywowanie tradycji oraz wykorzystywanie potencjału organizacji pozarządowych, inicjatywy podejmowane przez lokalne instytucje oraz organizacje pozarządowe przyczyniają się do podnoszenia całego

wachlarza walorów regionu - wzbogacają obszar o nowe produkty lokalne i turystyczne, polepszają jego kondycję oraz aktywizują mieszkańców by w ten sposób upowszechniać wiedzę o LGD na zewnątrz. Cel ten realizowany jest przez Cel szczegółowy 3.1, który kładzie nacisk na rozwój działań w zakresie tworzenia lokalnych produktów turystycznych, kulturalnych, sportowych i rozrywkowych w oparciu o walory historyczne, przyrodnicze i architektoniczne wraz ze wspieraniem technicznym i materialnym tych działań, prowadzące do wzrostu aktywności społecznej, Cel szczegółowy 3.2 Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz integracji społeczności poprzez organizację wycieczek tematycznych, wyjazdów i wizyt studyjnych, spotkań, kół zainteresowań i Cel szczegółowy 3.3 Podniesienie wiedzy i związana z tym zmiana przyzwyczajeń w odniesieniu do środowiska naturalnego (szkolenia, działania promocyjne, wyjazdy studyjne, rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych). Ostatnim celem ogólnym jest Cel ogólny 4 - Upowszechnienie wiedzy o obszarze LGD, czyli promocja zasobów obszaru LGD w ramach wydarzeń realizowanych przez instytucje i organizacje pozarządowe poprzez publikacje, festyny, festiwale, wyposażenie, rajdy i inne wydarzenia o charakterze promocyjnym, kulturalnym, sportowym itp. realizowany poprzez Cel szczegółowy 4.1 Podniesienie wiedzy na temat historii, kultury, przyrody, kulinariów ochrony środowiska, zmian klimatycznych, ekologii a także innowacji gmin wchodzących w skład LGD.

Z uwagi na członkostwo Gminy Ożarówice w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii jej priorytety rozwojowe korespondują z priorytetami określonymi w dokumentach strategicznych Metropolii, tj. Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r. przyjętą uchwałą nr XLIX/367/2022 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z 16 grudnia 2022 r. Określoną w Strategii misją Metropolii jest kreowanie spójności obszaru metropolitalnego, integrowanie potencjałów gmin, inicjowanie działań i inspirowanie do rozwoju poprzez otwartość, współpracę i nowoczesne zarządzanie.

Misją związku jest dążenie do stanu, w którym Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia będzie obszarem atrakcyjnym do życia, nauki, pracy i wypoczynku, dobrze zintegrowanym, wykorzystującym synergii różnorodności, tradycji i dziedzictwa przemysłowego, rozwijającym ofertę kulturalną i nowoczesną gospodarkę, podlegającym transformacji w dążeniu do neutralności klimatycznej i odporności na kryzysy, o silnej pozycji wśród obszarów metropolitalnych.

Struktura założeń docelowych dokumentu zbudowana jest z priorytetów, celów i kierunków działań.

W ramach priorytetu Adaptacja do zmian klimatu i odporność (GZM działająca według zasad zrównoważonego rozwoju) sformułowano następujące cele:

- Rozwój i zarządzanie niebiesko-zieloną infrastrukturą,
- Transformacja energetyczna i poprawa jakości powietrza,
- Integrowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i komunalnymi osadami ściekowymi, z ukierunkowaniem na gospodarkę obiegu zamkniętego,
- Upowszechnianie wiedzy nt. zmian klimatu i zrównoważonego rozwoju.

W ramach priorytetu Mobilność i dostępność (GZM mobilna, niskoemisyjna, spójna transportowo) sformułowano cele:

- Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej i upowszechnienie publicznego transportu zbiorowego jako pierwszego wyboru w codziennych podróżach,
- Tworzenie warunków infrastrukturalnych i organizacyjnych do rozwoju transportu zbiorowego i drogowego,
- Rozwój transportu szynowego,
- Upowszechnianie mikromobilności, w tym roweru i idei współdzielenia.

W ramach priorytetu Przestrzeń i spójność społeczna (GZM otwarta, przyjazna, dbająca o ład przestrzenny i warunki życia) sformułowano cele:

- Racjonalne korzystanie z przestrzeni wobec kurczenia się miast i suburbanizacji,
- Aktywne podejście do wyzwań demograficznych,
- Poprawa warunków do rozwoju społeczności otwartych, aktywnych i kreatywnych.

W ramach priorytetu Metropolitalność i innowacyjność (GZM innowacyjna, silna gospodarczo, wzmacniająca kapitał ludzki) sformułowano cele:

- Kreowanie warunków do rozwoju gospodarczego i innowacji,
- Wzmacnianie funkcji metropolitalnych,
- Wzmacnianie konkurencyjności ośrodków akademickich i szkół w GZM.

W ramach priorytetu Współpraca i otwartość (GZM inicjująca, inspirująca, wewnętrznie zintegrowana) sformułowano cele:

- Nowoczesne zarządzanie,
- Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej współpracy GZM,

- Promocja GZM.

Każdemu celowi zostały przypisane kierunki działania, które mają służyć integrowaniu indywidualnych potencjałów 41 gmin członkowskich, inicjowaniu działań rozwojowych oraz inspirowaniu rozwiązań innowacyjnych na rzecz stopniowego wzmacniania funkcji metropolitalnych i poprawy jakości życia.

11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

System realizacji zapisów Strategii jest elementem niezbędnym, prowadzącym do efektywniejszego i przejrzystego osiągnięcia założonych celów. Osiągnięcie celów zależne jest od integracji zasobów, kompetencji realizatorów, wdrożonych metod zarządzania podmiotami zaangażowanymi w realizację Strategii oraz wykorzystanie dostępnych narzędzi wspierających realizację dokumentu.

Głównym podmiotem realizującym założenia Strategii jest jednostka samorządu terytorialnego. Jej wiodąca funkcja, nie może zachwiać jej partnerskiej pozycji względem innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Stanowi ona poziom sterujący, który wynika przede wszystkim z posiadanych zasobów kadrowych, doświadczenia, dostępu do środków finansowych na korzystniejszych warunkach od pozostałych uczestników procesu rozwojowego oraz dostępu do odpowiednich narzędzi technicznych i finansowych.

Realizacja Strategii jest uzależniona od pozyskania środków finansowych oraz od skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jej wdrożenie i realizację. Jednostkami tymi są:

- Wójt Gminy odpowiedzialny za akceptowanie i zatwierdzanie Strategii, sprawozdań i raportów oraz jej monitoring i ocenę, koordynowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, inicjowanie, inspirowanie i motywowanie realizacji działań zgodnie z założonym horyzontem czasowym,
- Rada Gminy odpowiedzialna za akceptowanie i zatwierdzanie sprawozdań oraz raportów a także uchwalanie Strategii.

Wyznaczony przez Wójta Gminy zespół zadaniowy, stanowiący poziom zarządczy Strategii, który koordynować będzie w imieniu Wójta Gminy wdrażanie Strategii. Członkowie zespołu odpowiedzialni będą za opiniowanie założonych w Strategii przedsięwzięć, prowadzić będą doradztwo w zakresie realizacji i wdrażania dokumentu, zwłaszcza z podmiotami zewnętrznymi (z sektora społecznego i sektora gospodarczego), analizować będą statystyki i dane związane z monitoringiem osiągania wskaźników i realizacji przedsięwzięć przewidzianych w Strategii, współpracować będą z zaangażowanymi podmiotami w zakresie przygotowania i realizacji zadań oraz reagować będą na występujące w nich problemy.

Zespół zadaniowy podczas doraźnych i planowanych spotkań analizował będzie stopień osiągnięcia założonych w Strategii wskaźników i realizacji zaplanowanych działań, występujące

problemy i ich charakter (incydentalny czy długofalowy), wpływający na ryzyko osiągnięcia założonych celów, stopień realizacji założonego harmonogramu, dostępność i wykorzystywanie wsparcia finansowego, zmiany stanu lokalnych determinant społecznych i gospodarczych a także podstawę prawną procesu wdrażania Strategii.

W wyniku powyższej analizy przygotowywane zostaną rekomendacje dotyczące koniecznych zmian i modyfikacji założeń Strategii oraz przesunięć w harmonogramie jej realizacji.

Podmioty realizujące zadania ujęte i zgodne z założeniami Strategii, stanowią jej poziom wykonawczy. W jego skład wejdą wszystkie podmioty realizujące zaplanowane działania.

Podmioty zaangażowane w opiniowanie i konsultowanie programu, stanowiące poziom opiniodawczy, tj. władze samorządowe, członkowie lokalnych organizacji społecznych, mieszkańcy i przedsiębiorcy, uczestniczyć będą w analizowaniu wpływu Strategii na poprawę jakości funkcjonowania obszarów: społeczno-gospodarczego, ekonomicznego czy przestrzenno-funkcjonalnego.

Powyższa struktura zapewni sprawne i efektywne zarządzanie Strategią, tj.:

- monitoring i ocenę,
- nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z jej wdrożeniem,
- bieżącą weryfikację postępów prac w ramach realizacji zadań,
- pomiar efektywności i aktualizację zapisów Strategii,
- kontrolę nad obiegiem informacji oraz środków finansowych,
- dynamizację działań wszystkich partnerów uczestniczących w procesie wdrażania Strategii,
- pozyskiwanie partnerów, inwestorów i tworzenie przyjaznego klimatu dla prowadzonych działań,
- informowanie o efektach i skutkach podejmowanych przedsięwzięć,
- merytoryczne wsparcie realizacji zadań,
- mobilizację aktywności społecznej wokół celów i kierunków zadań w Strategii,
- zwiększanie, w wyniku wdrożenia Strategii, efektywności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej obszaru Gminy.

Zarządzanie Strategią realizowane będzie w ramach zadań i środków zabezpieczonych w budżecie samorządowym. Koszty te obejmują działania informacyjne i promocyjne.

W odniesieniu do wytycznych dotyczących sporządzenia dokumentów wykonawczych, ze względu na przekrojowy charakter Strategii, dotyczący wielu dziedzin, oraz fakt, że Strategia jest dokumentem ramowym, należy przyjąć, że stanowi ona podstawę dla innych gminnych dokumentów o charakterze wykonawczym. Wszystkie programy, plany czy też strategie sektorowe, należy rozumieć jako dokumenty wykonawcze, dla których Strategia rozwoju stanowi podstawę do ich opracowania. W związku z powyższym dla wszystkich dokumentów wykonawczych należy przyjąć następujące zasady sporządzania:

- dokumenty należy przygotowywać w ogólnie zrozumiałym i nietechnicznym języku zakładając, że mają być zrozumiałe nie tylko dla ekspertów ale także osób niebędących ekspertami w danej dziedzinie,
- dokumenty należy poddawać procesowi partycypacji społecznej i konsultacji zgodnie z przepisami wewnętrznymi lub przepisami regulowanymi przez odrębne ustawy,
- dokumenty należy przyjmować zgodnie z przyjętym harmonogramem prac w możliwie krótkim czasookresie opracowania,
- w dokumentach należy odnieść się do zapisów Strategii rozwoju, z uwzględnieniem określonych w Strategii celów strategicznych i kierunków działań,
- w dokumentach należy przypisać komórkę odpowiedzialną za realizację założeń.

12. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring Strategii jest niezbędnym elementem skutecznego procesu jej wdrożenia, zapewniającym pozyskanie informacji na temat postępów działań implementacyjnych, szczególnie w kontekście oczekiwanych efektów. Stanowi równocześnie narzędzie kontrolne umożliwiające szybkie wykrywanie zdarzeń i procesów mogących mieć negatywny wpływ na realizację założonych celów i kierunków działań a w konsekwencji umożliwiające wprowadzenie niezbędnych korekt, modyfikacji i uaktualnień w zakresie realizowanych przedsięwzięć, zdefiniowanych celów i priorytetów rozwoju.

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w sposób ciągły w dwóch horyzontach:

- długofalowym, w czasie którego obserwowany będzie postęp (dynamika) realizacji celów Strategii, dynamika osiągania założonych wskaźników oraz realizacja założeń budżetowych, a także zachodzące zmiany w strukturze tych elementów,
- bieżącym, w czasie którego monitorowany będzie postęp realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Monitorowanie powinno podlegać zasadom:

- systematyczności (obserwowanie zmian określonych przyjętymi wskaźnikami),
- niezwłoczności (podejmowanie szybkich reakcji w wyniku zdiagnozowanych i zaobserwowanych problemów, bieżąca ocena postępów prowadzonych działań i ich efektów, wprowadzanie niezbędnych korekt),
- obiektywności (weryfikacja i analiza założonych wskaźników),
- subiektywności (ocena efektów realizowanych zadań),
- kompletności, kompleksowości i rzetelności (uwzględnienie wszystkich wymiarów monitorowania i przypisanych im wskaźników).

Monitorowanie obejmować będzie:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych dotyczących realizacji celów strategicznych i operacyjnych, przeprowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowywanie raportów ukazujących stopień realizacji celów Strategii,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności między przyjętymi celami, działaniami a osiągniętymi rezultatami,

- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych i korekt.

Badanie postępu rzeczowego i finansowego realizacji Strategii odbywało się będzie na podstawie danych przekazywanych przez podmioty realizujące projekty i beneficjentów w nich uczestniczących, danych będących w posiadaniu Urzędu, a także danych zebranych przy użyciu ankiet monitorujących postęp realizacji Strategii.

Monitoring będzie prowadzony przez pracowników zespołu zadaniowego. Uzyskają oni najbardziej wiarygodne dane dotyczące stopnia realizacji Strategii, jej wdrożenia, wykorzystania budżetu i stopnia realizacji założonych celów i wskaźników poprzez gromadzenie danych i informacji oraz współpracę z komórkami organizacyjnymi, podmiotami i realizatorami działań projektowych.

W proces monitorowania Strategii włączona będzie także Rada Gminy. W zakresie monitorowania Rada będzie zapoznawać się z postępami wdrażania Strategii, oceniać będzie efektywność i skuteczność realizacji Strategii oraz wydawać będzie rekomendacje odnośnie zmian, aktualizacji, nowych kierunków, podejmowania działań zaradczych w przypadku rozbieżności pomiędzy planowanymi i osiąganymi rezultatami.

W ramach monitoringu Strategii, dzięki zebranych i przeanalizowanym danym, będzie można ocenić zgodność realizacji poszczególnych operacji z priorytetami i założonym planem, pomagać merytorycznie podczas realizacji zadań oraz mobilizować, dzięki akcjom informacyjnym i promocyjnym, aktywność szerokiego spektrum podmiotów wokół celów i zadań określonych w Strategii. Ponadto analizując zebrane dane będzie można zdiagnozować trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji celów, konkretnych przedsięwzięć i wskaźników, oraz ocenić zaangażowanie poszczególnych komórek odpowiedzialnych za wykonanie założeń dokumentu. Dzięki temu będzie można reagować na zarejestrowane odchylenia od przyjętych założeń wdrażania poszczególnych elementów, projektując zmiany czy korygując wskaźniki, a także określić zalecenia dotyczące wdrażania Strategii. Monitoring będzie więc wstępnym etapem projektowania ewentualnych zmian.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii

Założone w niniejszej Strategii cele wraz z przypisanymi im przedsięwzięciami zostaną osiągnięte i zrealizowane przy założeniu zapewnienia im stabilnego finansowania. Montaż finansowy opierać się będzie o wszystkie możliwe systemy finansowania: środki własne Gminy oraz finansowe instrumenty zewnętrzne, pochodzące zarówno z budżetu państwa, dostępnych środków bankowych (ze szczególnym uwzględnieniem Banku Gospodarstwa Krajowego) oraz ze środków Unii Europejskiej. Źródła pokrycia wydatków uzupełniać będą mogły środki pochodzące z konkursów organizowanych przez fundacje afiliowane przy dużych koncernach krajowych i międzynarodowych oraz ośrodki naukowe.

Z uwagi na długą perspektywę czasową wdrażania Strategii, źródła i ramy finansowe zostały określone w sposób kierunkowy poprzez wskazanie potencjalnych, znanych dzisiaj źródeł finansowania. Niemniej jednak głównymi źródłami finansowania założonych działań będą budżet Gminy i środki pozostające do dyspozycji w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, środki Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 oraz środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Skuteczna i możliwie pełna realizacja założeń Strategii wiązać się będzie więc z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi wsparcia, które przedstawia tabela obejmująca cele, działania i przypisane im źródła finansowania.

Tabela 24 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2023 - 2030

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań	Źródła finansowania
C 1. Stymulowanie wzrostu gospodarczego przez zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	K 1. Kreowanie wzrostu przedsiębiorczości i innowacji	Działania związane ze wsparciem przedsiębiorczości	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z wspieraniem działań innowacyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach	Programy i środki krajowe
	K 2. Rozwój stabilnego i atrakcyjnego rynku pracy	Działania związane z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców	Programy i środki krajowe
		Działania związane z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy	
C 2. Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania przez zwiększenie dostępności poziomu usług publicznych	K 3. Wsparcie działań na rzecz zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców	Działania związane z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z promocją i profilaktyką zdrowia	Programy i środki krajowe
		Działania związane z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej	
	K 4. Kreowanie aktywności i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, oraz podnoszenie jego kompetencji, w tym działania ukierunkowane na wsparcie ludzi młodych oraz politykę prospołeczną, prorodzinną i senioralną	Działania związane z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z wzmacnianiem działalności grup formalnych i nieformalnych opartych o współdziałanie	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
	K 5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa	Działania związane z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne	Programy i środki krajowe
	K 6. Wsparcie działań na rzecz współpracy społecznej, w tym współpracy międzysektorowej	Działania związane ze współpracą społeczną	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane ze wsparciem współpracy międzysektorowej Działania związane z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	K 7. Stymulowanie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	Działania związane z wdrażaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem	Programy i środki krajowe

		Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów	
		Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów	
		Działania związane z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Gminy	
	K 8. Wsparcie działań na rzecz wysokiej jakości edukacji	Działania związane z poprawą jakości edukacji	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania	Programy i środki krajowe
		Działania związane z poprawą warunków edukacji	
	K 9. Dostosowanie funkcjonowania wspólnoty samorządowej do potrzeb mieszkańców	Działania w sferze zarządczej, finansowej i przestrzennej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
		Działania związane z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z aktywną promocją zasobów Gminy	Programy i środki krajowe
		Działania związane z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
	C 3. Kreowanie zrównoważonego rozwoju w przestrzeni publicznej, środowisku, rolnictwie	K 10. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych przyrodniczego	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
			Programy i środki krajowe
		K 11. Wsparcie działań na rzecz rozwoju przestrzennego, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
			Programy i środki krajowe
			Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
			Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
			Programy i środki krajowe
			Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027
			Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
			Programy i środki krajowe

	K 12. Podnoszenie poziomu i zwiększenie dostępności bezpiecznej przestrzeni publicznej	Działania związane ze wsparciem infrastruktury służącej celom sferze społecznej	
		Działania związane z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych	
		Działania związane z rewitalizacją terenów zdegradowanych	
		Działania związane z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych bezpiecznych i estetycznych, przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych, z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury	
	K 13. Rozwój zrównoważonego rolnictwa	Działania związane z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
	K 14. Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy	Działania związane z racjonalną zarządzaniem gospodarką wodną i przeciwdziałanie skutkom suszy	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe

14. Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z zapisami *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, przed przyjęciem Strategii koniecznym jest przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii rozwoju.

Opracowując przedmiotową Strategię jako właściwy przyjęto model ewaluacji oparty o proces partycypacyjny. Ewaluacja była prowadzona już od momentu rozpoczęcia prac diagnostycznych. Przeprowadzenie diagnozy stanu Gminy z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, w tym danych statystycznych, badań sondażowych oraz przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych w postaci warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Gminy, pozwoliło określić wnioski wyciągnięte z diagnozy i zidentyfikować szanse, zagrożenia i wyzwania strategiczne. Powyższe stało się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań oraz ich planowanego zakresu. Znalazło również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania. Planowane działania zostały oparte na zidentyfikowanych potrzebach i problemach.

Poszczególne zadania wyznaczone w ramach celów strategicznych są adekwatne do problemów i potrzeb zdiagnozowanych wśród społeczności Gminy Ożarówice. Ponadto należy zauważyć, że ich efekty nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie – są komplementarne, wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju, a przyjęta strategiczna logika interwencji stanowi adekwatną odpowiedź na strategiczne wyzwania stojące przed Gminą Ożarówice.

Uzasadnienie

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023–2030, podlegał konsultacjom społecznym, z mieszkańcami gminy, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, z sąsiednimi gminami i ich związkami, Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, Powiatem Tarnogórskim oraz Lokalną Grupą Działania „Brynica to nie granica” z siedzibą w Pyrzowicach, a także Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Dodatkowo, zgodnie z art. 10 f ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, Wójt Gminy Ożarówice przedłożył projekt Strategii Zarządowi Województwa Śląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Projekt uzyskał opinię pozytywną Zarządu Województwa. Strategia uzyskała również opinie Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o odstąpieniu od Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Ożarówice na lata 2023–2030 opracowana w trybie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest najważniejszym dokumentem planistycznym i strategicznym, zawierającym zespół działań, których celem jest zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy, infrastrukturalny, ekologiczny i przestrzenny. Dokument ten został opracowany z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań ekonomicznych, przepisów prawnych oraz zmieniających się potrzeb mieszkańców, a także z udziałem mieszkańców. Zgodnie z art. 10f ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym „Strategia rozwoju gminy jest przyjmowana przez Radę Gminy w drodze uchwały”. Mając powyższe na uwadze, przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.